
РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ОПШТИНА НОВИ БЕЧЕЈ

ПЛАНА ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ОПШТИНЕ НОВИ БЕЧЕЈ
2022 – 2026

САДРЖАЈ

УВОД	5
ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ, ПРАВНИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР БИТАН ЗА ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА	6
Радна група за израду Плана јавног здравља Општине Нови Бечеј	10
Методологија израде плана јавног здравља општине Нови Бечеј	11
ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ	13
ВИЗИЈА	14
МИСИЈА	14
ОПШТИ ЦИЉ	14
ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ	14
ЗДРАВСТВЕНИ ПРОФИЛ/СЛИКА ЗДРАВЉА	15
1. Подаци о територији града	15
2. Витални и демографски показатељи	21
3. Здравствени показатељи	25
3.1 Индикатори доступности здравствене заштите ЈЛС/ЛС	25
3.2 Индикатори ефикасности здравствене заштите ЈЛС/ЛС	27
3.3 Индикатори квалитета здравствене заштите ЈЛС/ЛС	29
3.4 Индикатори здравственог стања становништва	31
3.5 Индикатори детерминанти здравља	38
4. Показатељи активности на унапређењу здравља становништва и превенцији болести	40
5. Социоекономски услови	42
6. Показатељи стања животне средине	49
6.1. Квалитет ваздуха	50
6.2. Квалитет површинских и подземних вода, вода за пиће и вода за спорт и рекреацију	56
6.3. Управљање отпадом	62
6.4. Квалитет отпадних вода	65
6.4. Присуство и бројност инсеката и глодара	68
6.7. Бука у животној средини	69
7. Урбани дизајн града	71
7.1. Становање	71
7.2. Јавне зелене површине	72
8. Организација заједнице	74
8.1 Локална самоуправа	74
8.2. Систем здравствене заштите	78
8.3. Образовни систем	81
8.3.1 Образовни статус становништва	91

Табела 32. Образовни статус становништва	91
8.4. Социјална заштита на локалном нивоу.....	92
8.4.2. Услуге социјалне заштите на локалном нивоу	98
8.4.3. Корисници социјалне заштите	103
9.1 Деца: рани развој као императив	107
9.2 Млади као рањива група.....	111
9.3 Старији као рањива група	112
10. Безбедност у заједници.....	114
10.1. Малолетничка делинквенција	122
11. Рекреација и спорт	124
11.1. Спортски клубови , удружења и објекти	124
12. Култура.....	127
13. Медији	134
14. Верске заједнице.....	137
15. Удружења грађана	137
16. Финансирање здравља на локалном нивоу	140
17. SWOT анализа.....	141
18. АКЦИОНИ ПЛАН	143
19. ИЗВЕШТАВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ	207

Уводна реч председника општине Нови Бечеј

Здравље је највреднији ресурс сваког појединца, породице, друштва, нације и најсигурнија инвестиција за будућност. Светска здравствена организација дала је широко прихваћену дефиницију јавног здравља која важи већ преко тридесет година, по којој је јавно здравље „вештина и научни приступ у спречавању болести, продужавању животног века и промовисању здравља путем организованог напора друштва“. Управо је јавно здравље оно што ми као друштво заједно чинимо да бисмо обезбедили услове да људи буду здрави.

Јавно здравље подстиче одговорност државе и друштва у обезбеђењу добробити за све грађане путем унапређења здравља и очувања здраве животне средине, побољшања социјалних, економских, културних и других фактора здравља.

Здравствени проблеми у оквиру јавног здравља у Србији се решавају на свим нивоима, али се најефикасније решавање проблема може постићи у јединицама локалне самоуправе.

Овај документ представља планиране будуће кораке и улагања, како би се оснажио и унапредио систем јавног здравља који има велики значај за унапређење и развој друштва у целини. Превенција болести и заштита здравља је основа квалитетног живота сваког појединца, коју треба властитим понашањем подржавати и развијати.

**ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ НОВИ БЕЧЕЈ
САША МАКСИМОВИЋ**

УВОД

План јавног здравља општине Нови Бечеј за период 2022-2026. године је локални стратешки документ јавног здравља уведен као обавеза Законом о јавном здрављу (2016) који предлаже Савет за здравље и усваја га Скупштина ЈЛС. План јавног здравља општине Нови Бечеј доноси се први пут. План се заснива на промоцији здравља и примарној превенцији, а циљеви се остварују кроз све облике партнерства за здравље и наглашавање значаја свеобухватног приступа путем интердисциплинарности и мултисекторске сарадње.

Јавно здравље је умеће превенције продужавања живота и унапређења менталног и физичког здравља и ефикасности путем организованих напора заједнице. Стога План јавног здравља општине Нови Бечеј (у даљем тексту: План) подржава унапређење здравља, спречавање болести и продужење квалитетног живота становништва. Добро здравље је од суштинског значаја за одрживи економски и друштвени развој и основна брига у животу сваке особе, свих породица и заједнице.

Позитивном законском регулативом у Републици Србији, која је усклађена са законима ЕУ, створили су се потребни правни оквири да јединице локалне самоуправе у складу са специфичностима у својој средини, приступе решавању проблема карактеристичних за своју територију.

План идентификује приоритетна подручја где је унапређење здравља и квалитета живота могуће, разлаже циљеве на основне активности и одговорности свих актера у области јавног здравља.

План је документ који утврђује оквир за деловање и идентификује даље правце, остављајући простор за решавање старих и нових изазова.

Вредносни принципи на којима почива систем јавног здравља у Републици Србији јесу:

- одговорност државе и друштва за здравље,
- развој свих облика партнерства за унапређење здравља,
- усмеравање на популацију и друштвене групе,
- оријентација ка локалној самоуправи,
- интерсекторски и мултидисциплинарни рад,

- предузимање акција за социјалне одреднице, факторе ризика и смањивање неједнакости у здрављу.

ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ, ПРАВНИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР БИТАН ЗА ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА

Устав Републике даје широко право на здравље и здравствену заштиту сваком грађанину. Кровни закон у овој области је Закон о јавном здрављу, а Национална стратегија јавног здравља је основни стратешки документ на који се ослања план јавног здравља општине Нови Бечеј.

Закон о локалној самоуправи¹ у члану 20. регулише надлежности општине као јединице локалне самоуправе, Локалне самоуправе у Србији преузеле су на себе нове одговорности у очувању и унапређењу здравља људи на својим територијама. Брига за јавно здравље постаје заједнички циљ и обавеза управе али и читаве заједнице. Активан избор програма и успостављање приоритета на локалном нивоу јесу одговорност, изазов али и велика шанса локалним самоуправама да ће се нешто суштински побољшати када је у питању јавно здравље у њиховим срединама. Закон о здравственој заштити² уређује надлежности јединица локалне самоуправе у здравственој заштити тако што их дефинише као друштвену бригу за здравље, па у члану 13. дефинише мере из надлежности локалне самоуправе, а у члану 17. општи интерес у здравственој заштити грађана. Закон о правима пацијената³ дефинише права и одговорности пацијента у здравственом систему Републике Србије, а уводи и институт заштите права пацијената и то тако што прописује да је обезбеђује јединица локалне самоуправе одређивањем лица које обавља послове саветника за заштиту права пацијената и образовањем Савета за здравље. Закон у члану 42. утврђује делокруг рада Савета и његов састав, као и обавезу ЈЛС да Статутом утврди задатке Савета.

Закон о јавном здрављу⁴ дефинише сва кључна питања у вези са јавним здрављем, систем јавног здравља у РС, носиоце послова, учеснике у области јавног здравља, као и области ЈЗ и на крају врсте докумената, начин њиховог доношења и садржај докумената јавног здравља на нивоу ЈЛС. Нарочито дефинише да у састав Савета за здравље обавезно улази и представник надлежног Завода односно Института за јавно здравље. Задатак локалне самоуправе је спровођење друштвене бриге за јавно здравље на локалном нивоу. Друштвена брига за јавно здравље на нивоу локалне самоуправе (ЗЈЗ, члан 14) представља мере за обезбеђивање и спровођење активности у областима деловања јавног здравља, у оквиру посебних програма из области јавног здравља, од интереса за становништво на територији јединице локалне самоуправе, и то: међусекторску сарадњу,

¹ „Сл. гласник РС“ бр. 129/07, 83/14- и др. закон, 101/2016- и др. закон и 47/2018).

² „Сл. гласник РС“ бр. 25/19.

³ Закон о правима пацијената "Службени гласник РС", бр. 45 од 22. маја 2013, 25 од 3. априла 2019 - др. Закон.

⁴ Закон о јавном здрављу. "Службени гласник РС", број 15 од 25. фебруара 2016.

координацију, подстицање, организацију и усмеравање спровођења активности у областима јавног здравља која се остварује заједничком активношћу органа јединица локалне самоуправе, носилаца и учесника у области јавног здравља; праћење здравственог стања становништва и рада здравствене службе, као и предлагање и предузимање мера за њихово унапређење; промоцију здравља и спровођење мера за очување и унапређење здравља и животне средине и радне околине, епидемиолошки надзор, спречавање и сузбијање заразних и незаразних болести, повреда и фактора ризика; обезбеђивање услова за обављање делатности здравствених установа, планирање и остваривање програма у области јавног здравља; обезбеђивање услова за брзо реаговање у кризним и ванредним ситуацијама у складу са мерама Владе; обезбеђивање услова за праћење стања животне средине (воде, ваздуха, земљишта, буке, вибрација, јонизујућег и нејонизујућег зрачења) и утицаја фактора животне средине и радне околине на здравље; обезбеђивање услова за снабдевање становништва здравствено исправном водом за пиће и безбедном храном, диспозицију отпадних материја и одговарајуће услове животне средине и радне околине; обезбеђивање услова за обављање активности из области епидемиолошког надзора; јачање капацитета носилаца активности и учесника у областима деловања јавног здравља; обавештавање надлежних државних органа и јавности о свим ризицима и другим јавноздравственим проблемима који могу имати негативне последице по здравље становништва; подршку раду и развоју носилаца активности и учесника у систему јавног здравља на својој територији

Сем наведених, ту су и законски прописи који упућују на јавно здравље по областима јавног здравља.

У области ФИЗИЧКО, МЕНТАЛНО И СОЦИЈАЛНО ЗДРАВЉЕ законска регулатива за области спорта, културе, уметности, социјалне политике, заштите права нарочито осетљивих група, становања, рада и остваривања права грађана, чини корпус прописа који детерминишу одреднице физичког, менталног и социјалног здравља становништва.

ПРОМОЦИЈА ЗДРАВЉА И ПРЕВЕНЦИЈА БОЛЕСТИ као област јавног здравља обухвата законске прописе из свих области здравствене заштите, стандарде у области здравствене заштите, прописе о заштити становништва од заразних болести и прописе који реферирају на хроничне незаразне болести, а нарочито законске и подзаконске акте који се односе на превенцију обољевања и активности које посдстичу превентивно деловање.

ЖИВОТНА СРЕДИНА И ЗДРАВЉЕ СТАНОВНИШТВА као област јавног здравља обухватају законску регулативу у области заштите животне средине, урбанизма, грађевине, заштите природе, саобраћаја, становања, комуналних делатности, грађевине итд.

РАДНА ОКОЛИНА И ЗДРАВЉЕ СТАНОВНИШТВА подразумевају деловање на основу прописа о безбедности и здрављу на раду и прописа о заштити животне средине.

ОРГАНИЗАЦИЈА И ФУНКЦИОНИСАЊЕ ЗДРАВСТВЕНОГ СИСТЕМА реферирају на законска и подзаконска акта из области здравствене заштите и осигурања, права пацијената и стандарда услуга у области здравствене заштите и прописи који ближе одређују наведене области.

КРИЗНЕ И ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ су област јавог здравља директно везана за прописе о ванредним ситуацијама, прописе о заштити становништва од заразних болести, о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама природних катастрофа итд.

Национална Стратегија јавног здравља РС „Здрави људи, здравље у свим политикама“ (2017–2025)⁵ подржава испуњавање друштвене бриге за здравље људи и подстиче одговорност државе и друштва у обезбеђењу добробити за све грађане путем унапређења здравља и очувања здраве животне и радне средине. Стратегија се заснива на промоцији здравља и примарној превенцији, а циљеви се остварују кроз све облике партнерства за здравље и наглашавање значаја свеобухватног приступа путем интердисциплинарности и мултисекторске сарадње.

Кључне области у радној верзији Стратегије јавног здравља РС јесу: промоција здравља, превенција болести, повреда и ризика по здравље, организација са менаџментом здравствене службе, функционисање друштвених система повезаних са здрављем, стално унапређење квалитета и мерење исхода свих активности у вези са очувањем и унапређењем здравља становништва.

Национални планови и програми који су од важности за План:

1. Национални програм кардиолошке здравствене заштите
2. План за борбу против дрога у Републици Србији
3. План развоја здравља младих у Републици Србији
4. План контроле дувана
5. План развоја заштите менталног здравља
6. Национална План за борбу против ХИВ/АИДС-
7. Национални програм Србија против рака

⁵ "Службени гласник РС", број 61 од 8. августа 2018.

8. Национални програм за превенцију колоректалног карцинома
9. Национални програм за превенцију рака дојке
10. Национални програм превенције и ране детекције типа два дијабетеса
11. Национални програм за превенцију рака грлића материце
12. Национални програм превентивне стоматолошке заштите.

Донета су и подзаконски акти којима се ближе уређује деловање локалне самоуправе у областима јавног здравља, и то два Правилника. Правилник о ближим условима и обавезама за деловање у области јавног здравља⁶ дефинише обавезе учесника јавног здравља, а нарочито носиоца активности јавног здравља. Правилник о ближим условима за спровођење јавног здравља у области животне средине и здравља становништва⁷ мултисекторским приступом уређује специфична питања здравља у животној средини у односу на све аспекте јавних политика које је дефинишу.

Савет за здравље општине Нови Бечеј

Носилац послова друштвене бриге за здравље на нивоу ЈЛС јесте Савет за здравље (у даљем тексту: Савет). Савет за здравље се формира одлуком јединице локалне самоуправе. Рад Савета је уређен пословником који усваја Скупштина. Састав Савета је обавезан и прописан Законом о правима пацијената⁸ У складу са чланом 49. Закона о правима пацијената и чланом 15. Закона о јавном здрављу образован је Савет за здравље.

Чланови Савета су:

1. Жарко Ђорђевић из Новог Сада,
2. Ивана Јовчић из Новог Бечеја,
3. Татјана Штевкић из Кумане,
4. Игор Достанић, представник Републичког фонда за здравствено осигурање, Филијала за Зрењанински округ
5. Радивој Филипов, представник Завода за јавно здравље Зрењанин
6. Марија Станчић из Кумана,
7. Љиљана Штрбац из Бочара,

Задаци Савета:

⁶ Службени гласник РС", број 94 од 27. децембра 2019.

⁷ "Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.

⁸Закон о правима пацијената, „Службени гласник РС“, бр. 45/13.

Савет за здравље разматра питања и предлоге из области примарне здравствене заштите, као и из области развоја и унапређивања здравствених услуга у оквиру надлежности Општине и предлаже Скупштини доношење одговарајућих одлука и мера ради спровођења друштвене бриге за здравље, обезбеђивање услова за обављање делатности здравствене установе, планирања и спровођења програма у области здравља и подизање свести о томе да је здравље врхунска вредност.

Савет за здравље обавља и одређене задатке из области заштите права пацијената, и то:

- разматра приговоре о повреди појединачних права пацијената на основу достављених и прикупљених доказа и утврђених чињеница;
- о утврђеним чињеницама обавештава подносиоца приговора и директора здравствене установе, односно оснивача приватне праксе на коју се приговор односи и даје одговарајуће препоруке;
- разматра извештаје Заштитника права пацијената, прати остваривање права пацијената на територији Општине и предлаже мере за заштиту и промоцију права пацијената;
- подноси Скупштини, као и министарству надлежном за послове здравља, годишњи извештај о свом раду и о предузетим мерама за заштиту права пацијената.

Радна група за израду Плана јавног здравља Општине Нови Бечеј

Чланови радне групе за израду нацрта плана јавног здравља Општине Нови Бечеј су:

У Радну групу именује се:

- За председника:

1. Ивана Добожанов

- За чланове:

1. Дуња Миланков

2. Емил Стеванов

3. Јована Цвијановић

4. Владимир Давидовић

У процесу израде, активно су учествовали и следећи актери јавног здравља на нивоу општине Нови Бечеј:

Дом здравља Нови Бечеј, Завод за јавно здравље Зрењанин, Републички фонд за здравствено осигурање, филијала за Зрењанински округ, Центар за социјални рад, ЈП „Комуналац“, предшколска установа, основне и средња школа на територији општине

Нови Бечеј, Туристичка организација општине Нови Бечеј, Народна библиотека општине Нови Бечеј.

Методологија израде плана јавног здравља општине Нови Бечеј

План јавног здравља обухвата период од 2022. до 2026. године и сама израда је прошла кроз следеће фазе:

1. Стварање предуслова за реализацију процеса израде Плана јавног здравља: подршка Сталне конференције градова и општина (даље: СКГО) у изради Плана, формирање радне групе за израду Плана ЈЗ, одређивање координатора РГ за сарадњу са СКГО и вођење процеса израде документа
2. Израда здравственог профила/слике здравља града: 3 радионице
3. Стратешко и акционо планирање: 3 радионице
4. Процес јавне расправе
5. Усвајање стратешког документа од стране Скупштине града

Стварање предуслова за реализацију процеса израде Плана јавног здравља

Први корак у процесу израде Плана је било формирање Радне групе за израду и дефинисање динамике будућих активности како би финални стратешки документ био усвојен на седници Скупштине града у текућој години, уз пружање подршке од стране СКГО. У припремној фази договорено је да План јавног здравља буде стратешки документ који планира активности за период од 5 година (2022-2026.) уз детаљан акциони план. Такође је договорено да ће у свакој наредној години коју обухвата План бити спроведен процес процене постигнутих резултата у претходној години (ревизија), што ће уз стратешке правце из Плана бити основа за креирање програма за наредну годину.

Јавности је представљен улазак у процес израде Плана, његова важност за нашу заједницу и сви су позвани да учествују у предстојећој процени јавноздравствених потреба и приоритета.

Израда здравственог профила /слике здравља је један је од кључних корака у процесу израде Плана јавног здравља. Подаци који су прикупљани подељени су у следеће категорије: географски, демографски и витални показатељи; здравствени показатељи; показатељи активности на унапређењу здравља становништва и превенцији болести; показатељи стања животне средине; урбани дизајн града; организација заједнице; безбедност у заједници; рекреација, спорт и култура, медији, верске

заједнице и организације, ставови и јавноздравствене потребе становништва и заједнице, финансирање и SWOT анализа.

Наведени показатељи су прикупљени кроз различите базе података, анализу показатеља здравственог стања становништва града, испитивањем потреба становништва методом брзе процене и анкетама у широком консултативном процесу.

Одржане су три радионице на теме:

I: Представљање методологије процеса, тренутног стања и изазова у процесу планирања ЈЗ; припрема упитника за процену јавноздравствених потреба становника града/општине и испитивање јавноздравствених потреба становника;

II – Припрема за израду слике здравља: представљање фолдера са подацима и питања којима се ЈЛС руководе у изради слике здравља

III – Довршавање слике здравља – представљање слике здравља: анализе стања, јавноздравствених потреба становника, израда SWOT анализе, дефиниција приоритета. Слика здравља и анализа потреба су објављене на сајту општине Нови Бечеј.

Временски период: јул-септембар 2021.

Стратешко и акционо планирање – на основу прикупљених података кроз реализацију 3 радионице:

I – Представљање разрађеног модела СКГО акционог плана ЈЗ, анализа и избор активности методом елиминације, одређивање визије, мисије, општег и специфичних циљева.

II- Измене и допуне предложених активности и прецизирање почетних и жељених вредности индикатора у активностима.

III- финално представљање Плана јавног здравља са акционим планом пред Саветом за здравље и разговор о потенцијалним програмима јавног здравља за наредну годину, што уједно представља и предлог буџетског оквира за прву годину акционог плана.

Временски оквир: септембар-октобар 2021.

Савет за здравље је усвојио нацрт Плана јавног здравља са акционим планом и проследио га општинском већу **дана.....2022.** године на одобрење. Обављена је презентација пред општинским већем и покренута јавна расправа о предлогу Плана у трајању од (15) дана, током октобра 2021. Након периода јавне расправе, **(на којој је било/није било коментара; ако је било коментара, они су образложени и потпуно/делимично усвојени)** коначни предлог Плана јавног здравља са акционим планом је упућен у скупштинску процедуру усвајања. План је усвојен на седници Скупштине општине Нови Бечеј **.....2022. године.**

ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ

Јавно здравље је шири концепт од здравствене заштите. Јавним здрављем се унапређује како здравље појединца, тако и читаве популације или заједнице као и животне средине. Начин и услови живота највише утичу на здравље, те је неопходно радити на њиховом побољшању и то кроз координисане активности свих сектора. Наведено чини да јавно здравље има изразито интерсекторски карактер. Суштина је да се све политике које град/општина спроводе и планирају, базирају на принципима унапређења здравља и превенције фактора ризика и болести.

Основни принципи на којима се заснива План јавног здравља су:

- **Поштовање и унапређивање основних људских права** - Неговање толеранције и разумевање различитости, одсуство сваке дискриминације засноване на постојању инвалидитета, полним, расним, језичким, верским, етничким и свим другим разликама и неговање и унапређивање међусобног разумевања и равноправности.
- **Принцип једнаких могућности** - Обезбедити могућност коришћења јавноздравствених ресурса и могућности за све грађане и све циљне групе истом доступношћу у свим сферама пружања услуга у јавном, приватном и невладином сектору и уз поштовање могућности избора.
- **Целовит приступ** - Неговање разноврсности и компатибилности услуга и ресурса из различитих области деловања јавног здравља и заједничког проактивног деловања
- **Партиципативност** - Обезбеђење учешћа актера јавног здравља на нивоу града/општине у доношењу и спровођењу јавноздравствених политика и о начину задовољавања јавноздравствених потреба становника и омогућавање одговорности за здраве личне изборе.
- **Транспарентност** - Увремењено, актуелно, отворено извештавање јавности, корисника и свих заинтересованих циљних група о могућностима, процесима или резултатима у свим областима деловања јавног здравља на нивоу локалне самоуправе.

Придржавајући се наведених принципа у процесу доношења Плана јавног здравља града/општине за период 2021. – 2025. годину могуће је тежити вредностима као што су:

- хуманост, одговорност, једнакост и правичност у здрављу, солидарност, заснованост на доказима, толеранција, укљученост.

План јавног здравља представља основ друштвене бриге за јавно здравље нашег града/општине и обезбеђивање услова у којима грађани могу да буду здрави. Она такође чини основу за доношење и спровођење програма јавног здравља, а све у циљу унапређења здравља и квалитета живота становника локалне заједнице. Цео овај процес доводи до преузимања одговорности за здравље на нивоу локалне заједнице и свих њених актера. Циљ „Боље здравље за све, здравље у свим политикама“ достићи ћемо ако створимо друштвену климу у којој се здравље препознаје као врхунска вредност, потенцијал и предуслов за развој локалне заједнице и целе земље. Други велики задатак је јавноздравствена писменост и одговорност заједнице и појединца. Трећи услов је јачање јавноздравствених капацитета и компетенција свих актера посебно на нивоу локалне заједнице. И наравно, сарадња и повезивање свих актера враћају нас на почетак: здравље у свим политикама.

ВИЗИЈА

Желимо да живимо у мирној, безбедној и чистој општини где сви становници имају могућност да остваре здрав и квалитетан живот.

МИСИЈА

Развијаћемо заједницу која је безбедна, стварајући окружење које подржава здравље путем заједничког планирања кроз јавне политике, спровођењем активности које укључују све секторе у нашој општини.

ОПШТИ ЦИЉ

УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВЉА СТАНОВНИКА ОПШТИНЕ НОВИ БЕЧЕЈ И СМАЊЕЊЕ НЕЈЕДНАКОСТИ У ЗДРАВЉУ

У оквиру наведеног општег циља дефинисани су следећи :

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ

1. Унапређење физичког, менталног и социјалног здравља становништва
2. Унапређена промоција здравља и превенција болести
3. Унапређење здравља становништва управљањем факторима ризика из животне средине
4. Стварање подстицајног окружења за безбедност и здравље на раду на локалном нивоу
5. Унапређење организације и функционисања здравственог система (Унапређење доступности, ефикасности и квалитета здравствене заштите)

6. Унапређење отпорности заједнице у кризним и ванредним ситуацијама у области јавног здравља

ЗДРАВСТВЕНИ ПРОФИЛ/СЛИКА ЗДРАВЉА

1. Подаци о територији града

1.1 Историјски подаци

Полазећи од историјског, културног, архитектонско-грађевинског наслеђа, географског положаја, расположивих привредних и друштвених ресурса као потенцијала развоја, евидентно је да су данашња насеља општине Нови Бечеј, настајала и развијала се под различитим условима и околностима, као и утицајем различитих фактора.

Нови Бечеј је веома старо насеље, познато још у доба Римљана, које је имало бурну прошлост – више пута је рушено, опустело и опет подизано, мењајући током векова величину, изглед и своје господаре. У близини насеља, на месту словенског села Арач (мађ. „Aracs”), подигнута је у 13. веку базилика, која је дуго потом била бенедиктинска опатија. Нови Бечеј се први пут помиње у писаним документима из 1091. године. Године, док је 1331. године проглашен за слободан краљевски град у тадашњој Угарској. Почетком 18. века Турци су га разрушили, а Срби су прешли Тису и тамо основали бачки Бечеј. После протеривања Турака из Баната, становништво се враћа и поново га изграђује. Иако знатно старији од бачког Бечеја, град сада добија име Нови Бечеј. Враћево је настало на пустари Вран. Ту је постојало насеље још из бронзаног доба, а за време турског периода овде су живели Срби - пастири. Касније га масовно насељавају Срби- граничари. У 18. и 19. веку Нови Бечеј у великом броју насељавају и Мађари, затим Немци и Јевреји. Нови Бечеј је после 1883. пругом повезан са остатком железничке реже краљевине Угарске и од тада се убрзано развија, поставши регионални центар трговине житом у Јужној Угарској. Од 1919. године Нови Бечеј улази у састав Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, а касније и Краљевине Југославије.

Ново Милошево је друго по величини насељено место у општини Нови Бечеј. Настало је спајањем два села – Карлова (Драгутинова) и Беодре, после другог светског рата. Беодра се, под иманом Болдија, први пут помиње већ 1331. године. На данашњој локацији устаљује се у периоду 1742. до 1753. године. Насељавају је Срби досељени из Потисја и Поморишја. Током историје ово насеље било је у власништву више поседника, а од 1781. године породице Карачоњи, након чега почиње интензивније насељавање Мађара, а након тога и Немаца. Породица Карачоњи је средином 19. века овде саградила два каштела.

Карлово је настало средином 18. века од насељених, демилитаризованих граничара Срба. Насеље је неколико пута опустело и опет било настањено. По оцу Марије

Терезије, 1740. године добија назив Карлово, а од 1918. се назива Драгутиново, по српском пуковнику Драгутину Ристићу.

Кумане је више пута мењало локацију због променљивог тока реке Тисе и честих поплава. Почетком 19. века село се оформило на локацији где се и данас налази.

Први писани траг забележен је у документима из 17. века, где се Кумане помиње као српско насеље у Банату. Аустро-турски рат је почетком 18. века готово уништио ово насеље, а доласком Турака у ове крајеве пренета ја куга, која је десетковала становништво. Масовно насељавање Кумана почиње у другој половини 18. века. Претежно су га насељавали Срби који су организовали војну одбрану и Кумане је у то време представљало утврђење за одбрану од Турака.

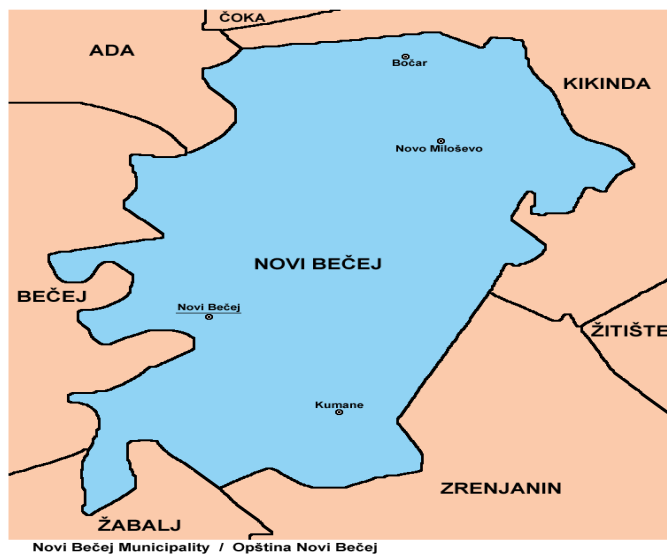
Тек почетком 19. века, када се становништво определило за земљорадњу, долази до значајнијег развоја села.

Бочар је био познато утврђено место још у средњем веку, да би током целог турског периода био ненастањен. У историјским документима из 1753. године Бочар се помиње као мање српско насеље. У 19. Веку Бочар насељавају Немци, који доминирају све до краја Другог светског рата. То је у 19. веку био посед породице Хетерленди, који су у центру села подигли каштел, са великим парком у позадини (по потоњим власницима, познат као дворац Бајић).

1.2 Географски подаци

Општина Нови Бечеј спада у ред потиских општина и налази се у самом центру Војводине и једна је од пет општина Средњобанатског округа. Нови Бечеј је смештен уз леву обалу реке Тисе на 66. километру од њеног ушћа у Дунав, и њен центар је на реци Тиси, са једним од најлепших тиских кејева. Поред Новог Бечеја, општину чине још три насељена места: Ново Милошево, Кумане и Бочар, те у складу са тим општина Нови Бечеј има четири Месне заједнице.

Слика 1. Мапа насељених места

Извор: Општина Нови Бечеј

Општину Нови Бечеј окружују град Зрењанин и општине Кикинда, Бечеј, Ада и Жабалј. Поред пловног пута реке Тисе, Нови Бечеј је каналском мрежом повезан са Дунавом код Бездана и Беле Цркве. Кроз сва насељена места у општини пролази железничка пруга која преко Панчева, Зрењанина и Кикинде, повезује Београд са Темишваром у Румунији, а преко Суботице и са Сегедином у Мађарској. Такође, кроз општину пролази државни пут IВреда који повезује Нови Бечеј са Кикиндом и даље Румунијом, као и државни путеви IIA реда Нови Бечеј – Меленци и Нови Бечеј – Башаид - Банатско Карађорђево. Удаљеност Новог Бечеја од неких значајнијих центара је следећа:

- Бечеј: 14 km
- Зрењанин: 35 km
- Кикинда: 37 km
- Нови Сад: 55 km
- Суботица: 90 km
- Сомбор: 100 km
- Сегедин (HUN): 105 km
- Београд: 110 km
- Темишвар (RO): 110 km
- Вршац: 130 km
- Осијек (CRO): 140 km

Укупна површина Општине износи 608,6 km² на којој, према попису из 2011. године живи укупно 23.925 становника.

Табела 1. Укупна површина подручја Просторног плана општине Нови Бечеј и број становника сваког насељеног места у општини Нови Бечеј према попису из 2011. године

НАСЕЉА	БРОЈ СТАНОВНИКА	ПОВРШИНА (Ха)
НОВИ БЕЧЕЈ	13 133	28 238
НОВО МИЛОШЕВО	6 020	17 491
КУМАНЕ	3 284	10 147
БОЧАР	1 488	4 982
УКУПНО	23 925	60 860

Извор: Општина Нови Бечеј

Општина Нови Бечеј поседује изузетне **природне ресурсе** који могу да постану главне окоснице будућег просперитета, и то пре свега:

- Обрадиво земљиште, погодно за производњу различитих пољопривредних култура,
- Глину, за производњу грађевинског материјала,
- Изворе термалне воде ,
- СРП Слано Копово,
- Бисерно острво,
- Реку Тису и каналску мрежу,
- Природне резервоаре угљен диоксида, и
- Изворе земног гаса.

Међутим, општина Нови Бечеј, се суочава са последицама загађења животне средине, узрокованим, пре свега, последицама људских активности, истина, у нешто мањој мери него становници великих градова или индустријски врло развијених области. Те негативне последице одликују се у оптерећивању природних ресурса општине, и то: подземних и надземних вода, ваздуха, тла и пољопривредног земљишта.

Животна средина у новобечејској општини није алармантно угрожена јер нема великих загађивача, али проблем представља то што се овој проблематици до сада није посвећивала довољна пажња, тако да људи немају свест о потреби очувања животне средине. Загађење воде углавном долази узводно од Новог Бечеја, а локално загађење потиче од септичких јама и лошег третмана отпадне воде из постојеће канализације. Земљиште је загађено углавном чврстим отпадом са дивљих сметлишта и последицама неконтролисане употребе хемијских средстава у биљној производњи. Загађење ваздуха углавном се своди на емисију прашине и дима од сагоревања земног гаса и чврстог горива које служи за грејање кућа, као и од спаљивања смећа.

Рељеф новобечејске општине сличан је рељефу северног Баната и већег дела Војводине. Територију чини низијски предео, апсолутне висине 73-86 метара који је благо нагнут ка кориту реке Тисе и према југу у правцу отицања реке. На овом простору издвојене су две геоморфолошке целине: лесна тераса и алувијална раван.

Лесна тераса јесте благо заталасана површина, која је састављена од преталоженог и сувоземног или типског леса. Блажим, а понегде и стрмим одсечима, лесна тераса се спушта ка алувијалној равни Тисе. На југу новобечејске општине карактеристични су благи одсеци лесне терасе, што се нарочито уочава у атару Новог Бечеја. Насупрот томе, на западној страни атара, одсеци су најчешћен веома стрми.

Алувијална раван чини другу геоморфолошку целину новобечејске општине. Ова раван се налази западно и југозападно од лесне терасе. У овом делу су делови територије Општине са најнижим апсолутним висинама од 76 метара. Ова раван је благо нагнута ка речном кориту Тисе, благо је заталасана и испресецима је рецентним речним токовима. Делови ових старих напуштених речних токова су пресушили или су делимично засути наносима. У нижим деловима атара стално има воде, па су претворени у баре и мочваре. Када је реч о ерозивним облицима на територији општине Нови Бечеј карактеристични су меандри и мртваје (некадашња корита реке Тисе), као што су Матејски брод, Медењача и Чурушки меандар, а од акумулативних облика истичу се обласке гредице, обалски брежуљци и речна острва

Клима је умерено континентална са просечном годишњом температуром 11,4 °C. Најхладнији месец је јануар са 0,0 °C, а најтоплији месец јули са просечном вредношћу од 22,3 °C.

Просечна годишња количина падавина је око 570 mm. Месеци са најнижим вредностима су фебруар и март, док је највише падавина забележено током јуна, јула и августа.

Најизразитији ветар је кошава (југоисточни ветар) са честином од 182 пута годишње. Најмању честину има јужни ветар.

Вишегодишњи проблем у Новом Бечеју представљају поплаве, пре свега у подручју Новог Бечеја које се налази поред реке, односно Љутово, где при порасту водостаја Тисе, вода пробија насип и узрокује велику штету плавећи пољопривредно замљиште и шуме које се тамо налазе. У циљу заштите од поплава, Општина Нови Бечеј је у сарадњи са градом Баја из Мађарске (Интеррег Ипа Програм прекограничне сарадње Мађарска-Србија) реализовала пројекат „Одрживо спречити поплаве- Повећање ефикасности заштите од поплава у општини помоћу паметног мерења“ који је финансирала Европска унија, што је подразумевало активности усмерене на превенцију од поплава. Пројектом су обухваћени, поред значајне едукације, радови на ојачавању насипа Љутово, као и куповину багера који служи за радове на насипу и његово одржавање. Такође, пројекат је подразумевао и

уградњу „Smart sistema“ који ће вршити процену за свако повећање водостаја Тисе, те су шансе за поплаве знатно смањене јер ће се реаговати на време.

Закључак

Општина Нови Бечеј поседује изузетне природне ресурсе са великим развојним потенцијалом, богатим културним и историјским наслеђем, као и изузетним природним богатствима које треба неговати, подстицати даљи развој и водити рачуна о заштити животне средине.

2. Витални и демографски показатељи

2.1 Природно кретање становништва

Природно кретање становништва одликује биолошка регресија - низак наталитет, пораст општег морталитета и биолошка регресија становништва. Општина Нови Бечеј је у 2011. години имала природни прираштај -7,1 ‰ што је за 1,9 ‰ мање у односу на републички просек, односно 0,7 ‰ мање у односу на просек у средњобанатском округу. У 2019. стопа природног прираштаја према подацима из ДЕВ ИНФО базе је -5 ‰.

Табела 2: Основни подаци природног кретања становништва

Територијална јединица	Број становника				Природни прираштај (2011.)	
	1981.	1991.	2002.	2011.	апсолутно	релативно
Општина Нови Бечеј	30.312	29.091	26.924	23.925	-172	-7,1 ‰
Средњобанатски округ	-	217.684	20.8456	187.667	-1.468	-7,8 ‰
АП Војводина	2.034.782	2.032.406	2.031.992	1.931.809	-10.589	-5,4 ‰
Република Србија	9.332.000	7.595.636	7.498.001	7.186.862	-37.337	-5,2 ‰

Извор: РЗС, Општине и региони у РС 2012.

Табела 3. Основни подаци о становништву

Основни подаци		
Површина (км ²) ¹	609	(2019)
Број насеља ²	4	(2019)
Становништво – процена средином године ³	22359	(2019)
Густина насељености (број становника/км ²) ³	37	(2019)
Стопа живорођених ³	10	(2019)
Стопа умрлих ³	15	(2019)
Стопа природног прираштаја ³	-5	(2019)
Очекивано трајање живота живорођених (просек година) ³	73	(2019)
Просечна старост (у годинама) ³	43	(2019)
Индекс старења (60+ год. / 0– 19 год.) ³	132	(2019)
Просечан број чланова домаћинства ⁴	2,68	(2011)
Пројектован број становника (средња варијанта - нулти миграциони салдо) ³	20090	(2041)
Пројектован број становника (средња варијанта са миграцијама) ³	20024	(2041)

Извор:

¹ Републички геодетски завод

² Територијални регистар, РЗС

³ Витална статистика, РЗС

⁴ Попис становништва, домаћинства и станова, РЗС

2.2 Укупан број становника

Укупан број становника општине Нови Бечеј, по попису из 2011. године износи **23.847**, што је у односу на 2002. годину пад од 3.077 становника, односно 11,43%. У поређењу са просеком на нивоу АП Војводине (5,67%) и Републике Србије (5,04%), ово указује на један од највећих проблема у општини Нови Бечеј, а то је депопулација. Демографски процеси у општини Нови Бечеј карактеришу се опадањем броја становника, ниском стопом наталитета, високом стопом општег морталитета и негативним природним прираштајем.

Старосну структуру становништва, пратећи по пописима, карактерише старење становништва, односно присутно је смањење становништва деобне групе 0-19 година и повећање учешћа групе старости од 65 година и више.

У поређењу са бројем становника општина Нови Бечеј има релативно велику површину од 608,6 km^2 , тако да је густина насељености 39 *становника/km²*. Број становника општине се смањује због ниског наталитета, што је проузроковано лошим условима живота, али и сталним миграцијама, пре свега младих, ка великим градовима у околини.

Табела 4. Становништво према старосним групама и полу, 2018– 2019.

	2018		2019	
	Ж	М	Ж	М
Деца старости до 6 година (предшколски узраст)	753	785	760	771
Деца старости 7– 14 година (узраст основне школе)	896	964	884	964
Деца старости 15– 18 година (узраст средње школе)	439	437	453	458
Деца старости 0– 17 година	1986	2082	1994	2084
Број младих (15– 29 година)	1838	2048	1804	1994
Радни контингент становништва (15– 64 година)	7307	7766	7165	7638
Укупан број становника	11479	11084	11377	10982

Одливом младих школованих кадрова нарушава се и образовна структура општине и сваким даном смањују могућности за покретање развоја.

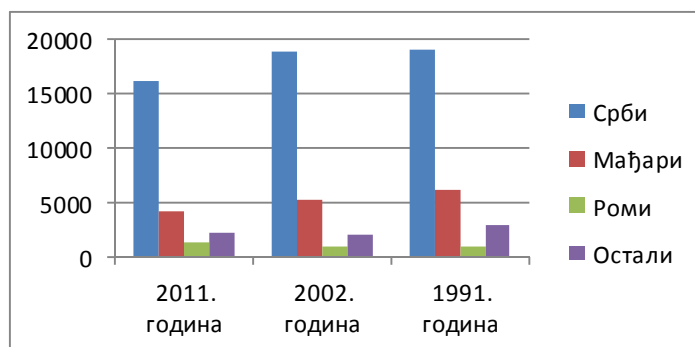
Од укупног броја становника Општине Срби чине око 67%, Мађари око 18%, Роми око 5,5%, а остали се нису изјаснили или су у незнатном броју.

С обзиром на мултиетнички састав Општине, учешће националних мањина у јавном животу се подразумева. Двојезичност је заступљена у свим институцијама локалне самоуправе као и у школама и предшколским установама.

Представници мађарске националне мањине учествују у власти од почетка вишестраначког система и то не само преко националних странака већ често и као представници осталих странака.

Графикон 1.

Етнички састав становништва према попису становништва из 1991., 2002., 2011. године у општини Нови Бечеј

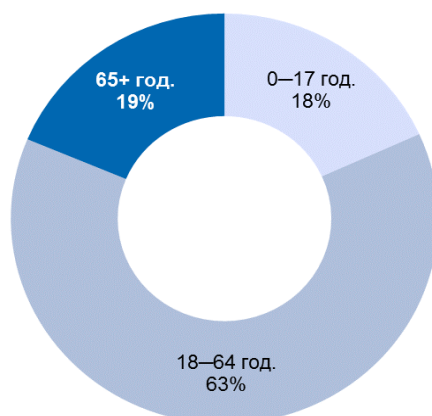

Просечна старост становника у општини Нови Бечеј је нижа у односу на републички ниво (42,2), али и у односу на АП Војводину (41,8 година) и износи 41,5 година.

У складу са тиме је и чињеница да је индекс старења становништва значајно већи у Општини, и износи 107,18, у односу на АП Војводину (108,62), а нарочито у односу на Републику Србију (114,32).

Графикон 2.

Становништво према старосним групама, 2019.

Извор: Витална статистика, РЗС

Закључак

Један од већих проблема у општини Нови Бечеј је депопулација. Опадање броја становника, ниска стопа наталитета, висока стопа општег морталитета и негативни природни прираштај узроковани су лошим условима живота, али и сталним миграцијама, пре свега младих, ка великим градовима у околини, те је неопходно активно спровођење различитих мера популационе политике, као и бриге о породици и младима.

3. Здравствени показатељи

3.1 Индикатори доступности здравствене заштите ЈЛС/ЛС

Здравствене установе Средњебанатског округа основане су у складу са Уредбом о Плану мреже здравствених установа, на основу Закона о здравственој заштити. Мрежа здравствених установа у јавној својини у Средњебанатском округу пружа услуге здравствене заштите на примарном и секундарном нивоу.

Дом здравља Нови Бечеј примарном здравственом заштитом покрива Општину Нови Бечеј, коју чини 4 насељена места: Нови Бечеј, Кумане, Ново Милошево и Бочар.

Удаљен је 41 километар од Зрењанина. Дом здравља Нови Бечеј има наменски зидану зграду у Новом Бечеју и три пункта у осталим насељеним местима општине. Све службе имају задовољавајући простор, нема простора који се не користи. Установа је организована у 5 служби: Служба опште медицине са здравственом заштитом радника, кућним лечењем и хитном медицинском помоћи и санитетским превозом; Служба за здравствену заштиту деце и жена са поливалентном патронажом; Служба стоматолошке здравствене заштите; Специјалистичко-консултативна и дијагностичка служба; Служба за правне, економско-финансијске, техничке и друге сличне послове. Установа има добро развијену специјалистичку службу (интерна медицина, офталмологија, неуропсихијатрија, као и кардиологија и пнеумофтизиологија – финансира оснивач). Установа има биохемијску лабораторију и рендген и ултразвучни апарат.

Нови Бечеј више нема апотеку у саставу Дома здравља.

- Обезбеђеност лекарима

На дан 01.01.2021. године уговорени кадар у Дому здравља Нови Бечеј чинило је: 27 доктора медицине (13 опште праксе, 3 на специјализацији и 11 лекара специјалиста), 49 медицинских сестара-техничара, 1 здравствени сарадник, 8 административних радника, 9 техничких радника, 2 возача санитета и 5 возача хитне помоћи.

У стоматолошкој служби број запослених на неодређено време који се финансирају из средстава обавезног здравственог осигурања чини 5 доктора стоматологије, 6

стоматолошких сестара- техничара и 2 зубна техничара. Апотека у дому здравља више не функционише.

Табела 5. Основни подаци

Основни подаци, 2019.	
Број лекара	25
Број лекара на 1 000 становника	1,1
Лекари – здравствена заштита деце (на 1 000 становника)	2,6
Лекари – здравствена заштита школске деце и омладине (на 1 000 становника)	0,7
Лекари – здравствена заштита одраслог становништва (на 1 000 становника)	0,8
Стоматолози – стоматолошка заштита деце, школске деце и омладине (на 1 000 становника)	0,7
Лекари – здравствена заштита жена (на 1 000 становника)	0,10
Обухват жена у току првог триместра трудноће савременом здравственом заштитом (%)	71,1
Обухват трудница патронажним посетама (број)	0,4
Број оболелих од туберкулозе	0
Инциденција туберкулозе (на 100 000 становника)	0,0
Проценат деце која су вакцинисана против дифтерије, тетануса и великог кашља у првој години живота (%)	97,7
Проценат деце која су вакцинисана против малих богиња у првих 18 месеци живота (%)	83,8

Извор: Завод за јавно здравље Зрењанин

- Обухват жена у току првог триместра трудноће савременом здравственом заштитом

Обухват жена у току првог триместра трудноће савременом здравственом заштитом (%)	71,1
Обухват трудница патронажним посетама (број)	0,4

Извор: Завод за јавно здравље Зрењанин

3.2 Индикатори ефикасности здравствене заштите ЈЛС/ЛС

- Просечан број посета по изабраном лекару

Табела 6. Број посета у службама за здравствену заштиту по лекару и стоматологу у Средњебанатском округу у 2019. години

	Годишње				На дан*				На сат*			
	Предшколска и школска деца	Жене	Општа медицина	Стоматолози	Предшколска и школска деца	Жене	Општа медицина	Стоматолози	Предшколска и школска деца	Жене	Општа медицина	Стоматолози
Житиште	6048	3250	7754	2043	22,1	11,9	28,3	7,5	2,8	1,5	3,5	0,9
Зрењанин	6218	2654	6830	1658	22,7	9,7	24,9	6,1	2,8	1,2	3,1	0,8
Нова Црња	10756	3719	8872	2011	39,3	13,6	32,4	7,3	4,9	1,7	4,1	0,9
Нови Бечеј	4249	3711	6217	1628	15,5	13,5	22,7	5,9	1,9	1,7	2,8	0,7
Сечањ	7744	1593	10933	1551	28,3	5,8	39,9	5,7	3,5	0,7	5,0	0,7
ОКРУГ	5936	2805	7222	1695	21,7	10,2	26,4	6,2	2,7	1,3	3,3	0,8

Узето је да у години има 274 радна дана

Извор: Завод за јавно здравље Зрењанин

У 2019. години је забележено је у Средњебанатском округу 990975 посета, око 10% мање него у 2018. години, а број посета по становнику је готово исти и износи 6. Највише посета оболелих грађана лекару забележено је, као и прошле године, у општинама Сечањ и Нова Црња – 8 посета по становнику, у општинама **Нови Бечеј и Житиште по 7**, а у Зрењанину најмање -5. Одрасли становници су свог лекара посетили у просеку 6 пута у току године (5,5); готово свако дете је по двапут посетило свог лекара (1,6), свака друга жена (0,4) и сваки други становник је посетио стоматолога (0,4).

Оптерећеност лекара/стоматолога посетама важан је показатељ коришћења здравствене заштите. Овај показатељ је приказан по службама. У 2019. години оптерећење лекара, тј, стоматолога:

- У службама за здравствену заштиту деце (норматив – 6000 посета годишње) просечно оптерећење се кретало од 4249 и у Нови Бечеју, који једини има број посета мањи од норматива.
- У службама за здравствену заштиту одраслих просечно оптерећење лекара се креће од 6217 посета у Дому здравља у Новом Бечеју до 10933 у Сечању.

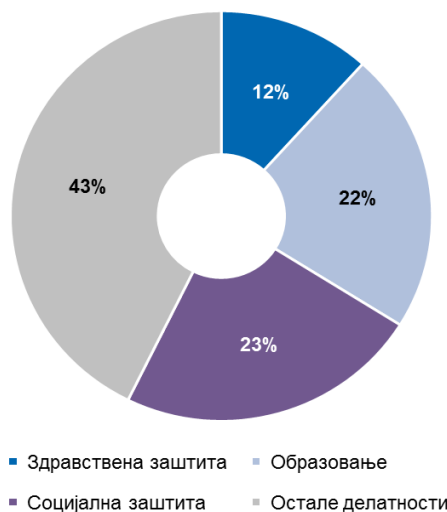
- У односу на норматив (норматив – 7200 посета годишње) домови здравља Зрењанин и Нови Бечеј имају број посета мањи.
- У службама за здравствену заштиту зуба просечан број посета по доктору стоматологије се креће од 1551 у Дому здравља Сечањ до 2043 у Житишту. Број посета је у свим установама мањи од норматива (2400 посета годишње).

Табела 7. Здравствени трошкови и финансирање

Расходи буџетских средстава, 2019.	
Расходи корисника буџетских средстава (у хиљадама РСД)	1517499
Расходи корисника буџетских средстава по становнику (РСД)	67870
Расходи корисника буџетских средстава за образовање (у хиљадама РСД)	337101
<i>од тога за основно образовање (у хиљадама РСД)</i>	289587
Расходи корисника буџетских средстава за образовање по становнику (РСД)	15077
Расходи корисника буџетских средстава за здравствену заштиту (у хиљадама РСД)	177238
Расходи корисника буџетских средстава за здравствену заштиту по становнику (РСД)	7927
Расходи корисника буџетских средстава за социјалну заштиту (у хиљадама РСД)	355762
Расходи корисника буџетских средстава за социјалну заштиту по становнику (РСД)	15911

Извор: Национални рачуни, РЗС

Графикон 3. Учешће расхода према делатностима у укупним расходима корисника буџетских средстава, 2019.

Извор: Национални рачуни, РЗС

Табела 8. Приходи и примања буџета локалне самоуправе, 2019.

Приходи и примања буџета локалне самоуправе, 2019.	
Приходи и примања буџета локалне самоуправе (у хиљадама РСД)	996948
Приходи и примања буџета локалне самоуправе по становнику (РСД)	44588
Расходи и издаци буџета локалне самоуправе (у хиљадама РСД)	1001592
Расходи и издаци буџета локалне самоуправе по становнику (РСД)	44796

Извор: Министарство финансија

3.3 Индикатори квалитета здравствене заштите ЈЛС/ЛС

- Удео превентивних прегледа

У служби за здравствену заштиту деце предшколског узраста превентивни прегледи новорођенчади и одојчади су реализовани са обухватом од 100% - 1330 прегледа, а превентивни прегледи деце до 7 година са обухватом од 89%-675 прегледа.

- Контролни прегледи деце у трећој и петој години- 85 прегледа,
- Куративни прегледи- 15035 прегледа,
- Дијагностичко- терапијске услуге – 1406 услуге,
- Индивидуални и и групни облик здравствено- васпитног рада-48 облика.

У служби за здравствену заштиту деце школског узраста, превентивни прегледи деце основне и средње школе су реализовани са обухватом од 86%- 1050 прегледа.

- Контролни прегледи - 125 прегледа,
- Куративни прегледи- 10484 прегледа
- Дијагностичко- терапијске услуге – 1855 услуге.

У служби за здравствену заштиту деце школског узраста реализовано је 250 услуга утврђивања опште здравствене способности деце од 6 до 14 година живота за бављење спортским активностима, односно делатностима и 50 услуга утврђивања посебне здравствене способности, као и 200 индивидуалних и 25 групних облика здравствено-васпитног рада.

Служба за здравствену заштиту жена реализовала је своје превентивне прегледе са следећим обухватом: превентивни гинеколошки прегледи 4%- 350 прегледа и превентивни прегледи у вези са планирањем породице 2% жена предвиђене старосне категорије- 50 прегледа. У организованом скринингу за рано откривање рака грлића материце позивано је 38% жена тражене старости- 1984, а ПАП тест реализован код 7% жена-350 прегледа. Реализовано је 180 превентивних прегледа и 60 превентивних прегледа за породиље, док је било 2850 куративних прегледа лекара и 3578 дијагностичко-терапијских услуга.

У служби за здравствену заштиту одраслог становништва реализовани:

- Превентивни прегледи одраслог становништва обухват од 11%- 1800 прегледа
- Скрининг на рано откривање депресије са обухватом од 0,6% циљне групе- 100 услуга
- Скрининг на рано откривање дијабетеса типа 2 са обухватом 2% жељене популације- 230 услуга
- Скрининг на рано откривање кардиоваскуларног ризика са обухватом 2% жељене популације- 240 услуга
- Скрининг ради раног откривања рака дебелог црева, позвано 3500 особа, а реализовано 1000 услуга
- Куративни прегледи лекара- 87918 прегледа
- Дијагностичко- терапијске услуге – 29286 прегледа

У служби за кућно лечење реализовано је 5565 дијагностичко-терапијских услуга.

У служби хитне медицинске помоћи реализовано 6555 прегледа лекара и 8497 дијагностичко- терапијских услуга, као и 243850 км превоза.

У служби за поливалентну патронажу реализовано је 2915 посета, као и 615 индивидуалних и 30 групних облика здравствено-васпитног рада.

У служби за лабораторијску дијагностику број анализа које су урађене износи 150940 анализа:

- 22700 општих хематолошких анализа,
- 7550 анализа коагулације,
- 3300 биохемијских анализа у крви,
- 86920 бихемијских анализа у серуму,
- 22000 биохемијских анализа урина,
- 1000 ФОБТ тестова,
- 7470 COVID анализа

У оквиру рендген дијагностике извршено је 5601 рендген снимања и 3120 ултразвучних прегледа.

У области интерне медицине реализовано је 5600 прегледа лекара и 6600 дијагностичко-терапијских услуга.

У служби офталмологије реализовано је 610 пребентивних и 2700 куративних прегледа лекара и 1305 дијагностичко-терапијских услуга.

У служби психијатрије реализовано је 2350 прегледа лекара и 3780 дијагностичко-терапијских услуга.

У служби интерне медицине реализовано је 5600 прегледа лекара и 6600 дијагностичко-терапијских услуга.

У служби за стоматолошку здравствену заштиту реализовано је 25485 услуга.

3.4 Индикатори здравственог стања становништва

- Очекивано трајање живота

Очекивано трајање живота на рођењу је један од најбољих показатеља здравственог стања становништва.

Табела 9. Очекивано трајање живота на рођењу

	НОВИ БЕЧЕЈ		РЕПУБЛИКА СРБИЈА	
	МУШКО	ЖЕНСКО	МУШКО	ЖЕНСКО
2018	68,49	74,93	73,22	78,08
2019	70,68	75,43	73,09	78,35
2020	70,65	75,95	71,37	77,24

Извор: Републички завод за статистику

Према подацима, очекивано трајање живота жена је у просеку за пет до шест година дуже у односу на мушкарце, како у Новом Бечеју, тако и генерално на територији Републике Србије, али је и републички просек очекиваног трајања живота већи у односу на очекивано трајање живота у Новом Бечеју.

- Смртност одојчади, перинатална смртност

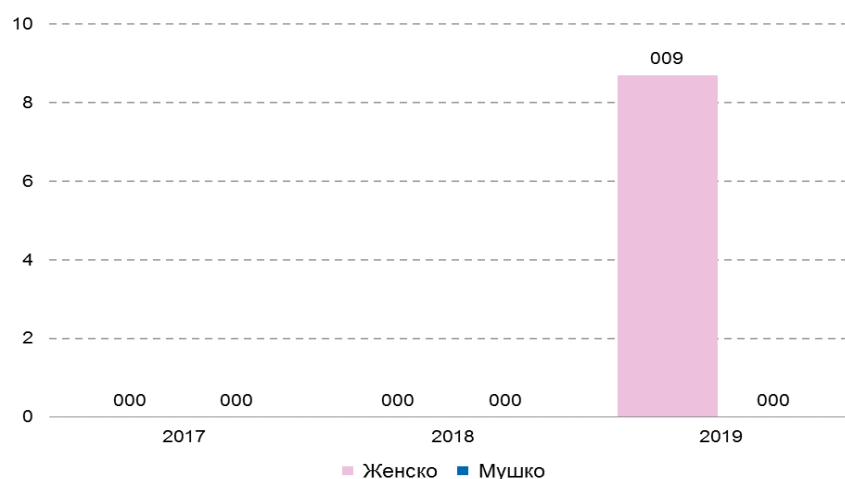
Редовно контролисање тока трудноће утиче на смањење броја трудноћа које ће имати за исход мртворођење. Смртност одојчади, односно смртност деце у првој години живота, представља један од најважнијих индикатора здравственог стања становништва. У 2019. години у Средњебанатском округу је умрло 8 одојчади. Стопа умрле одојчади износи 7 у општини Нови Бечеј је 4,4‰.

**Табела 10. Стопе смртности, 2017- 2019.
деца млађа од годину дана (одојчад) и млађа од 7 дана**

	одојчад	< 7 дана
2017	9,0	4,5
2018	0,0	0,0
2019	4,4	4,4

Извор: Витална статистика, РЗС

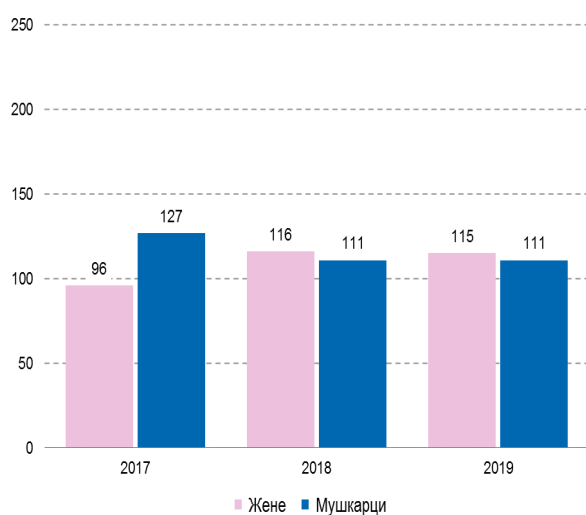
Графикон 4. Стопа неонаталне смртности према полу, 2017– 2019. (Умрли на 1000 живорођених)

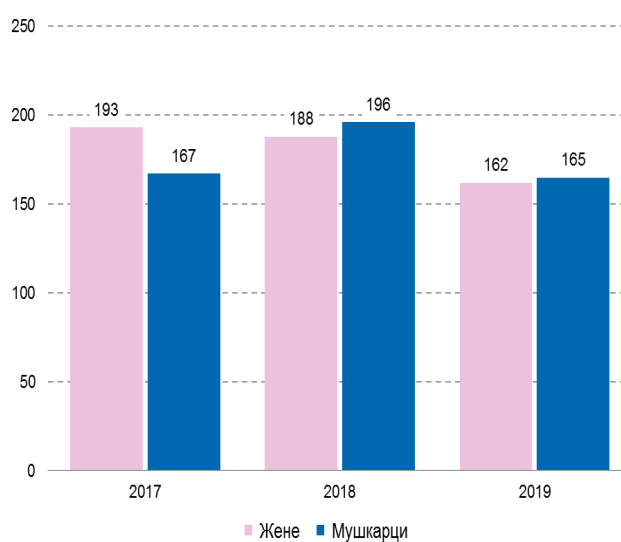
Циљеви одрживог развоја - индикатор 3.2.2

Извор: Витална статистика, РЗС

Графикон 5. Живорођени према полу, 2017– 2019.

Графикон 6. Умрли према полу, 2017– 2019.

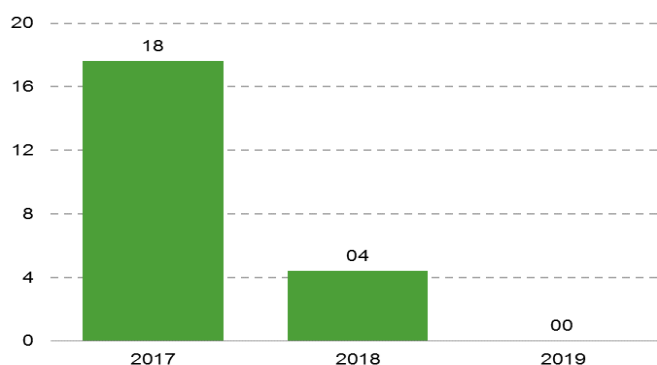

Извор: Витална статистика, РЗС

- Специфичне стопе смртности (стандардизоване по узрасту)

Општа стопа морталитета у 2019. години у Средњебанатском Округу је, рачуната на процењени број становника, 15,8‰, нешто нижа него прошле године. Најнижа стопа морталитета у Средњебанатском округу је у 2019. години била у Новом Бечеју (14,6‰). Општа стопа морталитета има релативно високу вредност, али је очекивана за области које имају старо становништво и показује тренд благог пада.

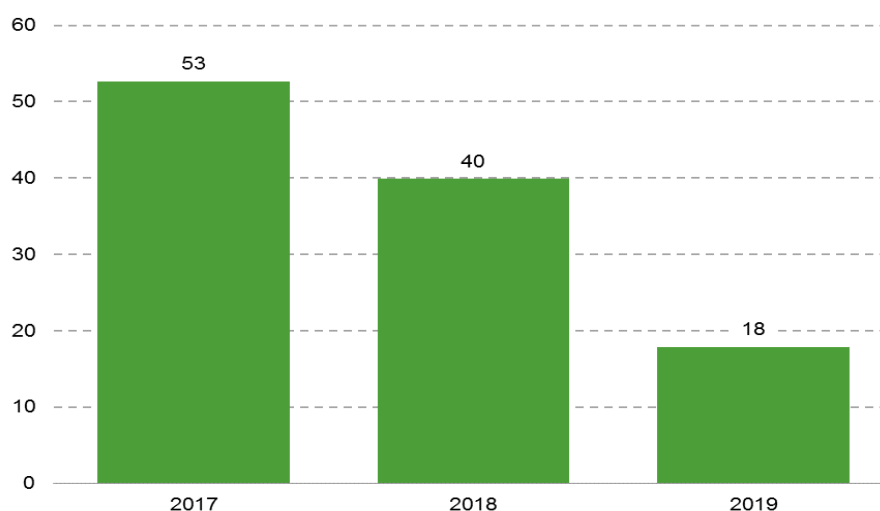
Графикон 7. Инциденција туберкулозе, 2017– 2019. (на 100,000 становника)

Циљеви одрживог развоја - индикатор **3.3.2**

Извор: Институт за јавно здравље Србије

Графикон 8. Стопа смртности услед самоубиства, 2017– 2019.
(на 100,000 становника)

Циљеви одрживог развоја - индикатор **3.4.2**

Извор: Витална статистика, РЗС

Табела 11. Узроци умирања у општини Нови Бечеј у 2019. години

РАНГ	ГРУПА БОЛЕСТИ ПО МКБ-10	БРОЈ	ПРОЦЕНТУАЛНО УЧЕШЋЕ
I	БОЛЕСТИ СИСТЕМА КРВОТОКА	165	50,5
II	ЗЛОЋУДНИ ТУМОРИ	85	25,1
III	СИМПТОМИ, ЗНАЦИ, ПАТОЛОШКИ, КЛИНИЧКИ И ЛАБОРАТОРИЈСКИ НАЛАЗИ	27	8,3
IV	БОЛЕСТИ СИСТЕМА ЗА ДИСАЊЕ	19	5,8
V	БОЛЕСТИ ЖЛЕЗДА СА УНУТРАШЊИМ КРВАРЕЊЕМ	9	2,8
VI	ОСТАЛЕ БОЛЕСТИ	25	7,6
УКУПНО		327	100,0

- Опажено здравље (самопроцена здравља)

Самопроцена здравља је значајан показатељ здравственог статуса и здравствених потреба становништва али не представља замену за објективније показатеље чији је извор података рутинска здравствена статистика. У Србији је 2019. године две трећине становништва (66,5%) проценило своје опште здравље као добро (значајно више у Београду – 72,8%) 22,8% становника је сматрало своје здравље просечним, док је сваки девети становник оценио своје здравље као лоше – 10,7% (значајно више у Јужној и Источној Србији – 13,5%). Мушкарци су имали позитивнију слику о сопственом здрављу него жене: 71,3% мушкараца оценило је своје опште здравствено стање као добро, док је међу женама тај проценат износио 62,1%. Такође, пронађене су значајне разлике у самопроцени здравственог стања (као доброг) између становника градских (70,1%) и осталих насеља (60,9%), становника у категорији најимућнијих (77,7%) и најсиромашнијих (55,7%), као и између најобразованијих (80,2%) и становника нижег образовања (45,1%). У складу са

очекивањима, самопроцена здравља повезана је са узрастом појединца: што је особа старија, то је склонија лошијој оцени свог здравља.⁹

За потребе израде Плана јавног здравља општине Нови Бечеј за период 2022-2027 спроведена је анкета у циљу брзе процене здравствених потреба становника општине Нови Бечеј и оцене здравственог стања.

Анкетом је обухваћено 87 испитаника, од тога 69% жена и 31% мушкараца, односно испитанике је чинило 60 особа женског пола и 27 особа мушког пола.

Испитаници који су учествовали у анкети разликују се према степену стручне спреме и то: 9 испитаника има основно образовање (10,3%), 42 испитаника има средњу стручну спрему (48,3%), док високу стручну спрему има 37 испитаника (42,5%).

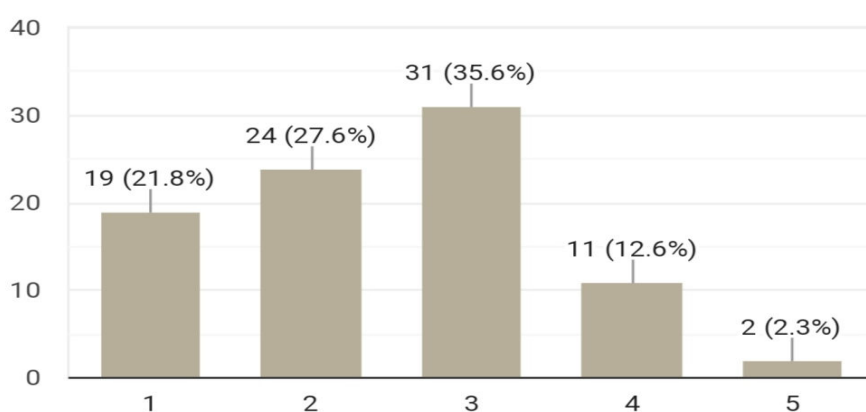
У односу на старосну структуру, обухват испитаника који имају до 20 година старости је 1 (1,1%), учешће испитаника који имају између 20-30 година је 24 (27,6%), број испитаника који су учествовали у истраживању старости од 30-50 година је 56 (64,4%), број испитаника који су попунили анкету старости између 50-65 је 6 (6,9%), док грађани изнад 65 година старости нису узели учешће у анкети.

Такође, испитници се разликују и према типу насељеног места у коме живе и то: 48 испитаника живи у градском насељу (55,2%), 12 испитаника живи у приградском насељу (13,8%) и 27 испитаника живи на селу (31%).

Приказ резултата анкете

- Квалитет живота грађана који живе на територији општине Нови Бечеј

Графикон 9. Квалитет живота у општини Нова Бечеј

⁹ Истраживање здравља становништва Србије 2019. године, група аутора, Београд, 2021, ИЗЈЗ Србије „Др Милан Јовановић Батут“, <https://www.batut.org.rs/download/publikacije/ZdravljeStanovnistva2019.pdf>

Квалитет живота у општини Нова Бечеј грађани и грађанке оцењују средњом оценом 2,45.

- Задовољство/незадовољство животом у општини Нови Бечеј

Према мишљењу грађана, група становништва која је тренутно најсрећнија, односно најзадовољнија животом у нашој општини су деца до 7 година (41,4% одговора), деца од 7 до 14 година (12,6% одговора), као и сениори преко 65 година (28,7% одговора), потом у мањој мери грађани средње доби, док је омладина оцењена као група која је најмање задовољна животом у општини.

Такође, према мишљењу грађана који су учествовали у анкети, најнесрећнија група грађана су млади, што је већ констатовано, потом незапослени грађани, затим болесни и њихове породице, као и сиромашни грађани који живе у нашој општини.

- Фактори који умањују квалитет живота у општини Нови Бечеј

Према одговорима грађана, фактори који умањују квалитет живота у општини Нови Бечеј су неисправна вода, загађена река и дивље депоније, као и недоступност здравствене заштите, незапосленост, корупција и лоши путеви у општини. Грађани су оценили да у мањој мери лош квалитет живота узрокује и бука, лоше организован јавни превоз, дивља градња, улични криминал и сиромашан културни и друштвени живот. Такође, грађани наводе да лош утицај на квалитет живота има и канализација, односно недостатак канализационе мреже, утицај политике у различитим сферама живота, неадекватно одлагање отпада, недостатак капацитета у вртићима и сл.

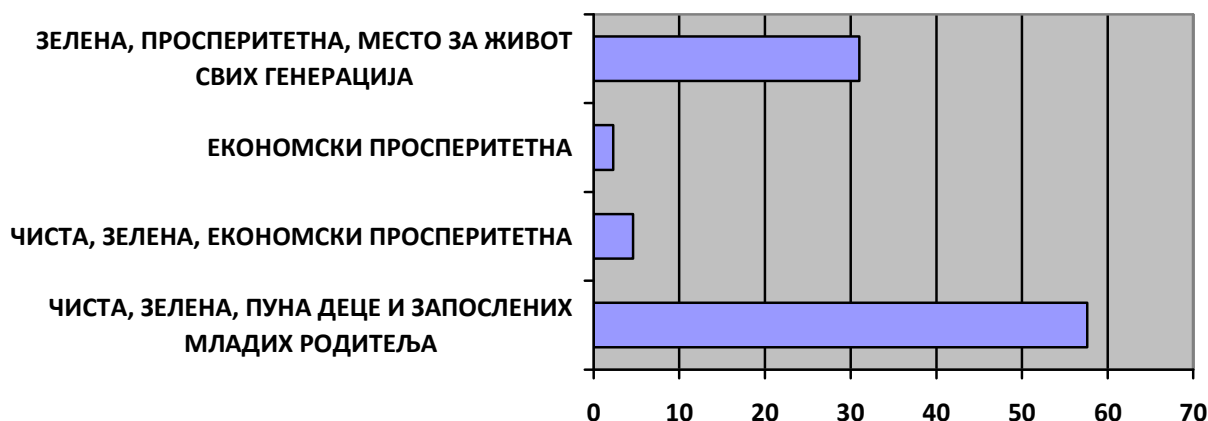
- Фактори који би допринели повећању квалитета живота у општини Нови Бечеј

Становници Новог Бечеја процењују да би у највећој мери допринело побољшању квалитета живота бесплатни прегледи за све и већи степен безбедности и здравља на раду, као и више квалитетних радних места, али и више зеленила у нашој општини. Поред тога, квалитет живота би се повећао већом безбедношћу и бољом контролом комуналног реда. Такође, побољшању квалитета живота допринело би и више културних догађаја, уређеније зграде, као и више спортских терена и бицикличких стаза.

- Изглед општине Нови Бечеј за 10 година и шта треба урадити да би се то постигло

Становници Новог Бечеја, према резултатима анкете, желели би да живе у општини која је чиста, зелена, пуна деце и запослених младих родитеља (57,5% одговора)

Графикон 10. Изглед општине Нови Бечеј за 10 година

Како би општина била чисто и зелено место, пуно деце и запослених младих родитеља, грађани сматрају да би требало највише улагати у образовање, запошљавање, здравље, здравље, социјалну заштиту и животну средину (65,5% одговора).

3.5 Индикатори детерминанти здравља

- Преваленција пушења

Према извештају Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ који се односи на здравствено стање становништва Србије у 2019. години, у Србији због коришћења дувана годишње превремено умре 15.000 људи. Употреба дувана повезана је са повећаним ризиком оболевања и умирања од болести органа за дисање, болести срца и крвних судова, бројних малигних и других обољења. Зависност од дувана је призната као болест у Међународној класификацији болести СЗО (МКБ 10). Контрола дувана довела је до смањења учесталости пушења у многим земљама, али упркос томе у свету и даље пуши сваки пети (21%) одрасли становник. У претходним годинама, на тржишту су се појавили и нови дувански и никотински производи чија популарност расте. Загревани дувански производи и електронске цигарете, представљају нови изазов у глобалним напорима за заштиту становништва од последица употребе дувана и изложености дуванском диму.

У Србији је употреба дувана већ дуги низ година један од најзаступљенијих фактора ризика по здравље, што потврђују и резултати Истраживања из 2019. године. Истраживање 2019.

године је показало да је распрострањеност навике пушења дуванских производа, укључујући и загреване дуванске производе (свакодневно или повремено) у популацији узраста 15 и више година износила 31,9%. Цигарете, цигаре или дуван за лулу (свакодневно или повремено) је користило 30,5% становника. Цигарете је пушило 24,8% (свакодневно или повремено), цигаре 6,6%, загреване дуванске производе 0,7%, наргиле/шише 0,5%, дуван за лулу 0,3% и друге дуванске производе 0,2%. Електронске цигарете или сличне електронске уређаје (свакодневно или повремено) је користило 3,3% становника. Као и до сада, већи проценат пушача дуванских производа је забележен код мушкараца (33,9%), него код жена (30,1%). У погледу географске распрострањености, регион Шумадије и Западне Србије се истиче по мањем проценту свакодневних пушача (23,9%), док је у Војводини и Јужној и Источној Србији већи проценат пушача који припадају узрасној групи од 15 до 19 година (21,4%, односно 17,5%).

- Конзумирање алкохола

Употреба алкохола представља значајан здравствени, друштвени и економски проблем. Алкохолизам спада у најраспрострањеније болести зависности. Употреба алкохола је чест узрок саобраћајних и других несрећа, насиља, обољења јетре и других хроничних болести, а спада и у водеће факторе ризика за превремену смрт. Повезана је са три милиона смртних случајева годишње у свету, у старосној групи од 15 до 49 година узрок је 10% свих смртних случајева. Употреба алкохола оставља последице не само на особе које га пију него и на људе из њиховог ужег или ширег окружења. На развој и настанак болести, као последица употребе алкохола, поред учесталости конзумирања, утиче и количина попијеног алкохола. Посебан ризик представља тзв. ексцесивно пијење, односно конзумирање великих количина алкохола (више од шест алкохолних пића) у једној прилици (binge drinking). Проучавање учесталости и образаца употребе алкохола је значајно за планирање и евалуацију имплементираних мера. Резултати Истраживања су показали да у Србији 50,7% становништва не конзумира алкохол (39,3% није никада пробало алкохол и 11,4% није конзумирало алкохол у претходних 12 месеци). У популацији младих од 15 до 19 година 52,7% није конзумирало алкохол, значајно више девојака (57,2%) него дечака (48,1%). У години која је претходила истраживању Института Батут¹⁰ 49,3% становника је конзумирало алкохол. Свакодневно је пило 3,1% становништва што представља смањење у односу на 2013. (4,7%) и 2006. годину (3,4%). Становници Јужне и Источне Србије (4,0%), као и Војводине (3,9%), значајно више свакодневно конзумирају алкохол, за разлику од становника Шумадије и Западне Србије код којих је тај проценат најмањи (2,1%). Мушкарци у Србији у већем проценту свакодневно пију, чак осам пута више у односу на жене. Такође,

¹⁰ Истраживање здравља становништва Србије 2019. године, група аутора, Београд, 2021, ИЗЈЗ Србије „Др Милан Јовановић Батут“, <https://www.batut.org.rs/download/publikacije/ZdravljeStanovnistva2019.pdf>

навика свакодневног конзумирања алкохола је највише заступљена међу најниже образованим (3,4%) и ванградским становништвом (3,8%). Забрињава податак да је сваки шести (15,1%) адолесцент узраста од 15 до 19 година најмање једном месечно конзумирао више од шест алкохолних пића током једне прилике, без разлике у односу на пол.

Дом здравља Нови Бечеј учествује у спровођењу Националног програма за превенцију болести, пушења, алкохолизма и наркоманије, међутим истраживања на тему пушења и алкохолизма у току 2020. нису рађена јер је Одлуком кризног штаба обустављено спровођење Националног програма за превенцију болести, пушења, алкохолизма и наркоманије због пандемије вируса ковид-19.

Закључак

У морбидитету регистрованом у служби опште медицине преовлађују хроничне незаразне болести, као што су болести система крвотока, болести система за дисање, злоћудни тумори, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази, а које чине половину од укупног ванболничког морбидитета одраслог становништва Новог Бечеја.

Фактори који умањују квалитет живота у општини Нови Бечеј су неисправна вода, загађена река и дивље депоније, као и недоступност здравствене заштите, незапосленост, корупција и лоши путеви у општини. Такође, грађани наводе да лош утицај на квалитет живота има и канализација, односно недостатак канализационе мреже, утицај политике у различитим сферама живота, неадекватно одлагање отпада, недостатак капацитета у вртићима и сл, те су то све области на чијем је унапређењу неопходно радити.

4. Показатељи активности на унапређењу здравља становништва и превенцији болести

Како би унапредили здравље становништва и популациону политику на локалном нивоу, у претходне три године Општина Нови Бечеј конкурисала је за доделу бесповратних средстава за суфинансирање мера популационе политике јединица локалне самоуправе у Републици Србији код Кабинета министра без портфеља за демографију и популациону политику, те да су подржане следеће мере и активности:

2020. година

1. У оквиру мере **Очување и унапређење репродуктивног здравља**, активност: Унапређење здравља деце и младих кроз бављење спортом и промоцију здравих стилова живота- ангажовање лекара специјалисте спортске медицине ради прегледа деце/младих који се баве спортом, као и активност: обезбеђење основних техничких

услова, набавка опреме за одељење гинекологије у Дому здравља- видео колпоскопа, гинеколошког стола, лампе и пратеће опреме

2. У оквиру мере **Пут ка здравом материнству**, активност: Формирање и рад „Школе родитељства“, једном месечно у простору „Школице за труднице“ на којој би присуствоваи брачни парови
3. У оквиру мере **Едукације из области популационе политике**, активност: Организовање и реализација обуке родитеља, тј. радионица са родитељима предшколског и школског узраста уз супервизију аутора програма „Програм дете у центру“.

2019. година

1. У оквиру мере **Усклађивање рада и родитељства**, активност: Опремање и унапређење постојећих капацитета ПУ „Пава Сударски“ са циљем да се деци обезбеди што удобнији и комфорнији боравак у вртићима набавком пулта за преповијање, дечијих кревета са душеком, лежаљки са душеком, чаршфа, навлака за ћебе, фротира и штеп дека, као и активност: Опремање простора ПУ „Пава Сударски“ белом техником: шпорет, машина за прање судова и ваљак за пеглање
2. У оквиру мере **Очување и унапређење репродуктивног здравља**, активност: „Школица спорта и здравља“, као и активност: ангажовање лекара специјалисте спортске медицине
3. У оквиру мере **Пут ка здравом материнству**, Активност: Подизање капацитета примарне здравствене заштите, набавка ултразвучног апарата
4. У оквиру мере **Едукације из области популационе политике**, активност: „Програм дете у центру“

2018. година

1. У оквиру мере **Усклађивање рада и родитељства**, Активност Опремање и унапређење постојећих капацитета ПУ „Пава Сударски“.
2. У оквиру мере **Пут ка здравом материнству**, Активност Формирање и рад школице за труднице
3. У оквиру мере **Едукације из области популационе политике**, Активност Формирање вршњачке мреже едукатора и реализација радионица у основним школама

Локална самоуправа је, преко Црвеног крста Нови Бечеј, учествовала у активностима које су се односила на здравствено-превентивне делатности, те су реализоване уличне акције, односно обележени су значајни датуми који су се подразумевали:

- Светски дан борбе против глади

- Светски дан срца
- Национални дан борбе против дуванског дима

Што се тиче ситуације са пандемијом вируса ковид-19, увођењем ванредне ситуације, локална самоуправа, односно Штаб за ванреде ситуације општине Нови Бечеј и Црвени крст општине Нови Бечеј, уз помоћ волонтера из целе општине Нови Бечеј, организовали су помоћ старијим, болесним и суграђанима у изолацији. Помоћ се односила на снабдевање грађана лековима, храном и осталим артиклима неопходним за адекватно функционисање. Поред тога, грађанима су се делиле и памучне маске и средство за дезинфекцију.

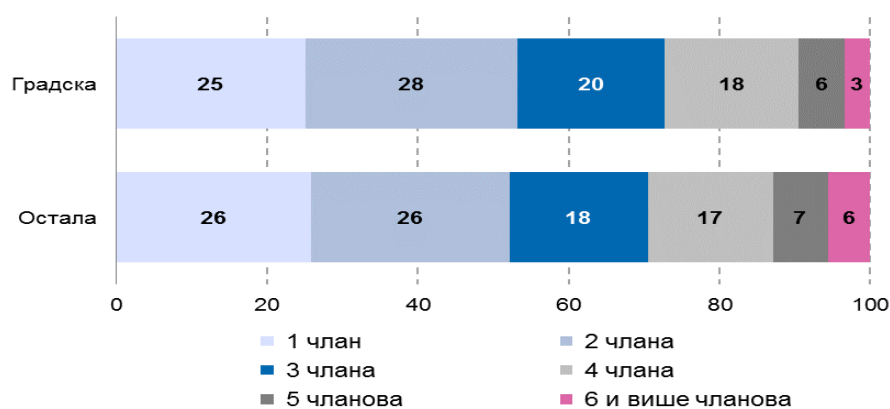
Закључак

У циљу унапређења здравља становништва општине Нови Бечеј, као и популационе политике, општина Нови Бечеј планира да настави са спровођењем мера популационе политике, те да конкурише код виших нивоа власти за суфинансирање истих. Такође, промоцијом и обележавањем значајних датума, као и организовањем здравствено-превентивне активности подижемо свест код људи у циљу превенције различитих болести.

5. Социоекономски услови

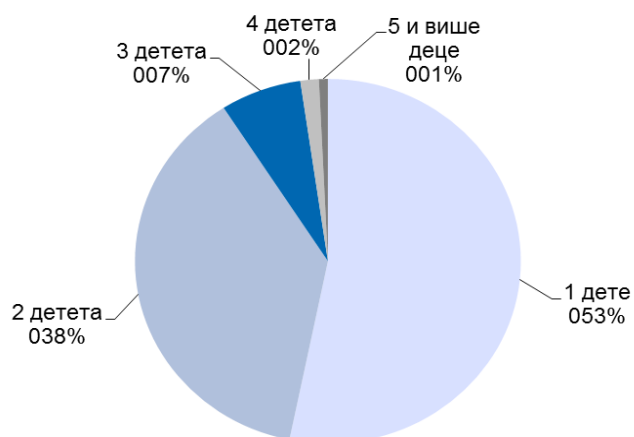
Према Попису становништва, домаћинстава и станова 2011, просечан број чланова по домаћинству у општини је 2,6. Најбројнија су домаћинства са два члана а потом једночлана домаћинства, и у градској и сеоској средини.

Графикон 11. Домаћинства према броју чланова и типу насеља, 2011. (%)

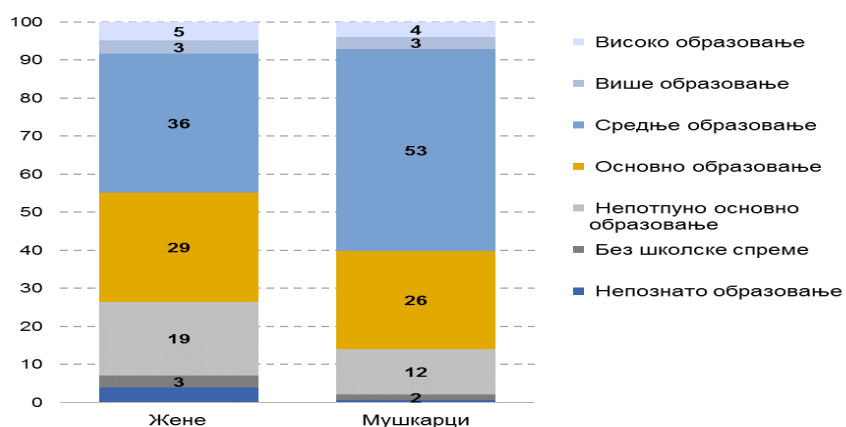
Извор: Попис становништва, домаћинстава и станова, РЗС

Графикон 12. Породице са децом према броју деце, 2011.

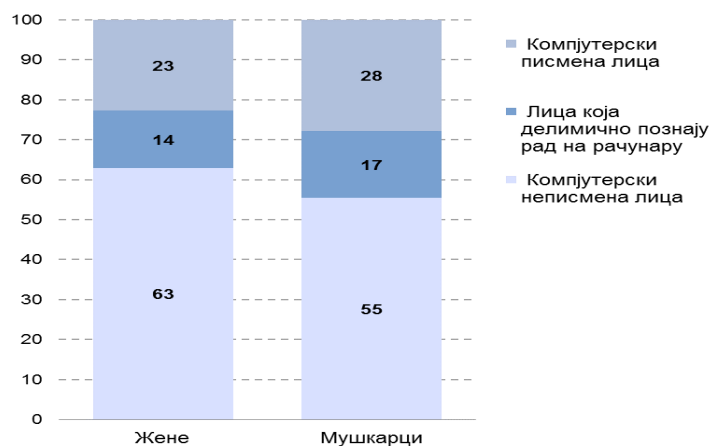
Извор: Попис становништва, домаћинства и станова, РЗС

Графикон 13. Становништво старости 15 и више година према школској спреми и полу, 2011. (%)

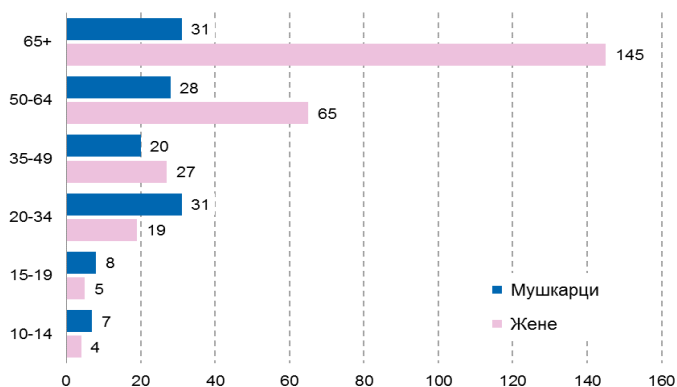
Извор: Попис становништва, домаћинства и станова, РЗС

Графикон 14. Становништво старости 15 и више година према компјутерској писмености и полу, 2011. (%)

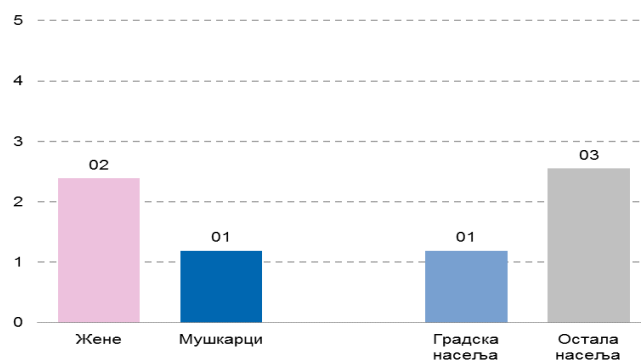
Извор: Попис становништва, домаћинства и станова, РЗС

Графикон 15. Неписмена лица старости 10 и више година према старосним групама и полу, 2011.

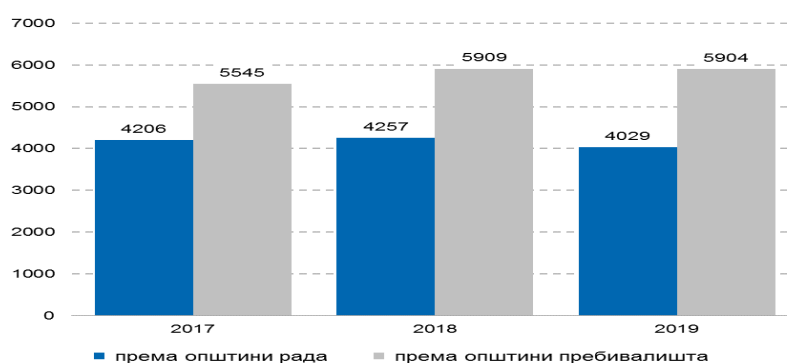
Извор: Попис становништва, домаћинства и станова, РЗС

Графикон 16. Учешће неписмених у укупном становништву старости 10 и више година према полу и типу насеља, 2011. (%)

Извор: Попис становништва, домаћинства и станова, РЗ

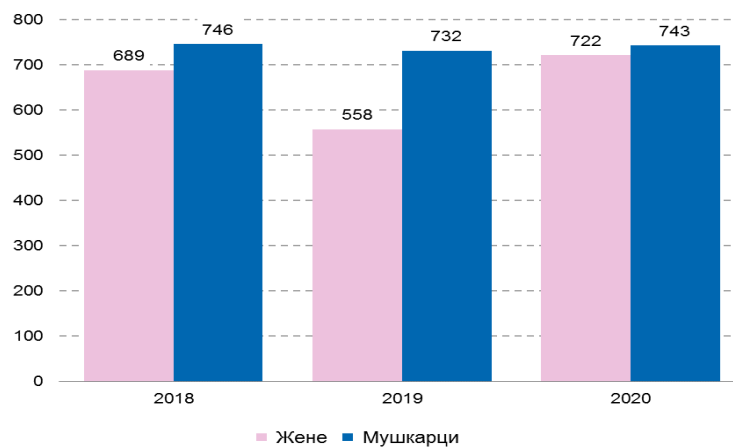
Графикон 17. Регистровани запослени, 2017– 2019.*

* Од 2015. укључени су и регистровани индивидуални пољопривредници

Извор: Статистика запослености и зарада, РЗС

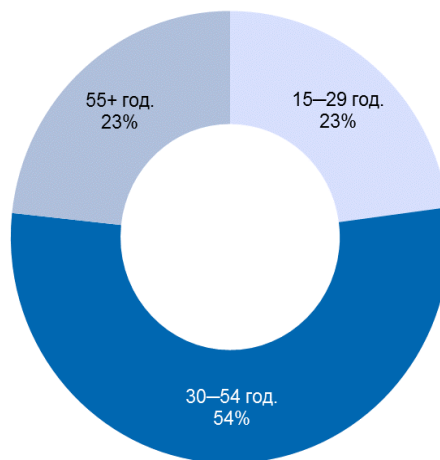
Графикон 18. Регистровани незапослени према полу, 2018– 2020.*

** стање на дан 31.12.*

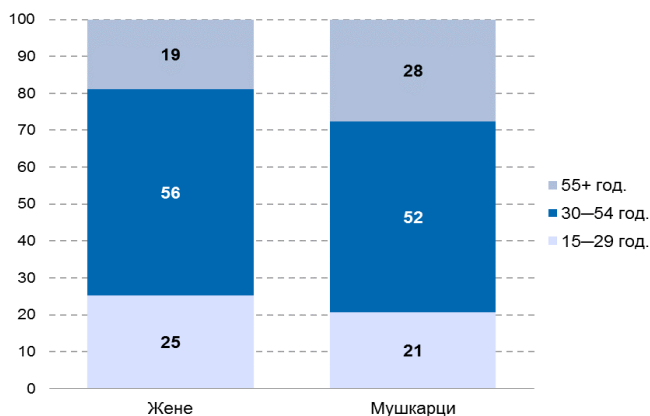
Извор: Национална служба за запошљавање

Графикон 19. Учесће незапослених према старосним групама у укупном броју незапослених, 2020.

Извор: Национална служба за запошљавање

Графикон 20. Учешће незапослених према старосним групама и полу у укупном броју незапослених, 2020. (%)

Извор: Национална служба за запошљавање

На евиденцији Националне службе за запошљавање у општини Нови Бечеј, закључно са 31. мартom 2021.године, је укупно 1825 незапослених лица, од тога 973 особа женског пола. На основу претходног радног искуства, укупно 1069 особа први пут тражи запослење, односно нема радног искуства, док је 756 особа раније било радно ангажовано. Уколико се осврнемо на податак о броју незапослених особа са инвалидитетом, укупан број је 65, а од тога су 25 жене, док је незапослених лица ромске националности 309, а од тог броја је 165 особа женског пола.

У поређењу са ранијим периодом, квалификациона структура незапослених лица се разликује, у смислу да је раније однос незапослених неквалификованих лица са I и II степеном стручне спреме био приближно једнак укупном броју незапослених лица која имају високу, вишу и средњу школу. У 2019. години овај однос је измењен, те неквалификована лица обухватају више незапослених са евиденције НСЗ у односу на остала лица (са одређеним степеном школске спреме) (Табела 12.).

Када се посматра старосна структура незапослених, уочава се пораст броја незапослених код свих старосних категорија сем у случају лица од 15 до 19 година на евиденцији НСЗ, што имплицира да је неопходно што више укључивати старије групе незапослених у мере активне политике запошљавања. (Табела 13.).

**Табела 12. Незапослена лица према
степену стручне спреме и полу**

НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА ПРЕМА СТЕПЕНУ СТРУЧНЕ СПРЕМЕ И ПОЛУ		
	Укупно	1825
	Жене	973
I	Укупно	1033
	Жене	557
II	Укупно	68
	Жене	22
III	Укупно	339
	Жене	143
IV	Укупно	290
	Жене	192
V	Укупно	3
	Жене	1
VI-1	Укупно	15
	Жене	11
VI-2	Укупно	20
	Жене	15
VII-1	Укупно	57
	Жене	32
VII-2	Укупно	0
	Жене	0
VII-2	Укупно	0
	Жене	0

**Табела 13. Незапослена лица према
старости и полу**

НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА ПРЕМА СТЕПЕНУ СТАРОСТИ И ПОЛУ		
	Укупно	1825
	Жене	973
15-19	Укупно	80
	Жене	52
20-24	Укупно	144
	Жене	80
25-29	Укупно	217
	Жене	129
30-34	Укупно	196
	Жене	117
35-39	Укупно	202
	Жене	113
40-44	Укупно	206
	Жене	107
45-49	Укупно	178
	Жене	91
50-54	Укупно	175
	Жене	94
55-59	Укупно	263
	Жене	137
60-65	Укупно	164
	Жене	53

Закључак

Социоекономски услови на територији општине Нови Бечеј, према статистичким подацима, утичу на број незапослених лица. Потребно је унапредити активности подршке угроженим категоријама становништва и спровођење мера предвиђених Локалним акционим планом за запошљавање, односно у што већој мери укључивати теже запошљива лица у мере активне политике запошљавања.

6. Показатељи стања животне средине

Животна средина, или окружење представља све оно што нас окружује, односно све оно са чиме је директно или индиректно повезан човек и све производне активности. Природна средина представља близак појам при чему овде не морају бити присутне активности човека нити човек мора имати директних утицаја. Током технолошког напретка, урбанизације и развоја индустрије дошло је до све већег утицаја човека на глобалном нивоу на природу и екосистеме. Заштита животне средине представља скуп организованих радњи и делатности које за циљ имају да не дође до битнијег нарушавања еколошке равнотеже, као и предузимање одређених (правних, техничких, образовно-васпитних и политичких) мера ради отклањања последица негативног деловања човека на природу.

Извори загађујућих материја се могу поделити на природне и вештачке (антропогене). Природни загађивачи су природне појаве (земљотреси, шумски пожари, јаки ветрови, поплаве...). Вештачки загађивачи су створени радом човека у директним или индиректним процесима: извори загађења везани за експлоатацију и прераду минералних и других сировина (рудници, металургија, хемијска индустрија, прехранбена индустрија...), саобраћај (друмски, ваздушни, водени), извори загађења везани за трансформацију хемијске у неки други облик енергије (електране), комунални отпад (депоније, сметлишта...), пољопривредне делатности (запрашивање, ђубрење, велике фарме животиња).

Стање животне средине, дакле, један је од најзначајнијих фактора који утичу на здравствено стање становништва. Показатељи стања животне средине су квалитет ваздуха, квалитет воде, бука у животној средини, ниво полена у ваздуху, управљање отпадом, земљиште и присуство и бројност инсеката и глодара. Коришћени подаци су резултат досадашњих испитивања и мониторинга.

6.1. Квалитет ваздуха

На квалитет ваздуха у урбаним срединама утиче велики број термоенергетских постројења и индивидуалних котларница и ложишта, интензиван саобраћај у градским срединама, застареле технологије и ниска енергетска ефикасност енергетских и индустријских постројења, дифузно загађење из пољопривреде и др. Основни извор загађења су емисије у ваздух сумпорних и азотних оксида, тешких метала, честица прашине и чађи, амонијака и других загађујућих материја из разних извора. Квалитет ваздуха се посебно погоршава током неповољних метеоролошких услова и током грејне сезоне.

Мерења квалитета ваздуха на територији општине Нови Бечеј спроводи се у оквиру редовног годишњег мониторинга од 2010. године. Стручна мерења обавља Завод за јавно здравље из Зрењанина и то на три мерна места, одабрана у складу са општим критеријумима Уредбе за одређивање мерних места и локација за узимање узорка. Места узорковања су: Месна заједница Нови Бечеј, ул. Вука Караџића бб и Хала спортова Нови Бечеј (мерно место број 50); Житопраерада Д.О.О Нови Бечеј (мерно место број 51) и котларница Компред-а, двориште кооперације, Ново Милошево (мерно место број 52). Узорковање ваздуха у циљу праћења садржаја сумпор- диоксида, чађи и азотних оксида врши се свакодневно у трајању од месец дана. Узорковање суспендованих честица фракције PM_{10} врши се два пута по седам дана. Добијене вредности анализе испитиваних узорка су у складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. Гласник РС”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13).

Током 2020. године праћење квалитета ваздуха на територији општине Нови Бечеј спроводило се са циљем добијања података за утврђивање квалитета ваздуха и степена загађења ваздуха, неопходних за одабир превентивних мера у циљу заштите и унапређења здравља људи као и очувања животне средине. Обавезе контроле квалитета ваздуха су у складу са одредбама Закона о заштити ваздуха („Сл.гласник РС”, бр. 36/09, 10/13 и 26/21) и Закона о јавном здрављу („Сл.гласник РС”, бр. 15/16).

Сумпор-диоксид (SO_2) је гас који је највећи загађивач ваздуха, нарочито у урбаним срединама. Представља продукт сагоревања фосилних и др. горива, али настаје и у процесима производње сумпорне киселине (H_2SO_4) и других сумпорних једињења. Горња вредност (ГВ) према Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл.гласник РС”, број 11/10, 75/10 и 63/13) је $125 \mu g/m^3$ на дан, док је средња годишња вредност (СГВ) $50 \mu g/m^3$. Вредности

сумпор-диоксида за 2020. годину су представљене у Табели бр. 14 , у којој се види да су све добијене вредности на свим мерним местима биле испод граничних вредности (ГВ) и да није било дана са вредностима изнад граничних вредности (ГВ).

Табела 14.: Садржај сумпор-диоксида (SO_2) $\mu g/m^3$

Мерно место	Месна заједница Нови Бечеј		Житопрерада Д.О.О. Нови Бечеј		Компред, Ново Милошево	
Датум	Број протокола	Конц. ($\mu g/m^3$)	Број протокола	Конц. ($\mu g/m^3$)	Број протокола	Конц. ($\mu g/m^3$)
1.7.2020.	706 SO	61	708 SO	47	710 SO	57
2.7.2020.	707 SO	65	709 SO	47	711 SO	58
3.7.2020.	729 SO	65	733 SO	59	737 SO	56
4.7.2020.	730 SO	48	734 SO	60	738 SO	66
5.7.2020.	731 SO	51	735 SO	60	739 SO	70
6.7.2020.	732 SO	57	736 SO	55	740 SO	42
7.7.2020.	755 SO	57	758 SO	59	761 SO	41
8.7.2020.	756 SO	71	759 SO	58	762 SO	45
9.7.2020.	757 SO	56	760 SO	59	763 SO	46
10.7.2020.	770 SO	56	777 SO	60	781 SO	51
11.7.2020.	771 SO	54	778 SO	60	782 SO	50
12.7.2020.	772 SO	59	779 SO	62	783 SO	60
13.7.2020.	773 SO	59	780 SO	45	784 SO	60
14.7.2020.	803 SO	47	806 SO	41	810 SO	61
15.7.2020.	804 SO	46	807 SO	43	811 SO	58
16.7.2020.	805 SO	45	808 SO	40	812 SO	58
17.7.2020.	836 SO	54	840 SO	51	845 SO	75
18.7.2020.	837 SO	55	841 SO	51	846 SO	56
19.7.2020.	838 SO	73	842 SO	52	847 SO	56
20.7.2020.	839 SO	73	843 SO	72	848 SO	55
21.7.2020.	873 SO	64	877 SO	75	881 SO	45
22.7.2020.	874 SO	64	878 SO	71	882 SO	64
23.7.2020.	875 SO	58	879 SO	48	883 SO	64
24.7.2020.	900 SO	66	910 SO	68	906 SO	48
25.7.2020.	901 SO	66	911 SO	54	907 SO	48
26.7.2020.	902 SO	63	912 SO	54	908 SO	70
27.7.2020.	903 SO	63	913 SO	56	909 SO	69
28.7.2020.	938 SO	47	943 SO	59	948 SO	56
29.7.2020.	939 SO	48	944 SO	61	949 SO	55
30.7.2020.	940 SO	66	945 SO	61	950 SO	69
31.7.2020.	941 SO	67	946 SO	52	951 SO	63
Max.		73		75		75
Min.		45		40		41
просек		59		56		57
Број дана		0		0		0

мерења > ГВ/ТВ/МДК			
ГВ	125	125	125
ТВ	125	125	125

Легенда: ГВ- гранична вредност; ТВ- толерантна вредност.

Чађ настаје непотпуним сагоревањем горива, пре свега нафте и угља. Такви несагорели остаци фосилних горива су лаке материје и преносе се ваздушним струјама на велике удаљености, таложећи се свуда у виду финих превлака. Максимално дозвољена концентрација (МДК) чађи према Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл.гласник РС”, број 11/10, 75/10 и 63/13) је $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ на дан, односно средња годишња вредност (СГВ) је $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$. У табели бр. 15. представљене су дневне вредности чађи за јул 2020. године.

Табела 15 : Садржај чађи $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Локација	Месна заједница Нови Бечеј		Житопраерада Д.О.О. Нови Бечеј		Компред, Ново Милошево	
	Број протокола	Конц. ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Број протокола	Конц. ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Број протокола	Конц. ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
1.7.2020.	706 Č	18	708 Č	18	710 Č	29
2.7.2020.	707 Č	17	709 Č	24	711 Č	15
3.7.2020.	729 Č	19	733 Č	19	737 Č	20
4.7.2020.	730 Č	21	734 Č	23	738 Č	22
5.7.2020.	731 Č	18	735 Č	22	739 Č	19
6.7.2020.	732 Č	21	736 Č	26	740 Č	23
7.7.2020.	755 Č	25	758 Č	25	761 Č	25
8.7.2020.	756 Č	20	759 Č	18	762 Č	19
9.7.2020.	757 Č	17	760 Č	19	763 Č	18
10.7.2020.	770 Č	18	777 Č	17	781 Č	17
11.7.2020.	771 Č	19	778 Č	19	782 Č	21
12.7.2020.	772 Č	22	779 Č	22	783 Č	18
13.7.2020.	773 Č	16	780 Č	19	784 Č	19
14.7.2020.	803 Č	20	806 Č	20	810 Č	19
15.7.2020.	804 Č	22	807 Č	19	811 Č	18
16.7.2020.	805 Č	22	808 Č	21	812 Č	19
17.7.2020.	836 Č	26	840 Č	22	845 Č	24
18.7.2020.	837 Č	24	841 Č	16	846 Č	22
19.7.2020.	838 Č	24	842 Č	20	847 Č	22
20.7.2020.	839 Č	19	843 Č	19	848 Č	17
21.7.2020.	873 Č	21	877 Č	25	881 Č	20
22.7.2020.	874 Č	18	878 Č	22	882 Č	21
23.7.2020.	875 Č	20	879 Č	22	883 Č	23
24.7.2020.	900 Č	18	910 Č	20	906 Č	24
25.7.2020.	901 Č	17	911 Č	20	907 Č	16

26.7.2020.	902 Č	25	912 Č	26	908 Č	31
27.7.2020.	903 Č	19	913 Č	19	909 Č	19
28.7.2020.	938 Č	21	943 Č	21	948 Č	23
29.7.2020.	939 Č	18	944 Č	18	949 Č	18
30.7.2020.	940 Č	15	945 Č	19	950 Č	16
31.7.2020.	941 Č	18	946 Č	18	951 Č	17
Max.		26		26		31
Min.		15		16		15
просек		20		21		20
Број дана мерења > ГВ/ТВ/МДК		0		0		0
МДК		50		50		50

Легенда: МДК- максимална дозвољена концентрација

Азотни оксиди (NO_x) припадају групи специфичних загађивача. Ови оксиди се јављају као последица сагоревања горива у диму топлана, термоелектрана, различитих индустријских погона, у издувним гасовима мотора са унутрашњим сагоревањем, гасног грејања, при производњи азотне киселине, при оксидацији амонијака, производњи вештачког ђубрива и сл. Азотни оксиди са секундарним аминима дају нека нова једињења која имају канцерогени ефекат на живи свет. Једно такво једињење је бензопирен. Настаје у свим процесима непотпуног сагоревања фосилних горива и то најчешће у топланама и при раду моторних возила.

Горња вредност (ГВ) азотних оксида према Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл.гласник РС”, број 11/10, 75/10 и 63/13) је 85 µg/m³ на дан, односно средња годишња вредност је 40 µg/m³.

Дневне вредности азотних оксида за јул 2020. године, представљене су у Табели бр. 16. Измерене дневне вредности азотних оксида биле су испод граничних вредности (ГВ) на свим мерним местима.

Табела 16. : Садржај азотних оксида µg/m³

Локација	Месна заједница Нови Бечеј		Житопрерада Д.О.О. Нови Бечеј		Компред, Ново Милошево	
Датум	Број протокола	Конц. (µg/m ³)	Број протокола	Конц. (µg/m ³)	Број протокола	Конц. (µg/m ³)
1.7.2020.	706 NO	11	708 NO	16	710 NO	14
2.7.2020.	707 NO	11	709 NO	15	711 NO	14
3.7.2020.	729 NO	18	733 NO	15	737 NO	17
4.7.2020.	730 NO	15	734 NO	19	738 NO	17
5.7.2020.	731 NO	15	735 NO	20	739 NO	17

6.7.2020.	732 NO	12	736 NO	18	740 NO	15
7.7.2020.	755 NO	13	758 NO	21	761 NO	15
8.7.2020.	756 NO	12	759 NO	16	762 NO	15
9.7.2020.	757 NO	12	760 NO	16	763 NO	15
10.7.2020.	770 NO	13	777 NO	12	781 NO	12
11.7.2020.	771 NO	13	778 NO	27	782 NO	12
12.7.2020.	772 NO	13	779 NO	20	783 NO	10
13.7.2020.	773 NO	11	780 NO	19	784 NO	15
14.7.2020.	803 NO	16	806 NO	17	810 NO	17
15.7.2020.	804 NO	15	807 NO	15	811 NO	17
16.7.2020.	805 NO	16	808 NO	15	812 NO	17
17.7.2020.	836 NO	15	840 NO	20	845 NO	14
18.7.2020.	837 NO	16	841 NO	19	846 NO	14
19.7.2020.	838 NO	12	842 NO	17	847 NO	31
20.7.2020.	839 NO	12	843 NO	16	848 NO	13
21.7.2020.	873 NO	15	877 NO	13	881 NO	16
22.7.2020.	874 NO	14	878 NO	18	882 NO	15
23.7.2020.	875 NO	13	879 NO	16	883 NO	15
24.7.2020.	900 NO	15	910 NO	33	906 NO	16
25.7.2020.	901 NO	15	911 NO	20	907 NO	14
26.7.2020.	902 NO	15	912 NO	15	908 NO	14
27.7.2020.	903 NO	16	913 NO	14	909 NO	13
28.7.2020.	938 NO	16	943 NO	13	948 NO	19
29.7.2020.	939 NO	8	944 NO	13	949 NO	18
30.7.2020.	940 NO	18	945 NO	13	950 NO	17
31.7.2020.	941 NO	18	946 NO	23	951 NO	17
Макс.	18		33		31	
Мин.	8		12		10	
просек	14		18		16	
Број дана мерења > ГВ/ТВ/МДК	0		0		0	
ГВ	85		85		85	
ТВ	125		125		125	

Суспендоване честице фракције PM10 су саставни део прашине и представљају смешу дима, чађи и киселине, уз тешке метале попут олова, кадмијума, никла и арсена, а настају као последица комбинованог утицаја грејања, саобраћаја и индустрије. Дневне вредности суспендованих честица фракције PM10 за јул и август 2020. године (табела бр. 17), биле су испод граничних вредности на свим мерним местима, односно на мерном месту Хала спортова Нови Бечеј, Житопрерада Д.О.О. Нови Бечеј и двориште кооперације Ново Милошево.

Табела 17. : Садржај чађи $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Локација	Хала спортова Нови Бечеј		Житопраера Д.О.О. Нови Бечеј		Двориште кооперације, Ново Милошево	
Датум	Број протокола	Конц. (µg/m³)	Број протокола	Конц. (µg/m³)	Број протокола	Конц. (µg/m³)
10.7.2020.			708 NO	16	710 NO	14
13.7.2020.			709 NO	15	711 NO	14
14.7.2020.			733 NO	15	737 NO	17
15.7.2020.			734 NO	19	738 NO	17
16.7.2020.			735 NO	20	739 NO	17
17.7.2020.			736 NO	18	740 NO	15
20.7.2020.			758 NO	21	761 NO	15
21.7.2020.	860	30	759 NO	16	762 NO	15
22.7.2020.	865	32	760 NO	16	763 NO	15
23.7.2020.	876	32	777 NO	12	781 NO	12
24.7.2020.	893	25	778 NO	27	782 NO	12
27.7.2020.	904	35	779 NO	20	783 NO	10
28.7.2020.	931	35	780 NO	19	784 NO	15
29.7.2020.	933	29	806 NO	17	810 NO	17
30.7.2020.	965	22	807 NO	15	811 NO	17
31.7.2020.	967	31	808 NO	15	812 NO	17
3.8.2020.	969	35	840 NO	20	845 NO	14
4.8.2020.	972	25	841 NO	19	846 NO	14
5.8.2020.	976	25	842 NO	17	847 NO	31
6.8.2020.	981	30	843 NO	16	848 NO	13
7.8.2020.	994	34	877 NO	13	881 NO	16
10.8.2020.			878 NO	18	882 NO	15
11.8.2020.			879 NO	16	883 NO	15
12.8.2020.			910 NO	33	906 NO	16
13.8.2020.			911 NO	20	907 NO	14
14.8.2020.			912 NO	15	908 NO	14
15.8.2020.			913 NO	14	909 NO	13
16.8.2020.			943 NO	13	948 NO	19
Макс.		18		33		31
Мин.		8		12		10
просек		14		18		16
Број дана мерања > ГВ/ТВ/МДК		0		0		0
ГВ		85		85		85
ТВ		125		125		125

Иако мерења показују да је квалитет ваздуха у општини Нови Бечеј на задовољавајућем нивоу, потребно је континуирано праћење истог, како би се благовремено могло реаговати у случају појаве загађења. У циљу заштите ваздуха од загађења предвиђене су следеће активности: гасификација свих насеља, којом ће се елиминисати тачкасти извори загађења (индивидуална ложишта); формирање катастра загађивача и успостављање мониторинга ваздуха, односно праћење мерних извештаја појединачних привредних објеката и примена одређених мера заштите, према потреби; адекватним одлагањем комуналног отпада, у складу са директивама Националне стратегије управљања отпадом; током експлоатације минералних сировина, неопходно је обезбедити мере заштите ваздуха од загађења, у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима (експлоатација глине, нафте и гаса); формирање зелених заштитних појасева уз све веће насељске саобраћајнице, поред државних путева, уз канал ДТД, око несанитарне депоније, око радних зона и др., што ће смањити загађење ваздуха и ниво буке (смањење нивоа буке за неколико dB, у зависности од ширине заштитног појаса).

У циљу смањења потрошње енергије посебну пажњу треба посветити мерама термоизолације, као рационалној мери за смањење утрошеног горива, што индиректно доводи и до смањења аерозагађења.

Ради смањења аерозагађивања узрокованог саобраћајем, неопходно је: обезбедити виши ниво техничке исправности возила, обезбедити квалитетно гориво и спречавати продају горива лошег квалитета, изградити квалитетне и безбедне бициклистичке и пешачке стазе, строгом контролом рада бензинских пумпи свести њихово загађивање ваздуха нафтним дериватима на најмању могућу меру.

У циљу смањења загађења ваздуха таложним материјама више пажње посветити: чишћењу и прању улица, неговању и проширивању зелених површина, садњи заштитног зеленог појаса поред саобраћајница, претварању запуштених и коровом зараслих парцела у паркове и дечја игралишта, санацији дивљих депонија.

Неопходно је спроводити акције, уз активно укључивање становништва, општине и инспекцијских органа. Поред сталне едукације становништва, у циљу развијања еколошке свести, неопходно је и правовремено и објективно информисање о предузетим акцијама за чистији ваздух као и о постигнутим ефектима.

6.2. Квалитет површинских и подземних вода, вода за пиће и вода за спорт и рекреацију

Вода је основ живота на Земљи и користи се у различите сврхе, као вода за пиће, у производњи електричне енергије, транспорту, индустрији и пољопривреди.

Водени екосистеми су највише угрожени људском активношћу, а подземне и површинске воде су пријемници различитих типова загађења (комуналне и индустријске отпадне воде, дифузни извори загађења, депозиција полутаната). Последице различитих типова загађења су растући притисци на водне ресурсе који су допринели деградацији и нестанку акватичних станишта и смањењу биолошке разноврсности, као и погоршању квалитета и смањењу количине воде. Проблем очувања чистоће и високог квалитета природних вода јавља се као један од најактуелнијих и у исто време најсложенијих проблема нашег времена. Заштита вода представља један од највећих изазова са којим ће се суочавати будуће генерације.

Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др.закон, 72/09 – др.закон, 43/11 – одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18 – др.закон и 95/18 – др.закон) су дате основне смернице заштите вода. Чланом 23. Овог закона дефинисано је да се заштита и коришћење вода остварује интегралним управљањем водама, предузимањем мера за њихово очување и заштиту у складу са посебним законом.

6.2.1. Пијаће воде

Надлежност за водоснабдевање на територији насељеног места Нови Бечеј, Ново Милошево, Кумане и Бочар, има Јавно предузеће за комунално-стамбене послове „Комуналац”-ЈП „Комуналац”. Осим водоснабдевања ЈП „Комуналац” је надлежан и за пружање комуналних услуга по делатностима: канализација, дистрибуција природног гаса, уређење и одржавање зеленила и чистоће на јавним површинама, погребне услуге, пијачне услуге, зоохигијена, обрачун и наплата услуга.

Извориште насеља Нови Бечеј налази се у северозападном делу насеља. Извориште чине 10 бунара, од којих су 6 у експлоатацији, а четири бунара су напуштена и ликвидирана. Просечни експлоатациони капацитет бунара износи 15 л/с. Максимална издашност изворишта износи 90 л/с. Подземна вода се из бунара системом цевовода доводи до хидрофорског постројења са 4 хидрофорске посуде укупне запремине 32 м³. Пре уласка у хидрофорско постројење на сабирном цевоводу мери се проток, дигиталним мерачем, кумулативни и тренутни, а затим се врши хлорисање подземне воде. Контрола квалитета се врши два пута месечно, на узорку збирне воде, од стране Завода за здравствену заштиту из Зрењанина. Сви бунари на изворишту каптирају песковите седименте у интервалу од 70-90 м. Потисни цевовод од хидростанице на изворишту Нови Бечеј је пречника 300 мм у дужини од 1 км и на дужини од 500 м нема прикључака. Притисак у цевоводу је ограничен на 4.2 бара. Укупна дужина водоводне мреже је 72 км.

Број прикључака на систем водоснабдевања у насељеном месту Нови Бечеј износи 5126 од тога Домаћинства – 4803; Остали (привреда) – 323

Процентуална покривеност становништва по питању водоснабдевања је 100%, док је процентуална покривеност привреде 95%.

Анализом хемијског састава подземне воде утврђено је да квалитет воде не одговара прописима Правилника о хигијенској исправности воде за пиће, („Сл. лист РС”, бр. 28/19) због повећане концентрације амонијака, арсена, натријума и ортофосфата, повећаног утрошка KMnO_4 и измењених органолептичких особина – боје. На територији Новог Милошева снабдевање је са изворишта 4 класична бунара (Б2;Б3;Б4 и Б5) Вода се захвата дубинским пумпама и потискује у водоводну мрежу, просечна дубина бунара је 118м, тј.од 99м до 142м са колонама. Квалитет воде је незадовољавајући и по мерењима Завода за јавно здравље из Зрењанина, који раде месечна испитивања квалитета воде од 2004.године, у води се налази повећан садржај Арсена и органских материја, док су бактериолошки налази исправни. Квалитет воде се одржава аутоматским дозирањем и дезинфекцијом натријумхипохлоритом. Водоводна мрежа је грађена 60-тих година (20. века) у дужини од 42,6км, углавном од поцинкованих и азбестних цеви, да би 2008. године реконструкцијом водоводне мреже урађена замена постојећих цеви и 70% мреже је замењено PVC цевима. Смањен је утицај застареле мреже који утиче на квалитет воде, али је остало још 30% водоводне мреже од азбеста као и решавање проблема који се односе на положај бунара одосно водозахват (предметни бунари се налазе унутар грађевинског реона односно насељеног места).

У насељу Ново Милошево тренутно има 6501 прикључак на водоводну мрежу од чега привреда и остале установе имају 30 прикључака. Због дотрајалости самог система (део водоводне мреже која није реконструисана), губици у мрежи су око 40%. Анализу квалитета воде врши Завод за јавно здравље Зрењанин, Центар за хигијену и хуману екологију, а према последњим извештајима квалитет воде се може оценити као бактериолошки исправне али физичкохемијски неисправне за пиће.

У надлежности ЈП „Комуналац“ налази се и извориште и водоснабдевање насељеног места Кумане. Извориште подземних вода формирано је у северном делу насеља Кумане. Извориште чине 4 бунара од којих су сва четири у експлоатацији. Експлоатациони капацитет бунара износи од око 7 до око 12 л/с. Подземна вода се из бунара доводи до 4 хидрофорске посуде укупне запремине 12 м³, одакле се системом цевовода дистрибуира до потрошача. На уласку у главни цевовод врши се хлорисање подземне воде. Сви бунари на изворишту каптирају песковите седименте у интервалу од око 70 – 88 м дубине.

На територији насеља Бочар снабдевање водом је са изворишта 2 класична бунара (Б3 и Б4), вода се захвата дубинским пумпама и потискује у водоводну мрежу само из бунара Б4, док се вода из бунара Б3 користи само као техничка вода (заливање и ватрогасна возила). Просечна дубина бунара је 210м. У центру насеља се налази и „Еко-чесма“ која је повезана на бунар Б4. Квалитет воде је незадовољавајући по мерењима Завода за јавно здравље из Зрењанина, који раде месечна испитивања квалитета воде од 2004.године. , У води се налази повећан садржај Арсена и органских материја, док су бактериолошки налази исправни. Квалитет воде се одржава аутоматским дозирањем и дезинфекцијом Натријумхипохлоритом. Квалитет воде из „Еко-чесме“ је на основу извршених анализа Завода задовољавајући. Водоводна мрежа је грађена 70-тих година прошлог века, у дужини од 10,5км углавном од поцинкованих и азбестних цеви. У 2008.г је извршена реконструкција и 80% мреже је замењено PVC цевима.

6.2.2. Површинске воде

Површинске воде овог подручја чине Тиса, део канала Дунав-Тиса-Дунав и неколико већих бара и језера. Тиса дужином од 40 km протиче кроз територију општине Нови Бечеј, од тога 35,2 km кроз атар општине. Река Тиса је сврстана у II категорију вода. Међутим, реално стање квалитета воде је лошије и достиже најчешће III па и IV категорију. Тиса је највећим делом оптерећена органским загађењем углавном антропошког порекла. Поред Тисе значајне водне ресурсе представља и део канала Дунав-Тиса-Дунав и то ОКМ ДТД Магистрални канал у дужини од 15,9 km и Кикиндски канал у дужини од 25,4 km. На територији општине је изграђена детаљна каналска мрежа у дужини од 616 km. Квалитет воде реке Тисе директно утиче на квалитет ОКМ ДТД канала пошто се вода за овај канал захвата на устави код Новог Бечеја. На квалитет вода Кикиндског канала утичу деградирани водотоци из Румуније и отпадне воде пореклом из Кикинде. На граници општине налазе се два напуштена корита Тисе, Мртва Тиса – Медењача и Мртва (Стара) Тиса – Бисерно острво. Вишкови површинских вода се до

рецепијената – реке Тисе и система канала ДТД одводе примарним и секундарним каналима који се налазе, како у атарима насељених места, тако и у грађевинским подручјима. Мрежа канала је рађена у континуитету више од 200 година и релативно брзо одводи површинске воде, нарочито код екстремних падавина. Нови Бечеј и Ново Милошево су посебно угрожени од површинских вода и због тога су оба насељена места подељена на сливове, који ободним каналима око насеља, одводе површинске воде. Каналска мрежа се у насељима доста добро одржава, па се велике падавине доста брзо евакуишу. Унутрашњу каналску мрежу у насељима одржава локална самоуправа, преко Јавног комуналног предузећа и Месних заједница. Ситуација у атарима је доста лошија, због вишегодишњег неодржавања каналске мреже. О систему канала, црпних станица и остале инфраструктуре која прати каналску мрежу старају се Воде Војводине, преко надлежних водопривредних предузећа. Због лоше финансијске ситуације и лошег одржавања, код екстремно великих падавина долази до плављења ораница и до штете на усевама.

На територији општине Нови Бечеј мониторинг површинских вода се спроводи у оквиру редовног годишњег мониторинга. Прати се квалитет воде на незваничним купалиштима на реци Тиси, у сезони купања (табела бр. 18). Праћење квалитета се врши на следећим локалитетима: Мерно место 1- Купалиште код манастира и Мерно место 2- Купалиште код острва.

Табела 18. : Резултати мониторинга за јул/август 2020.године

Локација		Купалиште код манастира		Купалиште код острва	
Месец		јул	Август	јул	август
Параметар	Јед.	резултат			
Температура ваздуха	°C	23,0	20,0	22,5	20,5
Температура воде	°C	23,1	27,2	23,0	26,1
Боја		Светло жућкаста	Без	Светло жућкаста	Без
Мирис		без	Без	без	без
Видљиве отпадне материје-прозирност		Замућена	Без	замућена	без
рН вредност		8,27	8,66	8,18	8,72

електропроводљиво ст	μS/cm	444	506	393	436
Суспендоване материје	mg/l	28	3	34	5
ХПК	mg O ₂ /l	16,0	10,6	16,5	11,3
Биолошка потрошња кисеоника	mg O ₂ /l	3,33	1,63	2,46	1,9
Амонијум јон	mg N/l	0,21	0,13	0,16	0,13
Нитрити	mg N/l	0,034	0,03 1	0,033	0,017
Нитрати	mg N/l	1,0	0,6	1,0	0,6
Укупни азот	mg N/l	3,1	1,4	3,1	1,3
Ортофосфати	mg P/l	<0,13	0,16	0,11	0,06
Укупни фосфор	mg P/l	0,16	0,19	0,24	0,08
Сулфати	mg/l	23	29	14	27
Растворени кисеоник	mg O ₂ /l	3,8	6,1	5,1	6,1
Засићеност кисеоником	%	44	76	59	75
Хлориди	mg/l	28	36	26	35
Арсен	μg/l	<5	<5	<5	<5
бакар	μg/l	12	5	11	4
Хром	μg/l	<4	<4	<4	<4

На основу већине анализираних физичко хемијских показатеља испитивани узорци површинских вода узети у јулу и августу у 2020. години су у оквиру граничних вредности за воде тзв. ДОБРОГ/УМЕРЕНОГ еколошког статуса, према званичној класификацији. Сходно Уредби површинске воде одличног, доброг и умереног еколошког статуса (класе I, II и III) могу да се користе за купање и рекреацију.

На основу анализе стања у области вода на територији општине Нови Бечеј, може се констатовати да су најзначајнији проблеми следећи: непостојање мониторинга подземних вода (осим анализа подземних вода на водозахватима-вода за пиће); недовољно изграђена водоводна мрежа; велики губици воде у мрежи; здравствено неисправна вода за пиће услед непримењивања комплетног поступка пречишћавања воде; неодговарајуће локације и положај бунара за водоснабдевање у Новом Милешеву.

6.3. Управљање отпадом

Отпад јесте свака материја или предмет који држалац одбацује, намерава или је неопходно да одбаци. Врсте отпада су: **комунални** - отпад из домаћинства (кућни отпад), као и други отпад који је због своје природе или састава сличан отпаду из домаћинства; **комерцијални** - отпад који настаје у предузећима, установама и другим институцијама које се у целини или делимично баве трговином, услугама, канцеларијским пословима, спортом, рекреацијом или забавом, осим отпада из домаћинства и индустријског отпада; **индустријски** - отпад из било које индустрије или са локације на којој се налази индустрија, осим јаловине и пратећих минералних сировина из рудника и каменолома. У зависности од опасних карактеристика које утичу на здравље људи и животну средину отпад може бити: **опасан** - отпад који по свом пореклу, саставу или концентрацији опасних материја може проузроковати опасност по животну средину и здравље људи и има најмање једну од опасних карактеристика утврђених посебним прописима, укључујући и амбалажу у коју је опасан отпад био или јесте упакован; **неопасан** - отпад који нема карактеристике опасног отпада и **инертни** - отпад који није подложен било којим физичким, хемијским или биолошким променама, не раствара се, не сагорева или на други начин физички или хемијски реагује, није биолошки разградив, или не утиче неповољно на друге материје са којима долази у контакт на начин који може да доведе до повећања загађења животне средине, или угрози здравље људи, а укупно излучивање и садржај загађујућих материја у отпаду и екотоксичност излужених материја не смеју бити значајни, а посебно не смеју да угрожавају квалитет површинских и/или подземних вода.

Управљање отпадом и опасним отпадом подразумева спровођење мера у оквиру сакупљања, транспорта, поновног искоришћавања, одлагања отпада и надзора над свим тим активностима. Утврђивање физичко-хемијских, хемијских и биолошких особина и састава отпада је поступак карактеризације отпада ради класификације отпада за третман, одлагање или прекогранично кретање. На основу испитивања отпада врши се класификација отпада - поступак сврставања отпада на једну или

више листа отпада које су утврђене посебним прописом, а према његовом пореклу, саставу и даљој намени. На основу класификације и категоризације отпада одређује се да ли је могуће одлагање отпада или је потребан третман отпада - рециклажа, компостирање, анаеробна дигестија, смањење отпада на извору, инсинерација отпада итд. Одлагање отпада се врши на депонијама на површини или испод површине земље. Уредбом о одлагању отпада на депоније („Сл.гласник РС”, бр. 92/10) се прописују услови и критеријуми за изградњу и рад депонија, врстама отпада чије је одлагање на депонију забрањено, критеријуми за прихватање или неприхватање отпада на депонију итд, а све у циљу смањења и спречавања штетних утицаја на здравље људи и животну средину, посебно загађења површинских и подземних вода, земље и ваздуха.

На територији општине Нови Бечеј адекватно управљање комуналним отпадом представља значајан еколошки проблем, с обзиром на чињеницу да се количине генерисаног комуналног и индустријског отпада стално увећавају. Послови обављања комуналне делатности одржавање чистоће поверени су „Брантнер отпадна привреда” ДОО (у даљем тексту: Брантнер), Уговором о поверавању обављања комуналне делатности одржавања чистоће у општини Нови Бечеј – број: I 01 350-9/2007 од 30.03.2007.године. По Уговору Брантнер је дужан да сакупља, односи и депонује неопасни отпад, односно комунални отпад из свих насељених места општине Нови Бечеј на општинску неуређену депонију – сметлиште у Новом Бечеју, до приступања регионалној депонији. Брантнер је поред тога дужан да: обезбеди посуде за сва домаћинства и правна лица и предузетнике у зависности од количине смећа по приложеној динамици из понуде; обезбеди адекватна возила за редовну активност из понуде; да се стара о депонији - сметлишту до приступања регионалној депонији; да отпочне селекцију смећа на месту настанка; да уреди зелена острва са адекватним посудама на локацијама колективног становања; да наплату код домаћинстава врши по члану домаћинстава, а код правних лица и предузетника наплату врши по м². Потписивањем уговора, Брантнер је извршио улагања у комуналну инфраструктуру у смислу набавке контејнера и канти за сва домаћинства и улагања у специјализована возила. Поред тога уведен је систем одвојеног сакупљања секундарних сировина на месту настанка. Организованим сакупљањем отпада су покривена сва домаћинства у општини и правна лица која генеришу комунални и комерцијални отпад.

Све активности везане за отпад регулисане су у „Локалном плану управљања чврстим отпадом на територији општине Нови Бечеј” („Сл. лист општине Нови Бечеј”, бр. 8/2010).

Број домаћинстава обухваћених системом сакупљања отпада, по насељеним местима: Нови Бечеј 4.500, Ново Милошево 1.994, Кумане 1.116, Бочар 549. Укупан број правних лица од којих се врши сакупљање комерцијалног отпада на територији општине је 376. Обрачун услуге сакупљања комуналног отпада за домаћинства врши

се према броју чланова домаћинства, док је за правна лица остао стари систем обрачуна по м² корисног пословног простора. Основни проблеми са којим се предузеће Брантнер суочава, су тачни подаци о корисницима комуналних услуга, који су неопходни због прављења плана и програма рада, али и ради тачног и што прецизнијег обрачуна накнаде за вршење комуналне услуге. Уколико корисник услуге сам не пријави промену броја чланова домаћинства, Брантнер нема механизам за легитимно прибављање актуеланог броја чланова домаћинства, што је основа за обрачун накнаде за извршену услугу. Број потребних посуда за смеће и транспортних возила је прорачунат тако да обезбеђује ефикасно и одрживо прикупљање и транспорт укупне количине чврстог комуналног отпада генерисаног у домаћинствима, јавним институцијама, предузећима и другим генераторима чврстог комуналног отпада у општини. Опрема је у добром и функционалном стању. Предузеће врши сва потребна улагања у опрему у циљу квалитетног функционисања система прикупљања отпада.

Ради унапређења примарне сепарације секундарних сировина постављена су тзв. „зелена острва” са типским контејнерима код зграда колективног становања и комерцијалних лица, на којима се врши одвајање отпада на самом извору његовог настанка. Циљ постављања „зелених острва”, јесте стварање навике селективног одлагања отпада код ширег становништва. На територији општине има укупно 30 постављених зелених острва.

Системом жутих врећа омогућено је и индивидуалним домаћинствима да учествују у одвајању секундарних сировина на месту настанка. Свако домаћинство је добија бесплатно жуту врећу где се одлаже ПЕТ амбалажа, папирна, картонска амбалажа, тетра пак и др. Вреће се износе према утврђеном распореду једном месечно и свако домаћинство које је изнело жуту врећу, добија нову за следећи месец. Ипак, веома мали проценат домаћинстава, до 30 % учествује у организованом сакупљању рециклабила.

Комунални отпад који се прикупи из свих насељених места општине одлаже се на уређеном сметлишту удаљеног 2 км од насељеног места Нови Бечеј, лево од регионалног пута Р-114 за Башаид. Оно није у складу са ЕУ стандардима и спада у ред депонија које се могу користити, али да се на крају експлоатационог века изврши санација са потребним мерама заштите јер не поседује: дренажни систем за прикупљање; контролу и третман оцедних вода; систем сакупљања и третман депонијског гаса; вагу за мерење количине отпада; лабораторију са посебном опремом.

Укупна површина сметлишта је 18,29 ха, а површина где Брантнер тренутно одлаже сав сакупљени отпад је око 2 ха на кат.парцели 15230 К.О. Нови Бечеј. Тренутно место одлагања отпада је одредила локална самоуправа према Уговору о

поверавању комуналних делатности. На сметлишту се одлаже неопасан отпад односно комунални отпад. Депонован отпад се компактује свакодневно булдожером масе 22 т и повремено се покрива слојем земље у циљу спречавања одношења отпада ветром, смањења ризика од пожара и контролисања непријатног мириса. Процењена дневна количина депонованог комуналног отпада на територији општине Нови Бечеј износи око 34 тона, односно 80 m³, што на годишњем нивоу износи око 8.500 тона, односно 19.000m³. Депонија је неограђена, али поседује чуварску службу током 24 сата која контролише улазак и излазак отпада на депонију. Степен угрожености земљишта, подземних вода и ваздуха није могуће квантификовати, будући да нема егзактних података, јер није вршен мониторинг, нити су вршена мерења емисија загађујућих материја.

Нелегално одлагање отпада или настајање тзв. „дивљих сметлишта“ значи одлагање отпада на јавне или приватне површине без за то прописаних законских дозвола. Много отпада се једноставно остави поред главних путева, железничких прилаза, у ободним шумама насеља или се баца у реке. Најчешћи састав одложеног отпада чине: гуме, комунални отпад из домаћинства (пелене за једнократну употребу, батерије, бочице од спрејева, амбалажа од кућне хемије и сл.), бела техника, електрични уређаји, делови моторних возила (уљни филтери, акумулатори и сл.), грађевински материјал и слично. На територији општине Нови Бечеј постоји неколико сметлишта – дивљих депонија које се повремено чисте, али се после неког времена поново засипају смећем. На њима се углавном депонује грађевински отпад, који се допуњује отпадом из домаћинства – кућним смећем.

У области управљања отпадом у Новом Бечеју, истичу се следећи најзначајнији проблеми: неадекватна постојећа депонија за одлагање отпада; низак ниво јавне свести о питањима управљања отпадом; непостојање примарне сепарације отпада; велики број нерегулисаних (дивљих) сметлишта; нерешено питање регионалног концепта управљања отпадом.

Управљање отпадом на начин којим се не угрожава здравље људи и животна средина представља основни циљ општине Нови Бечеј. Правилно управљање отпадом и спречавање загађења животне средине може се постићи постепеним спровођењем и придржавањем наредних начела: превенција настајања отпада; поновно искоришћење и рециклажа, издвајање секундарних сировина из отпада; санација неуређених сметлишта; развијање свести и едукација грађана о правилном управљању отпадом.

6.4. Квалитет отпадних вода

Канализациони системи се развијају као дистрибутивни системи, тако да са гледишта транспорта отпадних вода и препумпавања представљају заокружене, економски оправдане целине, које се могу заокружити изградњом одговарајућих постројења за пречишћавање отпадних вода општег типа. Канализација се спроводи по сепарационом систему: посебно за отпадне воде насеља и оних индустрија које се након предtretмана смеју прикључити на канализације за отпадне воде, а посебно за кишне канализације. Стриктно је забрањена евакуација отпадних вода у напуштене бунаре и упојне јаме. Отпадне воде индустрије смеју се упуштати у градску канализацију тек након предtretмана, којим се пречишћавају до нивоа да смеју да буду усмерене према постројењу за пречишћавање отпадних вода општег типа.

Постројење за третман отпадних вода у насељеном месту Нови Бечеј није у функцији од 1990. године због експлозије која се догодила услед нагомилавања гаса у командној просторији до кога долази услед сагоревања предметних отпадних материја из канализационог система. Постројење за третман отпадних вода је изграђено 1974. године капацитета 2000 еквивалент становника. Укупна дужина канализационе мреже износи 50 км. Ван урбаног подручја се не врши третман отпадних вода. Реципијент отпадних вода јесте канал Б53 односно канал ДТД. Број канализационих прикључака на канализациону мрежу у Новом Бечеју износи 1952, од чега 1784 прикључака се класификује у категорију – домаћинства, а 168 прикључака се класификује у категорију правних лица.

Број септичких јама износи 2800 ком. које се одржавају пражњењем покретном тракторском цистерном капацитета 3000 м³. ЈП „Комуналац“ располаже са једном цистерном, што је недовољно за редовно одржавање септичких јама.

Укупна количина испуштених отпадних вода на годишњем нивоу је 214.000 м³, од чега индустријске отпадне (технолошке) воде испуштају 24.000м³, а домаћинства 164.000 м³. Разлика између испуштених количина отпадних вода на годишњем нивоу и збирне количине отпадне воде за домаћинства и индустрије огледа се у разлици између фактурисаних количина и количина које су реално очитане на дигиталном мерачу.

У насељу Нови Бечеј изграђена је канализација у дужини од 25 km. На канализациону мрежу је прикључено 1784 домаћинства и 168 правних лица. Највећи проблем у насељеном месту Нови Бечеј је недовољна изграђеност секундарне канализационе мреже.

Атмосферске воде се само у центру насеља одводе затвореном атмосферском мрежом, док је у преосталом делу насеља одвођење атмосферске воде решено отвореним каналима. Тачне податке о дужини затворених и дужини отворених атмосферских канала не постоје.

У насељеним местима Кумане и Бочар, не постоји изграђена насељска фекална канализација. Фекалне воде се решавају септичким јамама (непропусне-преливне), тачни подаци о броју септичких јама не постоје, док су атмосферске воде решене отвореним каналима.

Канализациони систем у Новом Милошеву се састоји од: главне црпне станице, потисног цевовода од ГЦС до „Мокрог поља“, пречистача „Мокро поље“, гравитационе канализационе мреже (дужине 5км) и канализационе мреже под притиском (дужине 45,6км). Укупан број корисника услуга канализације је 564 (домаћинства 544, правна лица 20).

Пречистач „Мокро поље“ - Цео систем пречишћавања отпадних вода се заснива на биометодолошкој разградњи и пречишћавања отпадних вода преко биологуна са циљем да квалитет воде која се испушта у реципијент буде вода II реда. Пречистач се састоји из система базена, површине 3,11 ха, на локацији која се налази северо-источно од насеља у близини мелиоративног канала М4-4. Отпадна вода пролази кроз систем канала са барском трском, овим начином се пречишћавају санитарно-фекалне и атмосферске комуналне воде. Капацитет система за пречишћавање, урађен је на основу сличних метода решавања отпадних вода сличних површина. Димензионисање потребне површине под трском (која ће задовољити прописане услове пречишћавања отпадних-фекалних вода) је вршено уз услов да је дневна просечна потрошња воде по становнику (Војвођански просек) 200 литара: $Q_{\text{гранично}} = 200 \text{ л/дану} = 0,2 \text{ м}^3/\text{дан}$. Из чега произилази да је за пречишћавање ове количине воде потребно $1,0 \text{ м}^2$ барске трске по становнику. Као максимална потрошња је усвојено да максимални број корисника воде у једном дану може да буде 8000 (овај број је узет као претпоставка, где је за максималан број људи узет податак за дан 2. Август-када је слава села) из чега произилази: $8000 \times 1,0 \text{ м}^2 = 8000 \text{ м}^2 = 0,8 \text{ ха}$.

Како се систем налази на површини од 3,11ха, од чега је под трском 2,5ха, ова површина у потпуности задовољава потребе становништва Новог Милошева. Параметри добијени испитивањем у потпуности задовољавају прописане услове комуналне отпадне воде која се испушта у реципијент.

На основу анализе стања у области отпадних вода на територији општине Нови Бечеј, може се констатовати да су најзначајнији проблеми следећи: непостојање третмана отпадних вода ван урбаног подручја; постројење за прераду отпадних вода у Новом Бечеју није у функцији; недовољно изграђена канализациона мрежа у Новом Бечеју; непостојање канализационе мреже у Бочару и Куману; недостатак постројења за пречишћавање отпадних вода руралних насеља.

6.4. Присуство и бројност инсеката и глодара

Као потенцијални резервоари и преносиоци заразних болести, инсекти и глодари представљају један од јавно здравствених проблема. Све животињске врсте имају значајно место у еколошком систему, те се активностима дезинсекције и дератизације треба приступати стручно, како се не би нашкодило природној и животној средини.

Општина Нови Бечеј, већ дуги низ година, велику пажњу посвећује заштити становништва од заразних болести које преносе комарци и крпељи. Активности које се предузимају су третмани комараца и крпеља, од првих топлих дана па све док то временски услови захтевају. Овај временски интервал, због климатских промена, уме да варира, па тако буде и период од априла до краја октобра.

Комарци припадају фамилији *Culicidae* (red Diptera, podred Nematocera). До данас је у свету регистровано укупно 3.523 различите врсте у оквиру фамилије *Culicidae* (Harbach 2011, Mosquito Taxonomic Inventory, <http://mosquito-taxonomicinventory.info>), у Европи је присутно око 100, а у Србији око 40 врста. Многи научници, због болести које преносе, сврставају комарце у најопасније животиње на свету. Без обзира на велике напоре Светске здравствене организације (СЗО), још увек, сваке године, више од 200.000.000 људи у свету оболи а 600.000 до 1,000.000 умре од маларије (<http://www.who.int>), болести коју преносе комарци.

Међутим, не смемо сметнути с ума да су комарци еколошки корисни инсекти због њиховог доприноса богатству биодиверзитета, ланцима исхране, опрашивању, и да су само неке врсте молестанти (узнемиривачи) и/или извори опасности по људско и здравље животиња због улоге коју имају као вектори (преносиоци) патогена - проузроковача болести.

Да би се смањила популација комараца, потребно је спроводити мере асанације терена, које подразумевају, између осталог, претварање мочвара и бара у уредно одржаване рибњаке, благовремено исушивање плавних ритова, као и санацију плавних терена поред река. Како ове мере изискују велике финансијске трошкове, у нашим крајевима се сузбијање популација комараца углавном врши третманима који могу бити ларвицидни или усмерени на адултне или одрасле форме комараца. Такође, потребно је апеловати на становништво да се спроводе мере личне заштите које подразумевају избегавање боравка у подручјима са великим

бројем комараца, употребу репелената приликом боравка ван куће, исушивање стајаћих вода у двориштима и сл.

6.7. Бука у животној средини

Иако је звук део наше свакодневнице, звуци су често непријатни и непожељни, те представљају буку. Бука у животној средини – комунална бука је нежељени или штетни звук у спољној средини створен људском активношћу, а главни извор је саобраћај. За разлику од индустријске буке, која у првом реду оштећује слух, комунална бука утиче на квалитет живота, реметећи природан ритам рада и одмора.

Мерења нивоа буке на територији општине Нови Бечеј се врши од 2010. године (Програм коришћења средстава за заштиту и унапређење животне средине општине Нови Бечеј за 2010. годину („Сл. Лист општине Нови Бечеј”, бр.15/2010)). Стручна мерења обавља Завод за јавно здравље из Зрењанина, на основу Уговора о контроли квалитета ваздуха, површинских вода и мерења буке.

Током 2020. године ниво буке је мерен на две локације: мерно место 1- Основна школа „Ђорђе Јоановић”, Ново Милошево (45° 43’ 11” N 20° 18’ 19” E); мерно место 2- Улица Петра Драпшина број 10, Нови Бечеј (45° 35’ 42” N 20° 08’ 07” E). Резултати мониторинга током 2020.године показују да је ниво буке у дозвољеним границама (табела бр. 19).

Табела 19. Резултати мониторинга буке у 2020.години

Место мерења	Датум мерења (2020.)	Дозвољени ниво буке dB		Основни индикатори dB			ОЦЕНА		
		Дан/ Вече	ноћ	дан	вече	ноћ	Прелази/не прелази		
ОШ „Ђорђе Јоановић” Ново Милошево	08.09.	65	55	52	50	45	Не прелази	Не прелази	Не прелази
Улица Петра Драпшина 10, Нови Бечеј	10.09.	65	55	53	53	45	Не прелази	Не прелази	Не прелази

Јединица локалне самоуправе акустичним зонирањем одређују тихе зоне, односно заштићена подручја у којима су прописане граничне вредности од 50 dB у току дана, односно 40 dB у току ноћи. У тихим зонама је забрањена употреба извора

буке који би својом активношћу могли да повисе ниво буке у тим зонама. Одређивање акустичних зона врши се у зависности од намене простора.

На територији општине Нови Бечеј нису одређене акустичне зоне, али на основу Просторног плана општине Нови Бечеј и Генералног плана насеља Нови Бечеј којима је извршена подела простора на зоне у складу са претежном наменом, постоје и услови за израду акустичних зона. Израда стратешких карата буке је, према члану 6. Закона о заштити од буке у животној средини („Сл.гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10), поверена Агенцији за заштиту животне средине. У Новом Бечеју није урађена стратешка карта буке. Акустичне зоне биће одређене кроз будуће активности управљања буком у животној средини, у складу са стратешком картом буке.

Бука која се јавља на територији општине, пре свега у урбаном делу, је углавном комунална бука због малог броја индустријских постројења која се углавном лоцирана у индустријским зонама. Утицај тих постројења је смањен на ниво који је подношљив, иако не постоје званични подаци да ли је тај ниво у дозвољеним границама. У центру насеља се налазе углавном пословни простори и кафићи, а врло мало стамбених објеката, па се може рећи да ће се акустично зонирање моћи извести релативно лако и да не треба очекивати посебне репресивне мере забране које би утицале на устаљени начин коришћења простора.

Одређени проблеми, које треба имати у виду приликом даљих активности управљања буком, свакако постоје. То су, пре свега: непостојање зеленог заштитног појаса око индустријских зона, радних комплекса, непостојање заштитне оgrade дуж оптерећених саобраћајница и железничке пруге, неадекватна саобраћајна сигнализација, низак ниво јавне свести о утицајима буке на животну и радну средину и јавно здравље.

Закључак

На територији општине Нови Бечеј врши се мониторинг заштите животне средине из области буке, квалитет површинских вода и квалитет ваздуха. Извештаји показују резултате доброг/умереног квалитета из ових области. Потребно је спроводити даље мониторинг из области заштите животне средине, ради праћења резултата на годишњем нивоу.

Из области управљања отпадом евидентна је потреба за изградњом санитарне депоније односно регионалног центра, док је из области отпадних вода неопходна изградња пречистача. Такође, од кључних проблема је и недовољна покривеност фекалном канализацијом, као и лош квалитет пијаће воде.

7. Урбани дизајн града

Здравље човека зависи од околине, стила живота, биологије човека и здравственог система. Окружење и стилови живота везани су за уређење простора, које популарно зовемо урбанизам. Урбанизам или уређење простора је у надлежности јединица локалне самоуправе које предлажу садржаје у простору који сви користимо и који утичу позитивно или негативно на кориснике простора, те зависно од тога делују и на здравље.

7.1. Становање

Према Просторном плану општине Нови Бечеј, грађевински реон обухвата површину од 2324,88 ha (табела бр. 20)

Табела 20. : Површина грађевинског подручја према насељеним местима општине Нови Бечеј

Р.бр.	Насеље	Површина грађевинског подручја (ha)
1.	Нови Бечеј	1103,86
2.	Ново Милошево	677,07
3.	Кумане	379,25
4.	Бочар	164,7
Укупно		2324,88

Грађевинско подручје Новог Бечеја рашчлањено је на неколико зона, према њиховој преовлађујућој намени, и то: зону становања, зону централних садржаја, зону рада и зону спорта и рекреације.

Зона становања – обухвата породично становање (у оквиру зона породичног и мешовитог становања) и вишепородично становање (у оквиру зона мешовитог становања), као и све пратеће садржаје, али и појединачне садржаје других намена, пре свега пословне.

Зона централних садржаја – обухвата централне функције и јавне службе, али и све остале садржаје других намена који су лоцирани у зони центра насеља.

Зона рада – обухвата радне зоне и појединачне радне садржаје у осталим зонама основних намена, пре свега стамбеној.

Зона спорта и рекреације – обухвата површине и објекте спортско-рекреативних функција.

Према Плану генералне регулације насеља Нови Бечеј, грађевински реон обухвата површину од 1103,86 ha. Простори намењени становању заузимају површину од 407,68 ha, радне зоне површину од 132,88 ha и површине за јавне потребе 563,30 ha.

7.1.1. Правилна оријентација и инсолација зграда повољан положај стамбених зграда у односу на остале садржаје

Сви објекти изграђени са грађевинском дозволом имају у највећем обиму правилну оријентацију и инсолацију и довољну удаљеност од суседних објеката. Урбана морфологија Новог Бечеја и припадајућих насељених места се одликује углавном широком регулацијом постојећих улица, малом спратношћу и самим тим добром осунчаношћу и проветреношћу. Планским документима водило се рачуна о равномерној покривености насеља објектима јавне намене, зеленим површинама, терцијарним делатностима.

7.2. Јавне зелене површине

Чланом 2. Закона о комуналним делатностима („Сл. гласник РС” бр. 88/11, 104/16 и 95/18) одржавање јавних зелених површина одређена као комунална делатност, као делатност од општег интереса и у надлежности је локалне самоуправе и подразумева уређење, текуће и инвестиционо одржавање и санацију зелених рекреативних површина и приобаља.

За одржавање зелених површина на територији Новог Бечеја надлежно је ЈП „Комуналац” Нови Бечеј, а на територији Бочара и Кумана надлежне су месне заједнице.

Јавне зелене површине можемо поделити у више група: зелене површине јавног коришћења (паркови); улично зеленило (од укупне површине под саобраћајницама око 30% треба да је под зеленилом); зелене површине ограниченог коришћења (спортско-рекреативне, зелене површине школа и предшколских установа); зелене површине специјалне намене (зелене површине гробља и расадници).

Укупна површина јавних зелених површина у насељу Нови Бечеј која се одржава је 41.573м², за површину која се не одржава не постоје подаци.

Укупна површина јавних зелених површина у насељу Ново Милошево која се одржава је 21,11ха, од ове површине под травом је центар села са парком и пијацом, све раскрснице, гробље и комплекс „Мокра поља”. Под дрвећем је 1,5ха

и то углавном топола, јабланови, јасен, сибирски брест итд. Најзначајније зелене површине су: Парк у центру Новог Милошева, површине 10.743 м². Јавне зелене површине у насељу Кумане и у насељу Бочар одржава МЗ, те је одржавањем обухваћен простор у самом центру насеља, као и гробља. Површина која је обухваћена одржавањем у ова два насеља износи око 80.000 м².

За територију општине Нови Бечеј може се рећи да има довољно јавних зелених површина, али не постоји планско уређење истих, осим за центар Новог Бечеја о ком се стара ЈП „Комуналац“. Уређење осталих површина је препуштено становницима, тј. свако испред свог објекта уређује и брине се о зеленој површини. Основне проблеме у погледу јавних зелених површина представљају: непостојање плана и система уређења и одржавања зелених површина; недовољан број људи у ЈП запослених на овим пословима, важећа одлука није усаглашена са важећим законом о комуналним делатностима као и тренутним стањем и захтевима насељених места.

7.3. Саобраћај

Планирана саобраћајна решења у оквиру простора општине Нови Бечеј карактерише постојање три вида саобраћаја: путног, железничког и водног. У планском периоду као и до сада простор општине Нови Бечеј биће примарно опслужен путним саобраћајем, док ће железнички и водни саобраћај бити коришћени само код превоза масовних роба, уз интегрално повезивање. Бициклистички саобраћај увелико доприноси смањењу загађења животне околине и повећању квалитета живљења и треба га развијати.

Закључак

На територији општине Нови Бечеј има урбаних недостатака, али се у великом броју случајева водило рачуна о свим важним факторима здравог живљења, почевши од оријентације објеката према странама света, проветреност простора и удаљеност објеката, наравно, у мери у којој је локација дозвољавала. Рекреативне и зелене површине је потребно планирати и уредити тако да задовоље потребе свих старосних доби, рекреацију и бављење спортским активностима. У ту сврху велика би предност насеља Нови Бечеј била изградња или допуна постојећих садржаја, сличним објектима и површинама за ову намену.

Зона Дома здравља је посебно неприкладна и скучена, а у непосредној близини не постоји довољно велики простор по коме би се додатни садржаји Дома здравља могли лоцирати (нпр. паркинг зона).

8. Организација заједнице

8.1 Локална самоуправа

Седиште локалне самоуправе Нови Бечеј налази се у Новом Бечеју у улици Жарка Зрењанина број 8.

На основу Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у општинској управи, из 2020. године, у Општинској управи се утврђује укупно 70 извршилаца.

Скупштина општине Нови Бечеј

Председник Скупштине организује рад скупштине општине, сазива и преседава њеним седницама, остварује сарадњу са Председником општине и Општинским већем, потписује акта која Скупштина општине доноси.

Секретар Скупштине општине Нови Бечеј, обавља стручне послове у вези са сазивањем и одржавањем седница Скупштине и њених радних тела и руководи административним пословима везаним за њихов рад.

Председник општине Нови Бечеј

Председник представља и заступа Општину, наредбодавац је за извршења буџета, даје сагласност на опште акте којима се уређују број и структура запослених у установама које се финансирају из буџета општине, усмерава и усклађује рад општинске управе. Председник општине је председник Општинског већа, сазива и води његове седнице.

Заменик председника општине Нови Бечеј замењује председника општине у случају његове одсутности и спречености да обавља своју дужност. Члан је Општинског већа по функцији.

Помоћници председника општине предлажу пројекте и дају мишљења у вези са питањима која су од значаја за развој општине у областима за које су постављени. Председник општине поставља своје помоћнике у општинској управи, може се поставити највише два помоћника председника општине. Општина Нови Бечеј има два помоћника председника општине и то помоћник председника општине за област комуналне делатности и помоћник председника општине за пољопривреду.

Општинско веће

Председник општине је председник Општинског већа, заменик председника је општине је члан Општинског већа. Чланови општинског већа могу бити задужени за једно или више одређених подручја из надлежности Општине.

Општинска управа

Начелник општинске управе Нови Бечеј, представља управу, организује, координира и усмерава рад Општинске управе, доноси правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места уз сагласност Општинског већа, доноси правилник којим се регулишу звања, занимања, платне групе и коефицијенти запослених у Општинској управи, у складу са законом, доноси опште акте о радним односима, дисциплинској одговорности запослених, оцењивање запослених, као и друга нормативна акта у складу са законом.

Општинска управа се образује као јединствени орган.

У оквиру Општинске управе образују се основне организационе јединице за вршење сродних, управних, стручних и других послова.

У Општинској управи образује се кабинет, служба и шест одељења, и то:

1. Кабинет председника општине,
2. Служба за скупштинске послове и послове извршних органа,
3. Одељење за управу и заједничке послове,
4. Одељење за финансије и привреду,
5. Одељење за локалну пореску администрацију
6. Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне послове, грађевинарство, локално- економски развој и заштиту животне средине,
7. Одељење за инспекцијске службе и
8. Одељење за јавне службе.

Одељења која се баве областима битним за јавно здравље су:

Одељење за јавне службе врши послове који се односе на: израду нацрта аката које доносе органи општине из делокруга одељења, координацију рада јавних служби којима је оснивач општина Нови Бечеј, као и контролу рада јавних служби у делу који се финансира из буџета општине Нови Бечеј и када општина није оснивач, праћење и обезбеђивање услова за функционисање и развој у области предшколског васпитања и образовања, основног и средњег образовања, ученичког и студентског стандарда, културе, дечије и социјалне заштите, популационе политике, родне равноправности, јавног здравља и примарне здравствене заштите, доношење програма мера и активности на унапређењу квалитета и развој облика и услуга социјалне заштите, подршку старим лицима и особама са инвалидитетом, послове борачко-инвалидске заштите, признавање законом одређених права борцима, војним инвалидима и породицама палих

бораца, евидентирање и збрињавање избеглих, прогнаних и расељених лица на територији општине, мере активне политике запошљавања, питања међунационалних односа и националних мањина, послове Канцеларије за младе, реализацију програма и пројеката за младе и друго.

Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне послове, грађевинарство, локално економски развој и заштиту животне средине врши послове који се односе на: израду нацрта аката које доносе органи општине, припрему, доношење, прибављање мишљења од надлежног министарства о усаглашености планских докумената са прописима о планирању, вођење евиденције просторних и урбанистичких планова и пројеката, као и сарадњу са надлежним органом који води Локални информациони систем планских докумената и стања у простору, давање мишљења на нацрте планских докумената из надлежности републике и аутономне покрајине, спровођење урбанистичких планова, давање обавештења о намени грађевинске парцеле, издавање акта о условима за уређење локација, давање потврда о усклађености техничке документације са планским документима, уређење површина јавне намене путем одговарајућих планских докумената, спровођење процедуре: у вези припреме, разматрања, доношења и објављивања одлука о изради планског документа, израде и уступања израде планског документа; стручне контроле планског документа; раног јавног увида и јавног увида планског документа; припреме, разматрање, доношење и објављивање планског документа, као и објављивање планских докумената у Централни регистар планских докумената; уређење, развој, обављање и функционисање комуналне делатности (снабдевање водом за пиће, пречишћавање и одвођење атмосферских отпадних вода, управљање комуналним отпадом, одржавање чистоће на површинама јавне намене, одржавање јавних зелених површина, зоохигијене, јавног осветљења и др. у складу са законом), вршење надзора над обављањем комуналних делатности, послове везане за коришћење станова, одржавање стамбених зграда и станова и откуп станова у надлежности општине, а у складу са законом и другим прописима, спровођење обједињене процедуре за: издавање локацијских услова, издавање грађевинске дозволе, пријаву радова, издавање употребне дозволе, за прибављање услова за пројектовање, односно прикључење објекта на инфраструктурну мрежу, за прибављање исправа и других докумената које издају имаоци јавних овлашћења, а услов су за изградњу објекта, односно за издавање локацијских услова, грађевинске дозволе и употребне дозволе из њихове надлежности, као и обезбеђење услова за прикључење на инфраструктурну мрежу и за упис права својине на изграђеном објекту, спроводи поступак озакоњења објекта и обављање других послова у овој области, а у складу са законом, Статутом

општине и другим прописима, послови промоције економског потенцијала општине, управљање пројектима, контакти са инвеститорима, стални контакти са локалним привредним субјектима, сарадња са Националном службом за запошљавање, учешће у доношењу и реализација стратегија развоја општине и других стратегија општине, сарадња са привредном комором на свим нивоима, регионалним центром, локалним и регионалним привредним удружењима и кластерима, сарадња са локалним и регионалним синдикалним организацијама, креирање и ажурирање база података од значаја за локални економски развој, подршка МСП сектору и предузетницима и други послови од значаја за локални економски развој, обезбеђује интеграцију заштите и унапређивања животне средине праћењем спровођења међусобно усаглашених планова, програма и применом прописа кроз систем дозвола, техничких и других стандарда и норматива из области заштите животне средине, прати реализацију планова и програма управљања природним ресурсима и добрима у складу са стратешким документима у делу који се односи на превентивне мере учествује у поступку припреме и доношења планова (просторни и урбанистички планови и други планови, планови уређења и основе коришћења пољопривредног земљишта, шумске, водопривредне, ловнопривредне основе и програми унапређења рибарства на рибарским подручјима и други планови) на начин одређен законом, даје услове за обезбеђење мера и услова заштите животне средине на захтев органа надлежног за припрему и доношење плана, а на основу услова и мишљења надлежних стручних организација прибавља претходну сагласност надлежног органа аутономне покрајине на предлог акта којим се одређује статус угрожене животне средине и приоритети за санацију и ремедијацију за подручја од локалног значаја на територији аутономне покрајине, води Локални регистар извора загађивања животне средине, издавања водних услова, водне сагласности и водних дозвола које су у складу са законом поверени Општинској управи и друге послове у области заштите и унапређења животне средине који су поверени Општинској управи, послови из области имовинско-правних послова у складу са стварном и месном надлежношћу; упис права јавне својине на непокретностима у јавне књиге о евиденцији непокретности и правима на њима у складу са законом; поступак експропријације у складу са законом и споразумевања о накнади за експроприсану непокретност; поступак претварања права коришћења у право својине на грађевинском земљишту уз накнаду (конверзија) и утврђивања земљишта за редовну употребу објекта у складу са законом; располагањем непокретностима (објекти) у јавној својини општине (прибављање, отуђење, давање у закуп и на коришћење); израда Програма коришћења непокретности у јавној својини општине; поступци у складу са Законом о становању и одржавању зграда; послови из имовинско-правне области и области јавне својине који су

поверени Општинској управи у складу са посебним законима, Статутом општине и другим прописима и друго.

Радна тела у оквиру локалне самоуправе која су важна за сарадњу са Саветом за здравље су Савет за популациону политику, Савет за социјалну заштиту, Савет за безбедност, Локални савет за запошљавање, као и Канцеларије за младе.

Број приговора упућених саветнику пацијената у претходној години је један, док је право пацијента на које се приговор односи право на доступност здравствене заштите.

Буџет Општине Нови Бечеј се у протеклом периоду кретао на начин приказан у табели 5. Из табеле се јасно види тренд раста реализованог буџета

Табела 21. Буџет Општине Нови Бечеј у периоду 2014. до 2021. година

Година	Буџет (РСД)	Број становника	Буџет (per capita)
2014.	613.004.000	23.320	26.286,62
2015.	693.259.000	23.116	29.990,43
2016.	726.305.000	22.932	31.672,11
2017.	741.322.000	22.762	32.568,40
2018.	832.473.000	22.563	36.895,49
2019.	1.011.162.000	22.359	45.223,93
2020.	1.096.384.000	24.970	43.908,05
2021.	1.138.350.000	21.980	51.790,26

Пошто је планирани буџет за 2021. годину 1.138.350.000 РСД, овај тренд би требало и да се значајније повећа.

8.2. Систем здравствене заштите

О здрављу становника општине брине се Дом здравља Нови Бечеј са здравственим станицама и апотекама у сваком насељеном месту. Проблем

представља специјалистичко и болничко лечење које се обавља у Зрењанину, као и у Кикинди због близине насељених места Ново Милошево и Бочар том граду, као и лечење болесника у установама терцијерне здравствене заштите у Новом Саду, Сремској Каменици и Београду.

8.2.2. Дом здравља

На територији општине Нови Бечеј здравствена заштита се спроводи у Дому здравља као државној установи и у приватном сектору који обухвата: три стоматолошке ординације са по једним стоматологом лоциране две у Новом Бечеју и једна у Новом Милошеву, једну лекарску ординацију у Новом Бечеју и осам апотека (шест у Новом Бечеју, једна у Новом Милошеву и једна у Куману).

Здравствена ситуација код одраслог становништва огледа се у доминацији болести из групе масовних незаразних болести. У структури обољевања код деце доминирају болести дисајних органа, инфективне и паразитарне болести. Обезбеђеност становника бројем лекара је у границама норматива који прописује Правилник о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе.

Дом здравља Нови Бечеј основан је 1953. године у складу са Планом мреже здравствених установа на основу Закона о здравственој заштити. Сада је то здравствена установа која пружа здравствене услуге на примарном нивоу здравствене заштите. Својом делатношћу покрива укупну територију општине Нови Бечеј и састоји се из:

1. Дома здравља у Новом Бечеју
2. Здравствене станице у Новом Милошеву
3. Здравствене станице у Куману и
4. Амбуланте у Бочару.

Дом здравља располаже са добро уређеним и функционално организованим простором који задовољава потребе квалитетне и ефикасне здравствене заштите. Тај простор је подељен на следеће организационе целине:

1. Служба за здравствену заштиту деце и жена са поливалентном патронажом;
2. Служба опште медицине са здравственом заштитом радника, кућним лечењем и хитном медицинском помоћи и санитетским превозом;
3. Служба за стоматолошку здравствену заштиту;

4. Специјалистичко-консултативна и дијагностичка служба;
5. Служба за правне, економско-финансијске, техничке и друге сличне послове.

Још увек није постигнут оптималан ниво опремљености медицинском опремом који испуњава захтеве за пружање квалитетне здравствене заштите на примарном нивоу. Неопходно је извршити замену дотрајале медицинске опреме као и набавку одређених савременијих медицинских апарата (нарочито дијагностичких, лабораторијских, рентген апарат и сл.). Постојећи информациони систем је недовољно развијен у односу на потребе и савремене стандарде у овој области.

Постоји реална потреба за повећањем броја запослених радника, односно медицинског особља свих профила, како би се здравствена заштита подигла на виши ниво. Потреба за додатним запошљавањем се посебно актуализује развојем постојећих служби и увођењем нових служби и одељења.

Специјалистичко консултативна служба је покривена свим специјалностима са нивоа примарне здравствене заштите (специјалисти у редовном радном односу и специјалисти ангажовани по уговору). Укупан број специјалиста у сталном радном односу је 11, док се три лекара тренутно налазе на специјализацији.

Двадесетчетворочасовна здравствена помоћ остварује се преко шест тимова хитне медицинске помоћи, као и прерасподелом лекара сменским радом.

На крају овог дела треба напоменути да су грађани општине Нови Бечеј учествовали у самодоприносу за изградњу Опште болнице „Ђорђе Јоановић“ у Зрењанину, заједно са осталим општинама и градом Зрењанином, још 80-их година прошлог века.

8.2.3. Завод за јавно здравље

Завод за јавно здравље Зрењанин обавља специјализовану превентивну здравствену делатност за територију Средњег Банатског округа коме припада и општина Нови Бечеј. Делатност Завода обухвата нарочито:

- промоцију здравља, анализу, планирање и организацију здравствене службе и информатику и биостатистику у здравству;
- контролу и превенцију болести;
- микробиологију, паразитологију и вирусологију;
- хигијену са заштитом животне средине; - дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију; - лабораторијска и друга испитивања животне и радне средине.

Мисија Завода је да својим радом доприноси унапређењу и очувању здравља становништва и контроли фактора животне средине који утичу на здравље људи. Завод обавља послове који су од општег друштвеног значаја.

Принципи рада се заснивају на прикупљању података од значаја, и њиховој анализи, извештавању, предлагању и предузимању мера за потребе и у сарадњи са локалном управом, покрајином и републиком.

У Заводу је на дан 31.12.2021. године, на неодређено време, било је запослено 74 радника: 13 лекара, 2 фармацеута, 40 медицинских сестара-техничара, 3 стручна сарадника и 19 немедицински радник.

8.2.4 Здравствено осигурање становништва

Број активних осигураника на територији општине Нови Бечеј је 19571, од тога је 13938 носилаа осигурања, а од тог броја је 106 носилаца пољопривредног домаћинства старијих од 18 година.

8.3. Образовни систем

Предшколско васпитање и образовање

Табела 22. Предшколска установа „Пава Сударски“ Нови Бечеј, Јаше Томића 1. са објектима

Насељено место	Назив објекта	Адреса
Нови Бечеј	„Лептирић“	Јаше Томића 1
	„Полетарац“	Железничка 13
	„Колибри“	Јосифа Маринковића 91
	„Пчелица“	Пролетерска 3
Ново Милошево	„Јованка Добросављевић-Мица“	ЈНА 29
	„Пинокио“	Маршала Тита 69
Кумане	„Миленко Титин“	Маршала Тита 58
Бочар	„Снежана“	Партизанска 6

Просторни услови

У оквиру ове радне – педагошке године Установа је бројала укупно 8 објеката. Од тога 4 објекта се налазе у седишту Установе, док се остала 4 објекта налазе ван седишта Установе.

Табела 23. Преглед укупних објеката Установе са целокупном површином и површином дворишног простора

Укупно	Број Објеката	Капацитет		Површина Објеката	Површина Дворишта
		Број група	Број деце		
	8	26	539	3.408	13.410

Табела 24. Преглед наменски грађених објеката са израженим капацитетима, површином објекта, дворишта и адресом

Ред. број	Назив Објекта	Бр. обј.	Капацитет		Површ. објекта	Површ. двор.	Адреса објекта
			Бр. Гр.	Бр. Деце			
1.	"Лептирић"	1	9	185	1.003	1.220	Нови Бечеј Јаше Томића 1
2.	"Полетарац"	1	3	49	770	6.430	Нови Бечеј Железничка 13
3.	"Колибри"	1	3	55	454	463	Нови Бечеј Ј.Маринковића 91
4.	"Ј.Д.-Мица"	1	4	85	460	398	Ново Милошево Ј.Н.А. 29

Радне собе за боравак деце

У овој радној - педагошкој години све радне собе за обављање васпитно-образовног рада су биле опремљене у складу са нормативима и стандардима као и у складу са дечјим потребама и узрастом (набављене су нове играчке, дидактички материјали).

Припремно-предшколски програм се одвијао у 15 васпитних група распоређених у свим нашим објектима.

Објекат за припрему хране за ПУ „Пава Сударски“

Храна се припремала у нашој централној кухињи у објекту „Лептирић“ у улици Јаше Томића бр. 1. Из централне кухиње дистрибуира се храна у све наше објекте.

Табела 25. Преглед објекта за припрему хране у ПУ

Број објекта	Површина кухиње	Површина прат. прост.	Капацитет obroка	Адреса објекта
1	43.05	25.80	250	Нови Бечеј, Ј. Томића 1

Вртићи, обданиште и јаслице установе распоређени су у четири радне јединице према месту извођења васпитно – образовног рада у насељеним местима: Нови Бечеј, Ново Милошево, Бочар и Кумане, а у осам објеката.

У Новом Бечеју, објекат „Лептирић“ као и у Новом Милошеву, објекат „Јованка Добросављевић – Мица“, повремено објекат „Пинокио“ у Новом Милошеву буде активан уместо објекта „Ј.Д.Мица“ и ради у току зимског и летњег распуста као дежурни објекти, док остали објекти прекидају са радом јер су углавном сви полудневног облика рада – петочасавног трајања.

У овој радној-педагошкој години у Установу је било уписано 539 деце. Деца су распоређена у 26 васпитних група. Од тога је 42 дете распоређено у 3 јаслене групе, 194 деце у 8 обданишних група и 303 деце је распоређено у 15 група припремног предшколског програма полудневног и целодневног боравка. У табелама је дат преглед деце по узрасту, години рођења, језику и облику рада.

Табела 26. Бројно стање деце и група у Установи радна 2020/2021. година

Р. Бр	Објекат	О б л и ц и р а д а						Време рада објекта
		Целодневни и 1 – 3 година		Целодневни 3- 6,5 година		Полудневни		
		Бр. група	Бр. деце	Бр. група	Бр. дец е	Бр. груп а	Бр. деце	
1.	„Лептирић“	2	30	4	100	3	55	11 сати

2.	„Полетарац“	1	12	1	22	1	15	11 сати
3.	„Колибри“	-	-	-	-	3	55	5 сати
4.	„Ј.Д. Мица“	-	-	2	47	2	38	11 сати
5.	„Пчелица“	-	-	-	-	1	20	5 сати
6.	„М. Титин“	-	-	-	-	2	58	5 сати
7.	„Пиноккио“	-	-	1	25	2	40	11 сати
8.	„Снежана“	-	-	-	-	1	22	5 сати
Укупно:		3	42	8	194	15	303	

Табела 27. Бројно стање деце и група у целодневном боравку радна 2020/2021. година

Ј а с л и ц е									
12 – 24 месеци		24 – 36 месеци		Мешовити узраст		С в е г а			
Број група	Број деце	Број група	Број деце	Број група	Број деце	Број група	Број деце		
1	13	1	17	1	12	3	42		
О б д а н и ш т е									
3 – 4 године		4 – 5 година		5,5– 6,5 година	Мешовити узраст		С в е г а		
Број група	Број деце	Број група	Број деце		Број група	Број деце	Број група	Број деце	
1	23	2	51	3	75	2	45	8	194

Табела 28. Бројно стање деце и група у полудневном боравку радна 2020/2021. година

4,5 – 5,5 година		5,5 – 6,5 година		Број деце за полазак у школу		С в е г а	
Бр. група	Бр. деце	Бр. Група	Бр. Деце	Бр. група	Бр. деце	Бр. група	Бр. Деце
3	48	12	255	12	255	15	303

Табела 29. Бројно стање деце и група на припремно-предшколском програму у Установи радна 2020/2021. година

Насељено место	Полудневни боравак		Целодневни боравак		С в е г а	
	Бр. група	Бр. деце	Бр. група	Бр. деце	Бр. група	Бр. Деце
Нови Бечеј	6	111	1	26	7	137
Ново Милошево	3	64	2	49	5	113
Кумане	2	58	-	-	2	58
Бочар	1	22	-	-	1	22
У к у п н о	12	255	3	75	15	330

Језици на којима се реализовао васпитно - образовни рад

Васпитно – образовни рад у Установи реализовао се на српском и мађарском језику, уважавајући карактеристику наше средине у којој постоје породице у којима се негују два језика. Подржавајући модел развоја језика у двојезичним породицама, Установа је наставила са развијањем програма рада у оквиру којег су заступљена два језика – српски и мађарски.

Табела 30. Приказ бројног стања група на језицима на којима се одвијао васпитно-образовни рад радне 2020/2021. године

Број група	Број деце ППП
12 на српском језику	280 (174 чисто ппп)
3 на мађарском језику	50 (29 чисто ппп)

Ритам дана – радно време вртића

Време боравка деце у полудневном боравку износи 5 часова, иако нови Закон о предшколском васпитању и образовању предвиђа 4 часа трајања ППП. То значи да је Установа радила један сат дуже од прописаног. Време боравка деце у целодневном боравку је био 11 часова тј. Од 5:30 до 16:30 часова. Полудневни боравак се организовао и у преподневним и у послеподневним часовима и то од 7 до 12 часова и од 12 до 17 часова.

Ове радне године због ситуације са пандемијом КОВИД 19, полудневни боравак остарио је рад у трајању од 4 часа, дакле деца су боравила у вртићу од 7 до 11 часова и од 12 до 16 часова послеподневна смена.

Основно образовање

Редован систем основног образовања и васпитања у општини Нови Бечеј је организован у четири насељена места, и то у Новом Бечеју, Новом Милошеву, Куману и Бочару.

Табела 31. Основне школе на територији општине Нови Бечеј

Ред. бр.	Назив школе	Седиште	Адреса	Разредност
1.	ОШ „Милоје Чиплић“	Нови Бечеј	Маршала Тита 6	I-VIII
2.	ОШ „Јосиф Маринковић	Нови Бечеј	Јосифа Маринковића 11	I-VIII
3.	ОШ „Др Ђорђе Јоановић“	Ново Милошево	Маршала Тита 1	I-VIII
4.	ОШ „Станчић Милан Уча“	Кумане	Трг слободе 4	I-VIII
5.	ОШ „Доситеј Обрадовић“	Бочар	Трг ослобођења 4	I-VIII

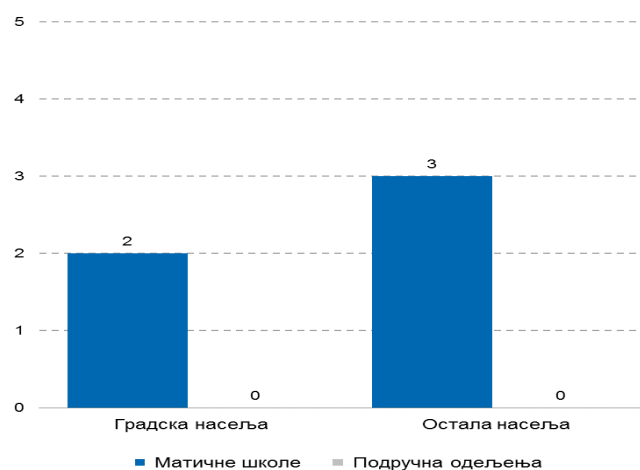
Табела 32. Подаци о основним школама на територији општине Нови Бечеј

Основне школе – матичне школе	5	(2020)
Основне школе – подручна одељења	0	(2020)
Ученици уписани у основне школе – матичне школе		
у ниже разреде (I – IV)	833	(2020)
у више разреде (V – VIII)	815	(2020)
Ученици уписани у основне школе – подручна одељења		
у ниже разреде (I – IV)	0	(2020)

у више разреде (V – VIII)	0	(2020)
Нето стопа обухвата основним образовањем (%)	88,8	(2019)
Ученици који су завршили 8. разред основне школе	214	(2019)
Стопа завршавања основне школе (%)	91,4	(2019)
Стопа одустајања од школовања у основном образовању (%)	2,3	(2019)
Број деце обухваћене основним образовањем за децу са сметњама у развоју и инвалидитетом	49	(2020)
Број одраслих обухваћених основним образовањем	45	(2020)

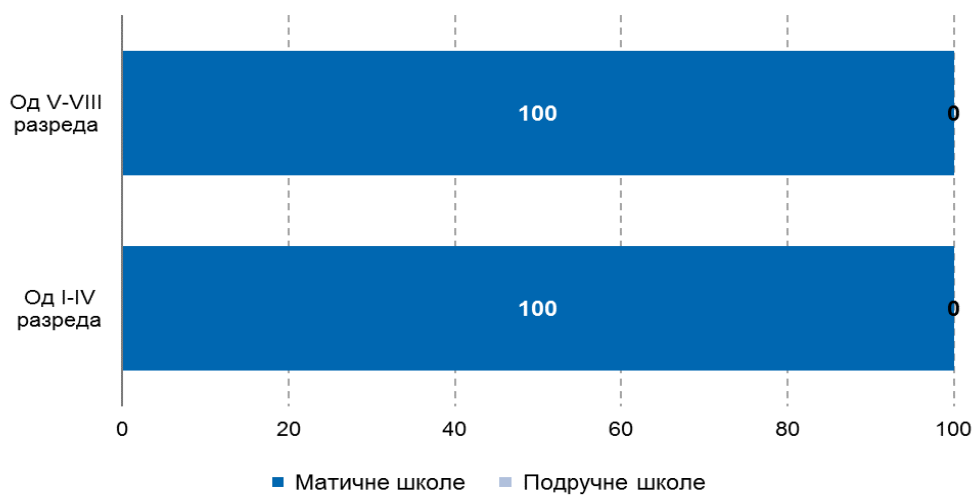
Извор: Статистика образовања, РЗС

Графикон 15. Основне школе према типу насеља, 2020.

Извор: Статистика образовања, РЗС

Графикон 16. Ученици уписани у основне школе, 2020. (%)

Извор: Статистика образовања, РЗС

Табела 33. Укупан број ученика/ца у школама, година изградње и доградње и површина унутрашњег простора

Ред. бр.	Назив школе	Седиште	Број ученика за 2021/2022	Године изградње и доградње	Површина унутрашњег простора – м ²
1.	ОШ „Милоје Чиплић“	Нови Бечеј	499	1910. 1979.	5194
2.	ОШ „Јосиф Маринковић“	Нови Бечеј	350	1972.	1368
3.	ОШ „Др Ђорђе Јоановић“	Ново Милошево	472	1975.	1796
4.	ОШ „Станчић Милан Уча“	Кумане	230	1965.	2700
5.	ОШ „Доситеј Обрадовић“	Бочар	262	1902	717

У току септембра у школи се организују активности у циљу унапређења међупредметне компетенције ученика -Одговоран однос према здрављу. Активности се организују у оквиру различитих наставних и ваннаставних активности.

У оквиру сарадње са другим школама, све основне школе сарађују међусобно, као и са средњом школом, док са средњим школама у окружењу сарађују у оквиру професионалне оријентације.

Са организацијом Црвеног крста Општине Нови Бечеј такође постоји сарадња – школе се укључује у хуманитарне акције на нивоу општине и у такмичење „Шта знаш о здрављу“ које реализује општинска организација.

Основна школа „Станчић Милан Уча“ Кумане, одличну сарадњу са Основном и средњом школом „9. мај“ из Зрењанина. Током целе недеље ученици, којима је неопходно, имају, часове, један на један са логопедом, дефектологом и специјалним педагогом.

Средње образовање

Табела 31. Подаци о средњем образовању

Средње школе	1	(2020)
Ученици уписани у средњу школу	270	(2020)
Обухват деце средњим образовањем (%)	-	-
Ученици који завршавају средњу школу	79	(2020)
Стопа завршавања средње школе (%)	-	-
Стопа одустајања од школовања у средњем образовању (%)	0,0	(2020)
Број деце обухваћене средњим образовањем за децу са сметњама у развоју и инвалидитетом	0	(2020)

Извор: Статистика образовања, РЗС

Средњошколско образовање у општини Нови Бечеј има дугу и богату традицију. Тадашња Грађанска школа је почела са радом 6. септембра 1908.

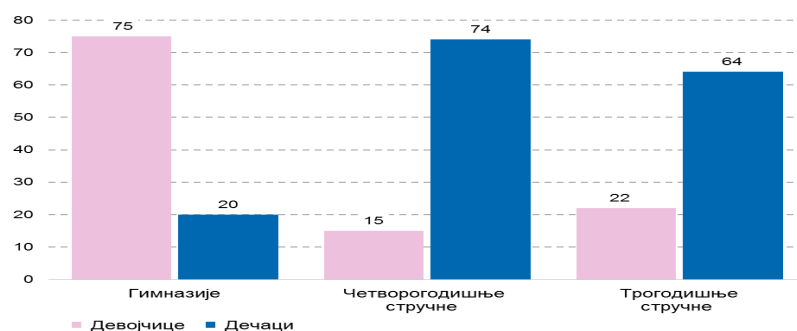
године, са једним мушким и једним женским разредом у згради велепоседника Дунђерског. Гимназија је у Новом Бечеју основана 1924. године.

Средња школа у Новом Бечеју је јединствена мешовита установа за средње образовање, са укупним бројем ученика за 2021/2022 годину 262, за четири подручја рада:

- гимназија
општи тип (број ученика: 91),
- електротехника
техничар махатронике (број ученика: 84),
- машинство и обрада метала
аутомеханичар (број ученика: 36)
механичар привредне мехаизације (број ученика: 33)
- текстилство и кожарство
модни кројач (број ученика: 22).

Све школе су самосталне школе: 5 школа за основно образовање и васпитање и једна за средње образовање и васпитање. Две основне школе наставу организују двојезично: на српском и мађарском језику. Процес инклузије се спроводи у свим основним школама и Средњој школи на територији Општине. Просторни услови рада су задовољавајући - школе имају потребан учионички простор, углавном за потребе разредне наставе и кабинетски простор – претежно за потребе предметне наставе, радионице за наставу из техничког образовања. У прошлим школским годинама са успехом су решавани махом наслеђени проблеми везани за текуће поправке и инвестиционо одржавање објеката. Решени су проблеми мокрих чворова, кровних покривача, реконструисани су грејни системи, а активности замене прозорске столарије и подних облога су у току. Последњих година су све школе радиле на опремању информатичких кабинета.

Графикон 21. Ученици уписани у средњу школу, 2020

Извор: Статистика образовања, РЗС

8.3.1 Образовни статус становништва

Табела 32. Образовни статус становништва

Назив индикатора	2019		М	Ж
01. Становништво (15+) са основним образовањем	5569	27,2	2554	3015
05. Становништво (15+) са средњим образовањем	9113	44.6	5283	3830
09. Становништво (15+) са вишим образовањем	685	3,4	318	367
13. Становништво (15+) са високим образовањем	895	4,4	389	506

Извор: Републички секретаријат за јавне политике, Аналитички сервис ЈЛС

8.4. Социјална заштита на локалном нивоу

8.4.1. Установе социјалне заштите

Центар за социјални рад општине Нови Бечеј основан је 1991. године и данас је водећа установа која спроводи политику социјалне заштите на нивоу Општине.

Центар за социјални рад одлучује о остваривању права корисника утврђених Законом о социјалној заштити и о коришћењу услуга социјалне заштите које обезбеђује Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе и врши друге послове утврђене законом и прописима донетим на основу закона.

Центар за социјални рад, у складу са актима јединице локалне самоуправе, учествује у пословима планирања и развоја социјалне заштите у јединици локалне самоуправе.

У складу са Законом о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана Центар обезбеђује грађанима права од општег интереса које финансира буџет републике Србије и то: право на новчану социјалну помоћ, додатак за помоћ и негу другог лица и увећани додатак за негу и помоћ другог лица, помоћ за оспособљавање за рад, смештај у установу социјалне заштите, смештај у другу породицу, друге услуге социјалног рада.

Поред наведених права које финансира буџет Републике Србије, из буџета Скупштине општине Нови Бечеј финансира се право на једнократне помоћи и остале видове проширене социјалне заштите.

Услови и рокови за пружање ових услуга предвиђени су одредбама горе наведеног Закона и Закона о општем управном поступку.

Категорије лица која могу добити ове услуге су: лица материјално необезбеђена и неспособна за рад и привређивање, способни за рад и привређивање који су се нашли у стању тренутне социјалне потребе, стара изнемогла хронично оболела, лица без адекватног породичног старања, лица ментално ометена у развоју и други.

Наведене услуге могу се добити у виду новчаних средстава или обезбеђења адекватног смештаја.

У складу са Породичним законом, Центар обавља послове помоћи породици, заштите породице и старатељства.

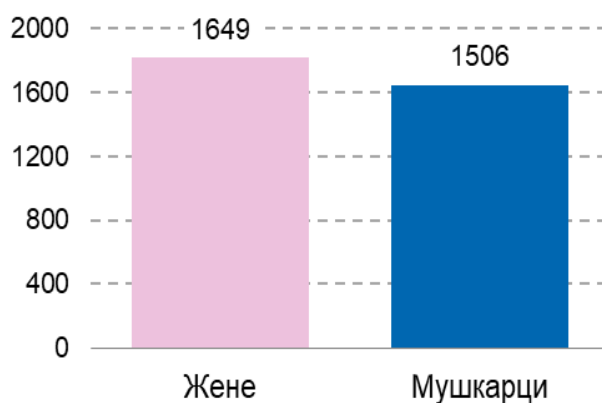
Из буџета Републике Србије се финансира 8 радника и то директор, 4 водитеља случаја, правник, шеф рачуноводства и административни радник. Из буџета Општине се финансирају 3 радника.

На основу Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада Центра за социјални рад, Центар за социјални рад општине Нови Бечеј је организован као једна организациона јединица.

Стручни тим се обавезно формира у следећим случајевима:

- када је потребно извршење послова који су законом или подзаконским прописима одређени да се обављају тимски (процена опште подобности будућих усвојитеља, хранитеља и старатеља);
- када је потребно донети одлуку о заснивању усвојења;
- када се разматра старатељски извештај привременог старатеља и старатеља;
- када се одлучује о давању претходне сагласности старатељу за обављање послова који прелазе оквири редовних послова у заступању штићеника или редовног управљања његовом имовином;
- када је потребно одлучити о давању претходне сагласности за располагање имовином штићеника, односно располагање имовином детета подродитељским старањем.

Графикон 22. Укупан број корисника социјалне заштите на евиденцији Центра за социјални рад, 2020.

Извор: Републички завод за социјалну заштиту

Установа за одрасле и старије „Свети Василије Острошки Чудотворац“

На основу Уредбе о мрежи установа, установа послује под називом - Установа за одрасле и старије „Свети Василије Острошки Чудотворац“. Корисници услуга су одрасли и старији, и старији са менталним и интелектуалним тешкоћама. Корисници социјалне заштите су држављани Републике Србије. Према Закону о социјалној заштити домским смештајем се обезбеђује становање и задовољење основних животних потреба као и здравствена заштита смештеним корисницима. Установа обезбеђује још и рекреативне, окупационе, рекреативно – забавне и друге сличне активности зависно од потреба, способности и интересовања корисника, а све у циљу побољшања, односно очувања квалитета живота. Здравствене услуге се реализује у складу са законом којим се уређује здравствена заштита. Установа је организована и за пружање ванинституционалне заштите – дневне услуге у заједници. Циљ услуга је социјална интеграција становништва, која резултира задовољнијем и садржајнијем животу, и осећају припадања локалној заједници. У Клубу за дневни боравак се пружају услуге социјално – здравствене, превентивно – заштитне, услуге сервиса и друге сличне услуге. Преко службе Помоћ у кући пружа се подршка корисницима услуге у задовољавању свакодневних животних потреба у сопственим домовима, као превенција смештају у установу. Локална услуга Становање уз подршку је у склопу трансформације установе, и пружа се од 2015 године.

Први писани подаци о установи потичу из 1947. године када се спомиње као “Дом стараца”, а тек је 10. фебруара 1949.године званично регистрована као покрајинска установа, од стране оснивача Извршног већа АП Војводине. Месечни извештај из 1950. године показује да је било шест запослених радника и око 50 корисника, већином старијих од 40 година. Током развоја установа је често мењала назив у зависности од категорије корисника и врсте делатности. До 1992. године назив установе био је: “Дом за старе и пензионере”, а тада је називу додато: “са одељењем за душевно оболела лица”, јер је установа регистровала нову делатност под називом: “Социјална заштита физички и психички дефектних одраслих лица која нису за повратак у породицу”. Отварањем Клуба за пензионере тј. увођењем нове делатности, ванинституционалне заштите – дневне услуге у заједници 1997. године установа мења име у Геронтолошки центар, а 2002. године се овом називу додаје: “са одељењем за душевно оболела лица”. Новом мрежом установа од маја 2008. године наша установа је променула име у Дом за смештај душевно оболелих лица “Свети Василије Острошки - Чудотворац” Нови Бечеј. У марту 2012. године је донешена нова Уредба о мрежи установа

(Сл.гласник бр.16/2012.) и по њој се зовемо Установа за одрасле и старије «Свети Василије Острошки – Чудотворац».

Процес рада организује се путем следећих служби:

- Општи правни и руководећи послови
- Финансијско – рачуноводствени послови
- Послови на пружању услуга стручног рада
- Послови опште и здравствено – хигијенске неге и нега корисника, одржавање чистоће просторија
- Послови набавке, припреме, складиштења и дистрибуције хране
- Послови одржавања објеката и опреме, транспорта и физичког обезбеђења објекта

Установа пружа и ванинституционалну заштиту, односно различите услуге у локалној заједници, преко следећих служби :

- Клуб за дневни боравак
- Помоћ у кући
- Становање уз подршку

Рад установе је организован на четири локације, у насељеном месту, са свом потребном инфраструктуром (прилазни путеви, водовод, градска канализација, природни гас за грејање).

- Одељење број 1 у улици у улици Маршала Тита бр. 77, капацитета 147 корисника, са укупном површином од 7020 м², од чега 2760 м² у објектима. У фебруару 2006. године од локалне самоуправе смо добили објекат на суседној парцели величине 1700 м², који би требао комплетно да се адаптира у нов смештајни објекат површине око 1300 м².
- Управна зграда површине око 240 м² у улици М. Тита 73а, са помоћним објектом (архива, магацински простор, магацин лекова, канцеларије) површине око 120 квм.
- Одељење број 2 у улици Милошев пут бр. 8 капацитета 217 корисника, са укупном површином од 7310 м², од чега је 3050 м² у објектима,
- Одељење број 3 у улици Маршала Тита бр. 60, капацитета 68 корисника, са 1940 м² од чега је 1843 м² у објектима

- Клуб за дневни боравак, у улици Маршала Тита бр. 62, укупне површине око 550 м² у објектима. У оквиру њега је и мултифункционална хала за рекреацију, површине око 150м.

Свако одељење има радне просторије за социјалне раднике, радне терапеуте, за одељенску – водећу сестру, за здравствени кадар, за неговатељице и спремачице. У оквиру сваког одељења формиран је здравствени блок са лекарском собом – ординацијом, собом за прегледе и собом за интервенције. Последњих година реконструисани су вешераји на сваком одељењу, проширени, опремљени савременим машинама за одржавање хигијене рубља. Свако одељење има дистрибутивну кухињу, трпезарију, свој фризерски салон, магацинске просторе и портирницу.

Обавештењем министарства од априла 2014. године установа је започела процес успостављања механизма трансформације са деинституционализацијом, и са развојем нових услуга у заједници.

Што се тиче трансформације наше установе, наше мишљење је да би само око трећине корисника могло да напусти установу, због категорије корисника које смештамо – душевно оболела лица и стара лица психички измењена, који ће увек морати да буду у установи са обезбеђеним 24-часовним надзором. Постоји одређен број корисника који би могли да напусте нашу установу и на тај начин ослободе места за многобројне оправдане захтеве за смештај. Према нашим сазнањима и процени од тренутно смештених корисника, могли би да напусте установу и живе:

- у сопственој породици десетак корисника
- у отвореној средини уз подршку, педесетак корисника
- у малим заједницама, у посебним стамбеним јединицама на терену установе – 100 корисника

Препреке за излазак из установе корисника постоје и то су:

- за повратак у породицу – нико не жели да преузме бригу о њима због поремећених односа у породици, неразумевања за њихову болест, недовољне едукације и страха породице у том смислу и недостатак воље за 24-и мониторинг над њима.
- у отвореној средини – „становане уз подршку“- недостају финансијска средства да се купе куће или станове, а затим подршка од стране околине (још постоје предрасуде), породице, боља едукација корисника за такав

живот, боља организација установе и стручан кадар. Од 2014.године још ни једна установа у трансформацији није успела да лиценцира услугу становање уз подршку и да се у мрежи установа појави и овај вид организоване бриге за кориснике. исто тако, не постоје наменски трансфери за ову локалну услугу.

На нивоу целе установе, могле би да се развију и друге услуге ванинституционалне заштите у оквиру трансформације и деинституционализације. Установа има довољне капацитете, за различите услуге у локалној заједници:

- дневни боравак за душевно оболела лица
- привремени смештај дементних и душевно оболелих лица - ткз. предах старатељству породицама, за време викенда, за време годишњих одмора или радним данима .
- хоспис – неколико постеља за палијативно збрињавање умирућих, са могућношћу боравка и брачног друга за то време
- амбуланта за мобилни тим за кризне ситуације
- прихватилиште
- наставна база, за практични део, едукације геронтодомаћица, неговатељица, социјалних радника, психолога

Највећи проблем установама за особе са менталним потешкоћама је у недостатку простора за радно и рекреативно ангажовање корисника, у виду различитих радионица. Корисници са психичким обољењима и поремећајима јако мало времена проводе у својим собама, оне су у правом смислу речи спаваонице (мање су квадратуре). Овакви корисници захтевају стално ангажовање радника, у смислу организовања њиховог времена, радно, рекреативно, забавно. Корисницима је важно да су заједно, да су у групи и да им се нешто «дешава». У радионицама корисници проводе већи део дана, забављајући се или радећи. То је и битан део њиховог лечења и терапије, њиховим ангажовањем смањује се количина лекова и агресивних епизода.

Други, већи проблем је недовољан број запослених за радно-окупациону терапију корисника, тј. стручних радника и сарадника, што имплицира потребу за повећаним нормативом запослених, и то најизраженије на радним местима радно – окупационих терапеута и спремачица.

8.4.2. Услуге социјалне заштите на локалном нивоу

Установа за одрасле и старије „Свети Василије Острошки Чудотворац“ пружа и ванинституционалну заштиту, односно различите услуге у локалној заједници, преко следећих служби :

- Клуб за дневни боравак
- Помоћ у кући
- Становање уз подршку

КЛУБ ЗА ДНЕВНИ БОРАВАК

Клуб за дневни боравак са сервисним услугама при Дому за смештај одраслих и старијих «Свети Василије Острошки Чудотворац» Нови Бечеј, основан је 01. октобра 1997. године са седиштем у Новом Бечеју у улици Маршала Тита бр. 62. Клуба кроз образовне, рекреативне, превентивно-здравствене, социјално-заштитне и културно-забавне активности. Обзиром да просечна старост становништва константно расте, постоји потреба за развијањем услуга социјалне заштите у заједници. У општини Нови Бечеј све је већи број старачких и самачко старачких домаћинства који постају рањива група и потребно им је пружити све више пажње.

Рад Клуба је осмишљен и организован у циљу очувања психо-физичког здравља чланова након гашења радно продуктивног периода живота, ублажавања самоће и доживљаја усамљености, превенције депресивних стања, обогаћивања социјалног живота, кроз услуге:

- социјално-заштитне, рад са социјалним радником
- културно-забавне активности (организоване посете културним, забавним, такмичарским догађајима и рад кроз секције)
- образовне активности (предавања, обуке)
- рекреативне (излети, путовања, одржавање физичке кондиције)
- превентивно-здравствене (мерење крвног притиска, шећера у крви, организована предавања на тему очувања здравља)

Поред ових услуга, Клуб нуди својим чланови коришћење следећих сервисних услуга:

- Услуге прања и пеглања веша
- Фризерске услуге

- Услуге obroka

Основни циљ рада Клуба за дневни боравак је социјална интеграција старијег становништва, која резултира задовољнијем и садржајнијем животу као и осећају припадања локалној заједници.

Корисници клуба у 2020. години.

Клуб има 195 чланова, од тога 71 члан је у току године користио услугу Храна на точковима, која је у овој години била изузетно тражена због целокупне ситуације. Полна структура клуба: жена чланица Клуба има 143, а мушкараца 52.

У току календарске године пружен је следећи број сервисних услуга:

Поред сервисних услуга предвиђено је да старији суграђани квалитетно проведу време у Клубу кроз осмишљен рад секција и друге активности. У зависности од интересовања чланови се опредељују за секције које се одржавају у току недеље, а које служе да развијају креативност, афирмишу своје способности и друже се.

Секције које се негују и развијају у Клубу:

Креативна секција „Сунцокрет“ је најстарија секција, постоји од 2002. године. Чланице ове секције се баве израдом ручних радова примењујући различите технике. Сваке године учествују на сајмовима, изложбама домаћим и међународним, етно базарима. Током година постигле су завидне резултате и освојиле су многобројне награде. Њихов мото је „Нико не зна шта може и колико може док не покуша.“ И. Андрић. Пример су добре организације и квалитетног дружења.

Секција „Декупаж“ је најмлађа секција у Клубу, али веома посећена. Чланови ове секције негују првенствено „салвет технику“ коју примењују на најразличитијим предметима употребне и украсне вредности. Са својим радовима учествују на етно базарима. Атмосфера на окупљањима ове секције је весела и радна.

Најзанимљивија дружења су по мишљењу чланова уз **играње пикада и картање**. Ова секција окупља велики број пензионера, препознати су као квалитетни, те их позивају на такмичења у друге клубове у Војводини.

Хор клуба бележи велики успех. Репертоар им је врло шаролик имају и музичку подршку пријатеља, музичара из Новог Бечеја. Постали су препознатљиви по добро организованим приредбама и квалитетном репертоару. Наступају на манифестацијама у Новом Бечеју и околини.

Литерарну секцију чине чланови који припремају тематске књижевне вечери и приредбе. Својим радом и идејама су осмислиле дружење сродних клубова и манифестацију „Дружење уз лепу реч“, која је врло запажена међу клубовима из

Војводине, то видимо по томе што се радо одазивају нашим позивима и што су сами у свој програм уврстили сличну активност. У оквиру ове секције ради и водитељски пар који наступа на свим приредбама.

Спортска секција има велики број чланова. За ову секцију многи кажу да им је улепшала и олакшала живот. Окупљају се два пута недељно и активно вежбају уз помоћ тренера. Много значи за одржавање кондиције, здравствено стање пензионера и даје добре резултате.

Новинарска секција је припремила годишњак „Златно доба“, који је наишао на велику заинтересованост чланова Клуба. Годишњак садржи чланке и фотографије о свим догађајима из Клуба, са разних такмичења и наступа.

Свака од описаних секција одржава се у редовним околностима једном или два пута недељно. Сваки члан Клуба, приликом учлањења попуњава анкетни упитник и опредељује се за неку од постојећих секција. У току године секције припремају одговарајуће програме за чланове Клуба.

Организују се и здравствено-превентивне активности кроз предавања, информисања о здрављу, превенцији, здравој исхрани. У Клубу се одржавају предавања којима се обележавају светски дани посвећени борби против појединих болести. „Отворена врата“ је једна од акција која се сваке године спроводи у Клубу на дан посвећен борби против дијабетеса, а која је препозната и веома посећена од стране корисника Клуба.

Највећа заинтересованост чланова влада за организоване једнодневне излете, екскурзије и одморе .

Основни циљ рада Клуба за дневни боравак се састоји у подстицају старијег становништва да се друштвено ангажују кроз различите видове активности. Атмосфера солидарности, толеранције и добре воље присутни су међу члановима клуба.

ПОМОЋ У КУЋИ

Кућна нега и помоћ је други вид отворене социјалне заштите остарелог грађанства. Услуге у оквиру кућне неге и помоћи остварују лица која се налазе у стању социјално-заштитне потребе, односно хронично оболеле особе, инвалидна лица и особе које нису у могућности да се адекватно брину о себи. Услуге „Кућне неге и помоћи“ пружају геронтодомаћице и геронтонегователнице. Тренутно је ангажовано 2 геронтодомаћице, 2 геронтодомаћина, 2 медицинске сестре, координатор.

Радно време службе “Кућне неге и помоћи” је од 7:00 – 20:00 часова. Геронтодомаћице и геронтонегователнице раде по распореду који је састављен на основу идентификованих потреба корисника и свака има 8 часовно радно време.

Активности геронтодомаћице чијом се реализацијом обезбеђују одговарајућа нега и помоћ су:

1. Помоћ у обезбеђивању исхране, која укључује по потреби: набавку намирница, обезбеђивање готових оброка, припрема лакших оброка, припрема освежавајућих напитака, помоћ при храњењу;
2. Помоћ у одржавању личне хигијене
3. Помоћ у одржавању хигијене домачинства
4. Помоћ у задовољавању других потреба као што је плаћање рачуна (телефон, струја, комуналије итд.)

Активности геронтонеговатељице су:

1. Набавка и надгледање узимања лекова и примена савета прописаних од стране квалификованих медицинских стручњака и одвођење на лекарске прегледе
2. Санирање и нега мањих повреда
3. Контрола виталних функција

СТАНОВАЊЕ УЗ ПОДРШКУ

Пројекат «Независан живот у заједници особа са интелектуалним и менталним потешкоћама у општини Нови Бечеј» је један од пројекат у оквиру програма «Отворени загрљај» који подржавају Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Министарство здравља Републике Србије а финансиран је од стране Европске уније и кофинансиран од Покрајинског секретаријата за финансије.

Овај пројекат је омогућио да наша установа развије нову услугу – Становање уз подршку. Циљ услуге је пружање подршке за самосталан живот корисницима који су до сада живели у установи и желе да користе ову услугу. Они су прошли програм обуке и за сваког је урађен лични план подршке у складу са његовим потребама, жељама и могућностима. У изради плана учествовали су стручни радник, корисник и према потреби лице од поверења за које је корисник везан (радник дома, старатељ, пријатељ...), на овај начин су се постигли најбољи резултати, кориснику је пружена најадекватнија услуга која ће му помоћи у оснаживању и побољшању квалитета живота, а самим тим ће доћи и до постепене промене става друштва о њему (укључујући и његову породицу).

У 2020. години установа је наставила са развијањем услуге Становање уз подршку. Услуга има за циљ да кориснике који су на смештају осамостали и

помогне им да се integriшу у заједницу. Обука која претходи становању уз подршку и изласку из дома, одвија се у трајању од 3 месеца, током обуке корисници савладавају животне вештине које су поседовали па заборавили или кроз радионице уче оно што нису знали, упознају се са локалном заједницом, установама и институцијама које постоје у Новом Бечеју. Пружа им се прилика да живе „нормалним животом, да имају свој мир, кутак за одмор и своју приватност.” Од почетка развијања услуге изграђене су две монтажне куће и изнајмљено је 5 стамбених јединица у којима живи 24 корисника. У 2020. години монтажна кућа која је 2019. године изграђена (у оквиру пројекта), још није опремљена, предвиђена је за шест корисника и очекујемо да би се то ускоро могло и реализовати. Од 24 корисника у Становању уз подршку имамо 13 жена и 11 мушкараца. Према нашем искуству најбоље функционишу заједнице у којима живе мушкарци и жене. Имали смо по једну кућу у којој су становали само мушкарци (четворица) и само жене (четири) показало се да то није добро решење.

Од 7 стамбених јединица, 4 су са по четири корисника, 1 са пет корисника и две са по двоје корисника. Лишених пословне способности у потпуности је 8 корисника, делимично лишених пословне способности је 6 корисника и 11 корисника није лишено пословне способности.

Корисници имају подршку тима који ради са њима: два асистента, саветника за самостални живот, психолога, социјалног радника и психијатра. Због епидемиолошке ситуације у држави и нашој установи, становање уз подршку је другачије организовано, у складу са инструкцијама добијеним од ресорног министарства. Свака кућа има задуженог асистента који их обилази и брине о њиховим потребама (подела лекова, куповина, фризерске услуге...), обзиром да немају излаз до града и да би се смањио број људи са којима имају контакт. Остали запослени се укључују по потреби (лекар, психијатар). Психолог и социјални радник су у свакодневном контакту са корисницима путем телефона (вибер).

У свакој стамбеној јединици је формиран кућни савет који одлучује о битним питањима и разрешава евентуалне конфликте. Све активности (уместо секција у оквиру радне терапије у Дому) се одвијају у оквиру куће где станују уз ангажовање асистента.

УСЛУГА ЛИЧНИ ПРАТИЛАЦ ДЕТЕТА

Лични пратилац доступан је детету са инвалидитетом, односно са сметњама у развоју, коме је потребна подршка за задовољавање основних потреба у свакодневном животу, под условом да је укључено у васпитно-образовну установу (подразумева се и предшколска установа), односно школу, до краја редовног

школовања, а што укључује:

- помоћ у заједници, што укључује:
- помоћ у коришћењу градског превоза (улазак и излазак из средстава превоза, куповина карте и сл.)
- помоћ у кретању (оријентација у простору уколико је дете са оштећењем вида, гурање колица или коришћење других помагала и сл.),
- одлазак на игралишта односно места за провођење слободног времена (подршка у игри, подршка и посредовање у комуникацији и сл.), укључујући културне или спортске активности и друге сервисе подршке.

Општина Нови Бечеј издваја средства за реализацију услуге лични пратилац детета, која се спроводи у складу са Посебним минималним структуралним стандардима за ангажовање личног пратиоца, предвиђеним Правилником о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите. Путем јавне набавке, ангажовани лиценцирани пружалац услуге реализује услугу социјалне заштите лични пратилац детета за потребе 5 корисника на територији општине Нови Бечеј на годишњем нивоу.

8.4.3. Корисници социјалне заштите

Табела 33. Корисници на евиденцији Центра за социјални рад

Укупан број корисника социјалне заштите на евиденцији Центра за социјални рад	3155	(2020)
Удео корисника социјалне заштите у укупној популацији (%)*	13	(2020)
Број стручних радника у Центру за социјални рад**	6	(2020)
Однос броја корисника социјалне заштите и стручних радника Центра за социјални рад	525	(2020)
Однос броја становника и стручних радника Центра за социјални рад	3987	(2020)

* Циљеви одрживог развоја - индикатор **1.3.1**

** стање на дан 31.12.

Извор: Републички завод за социјалну заштиту

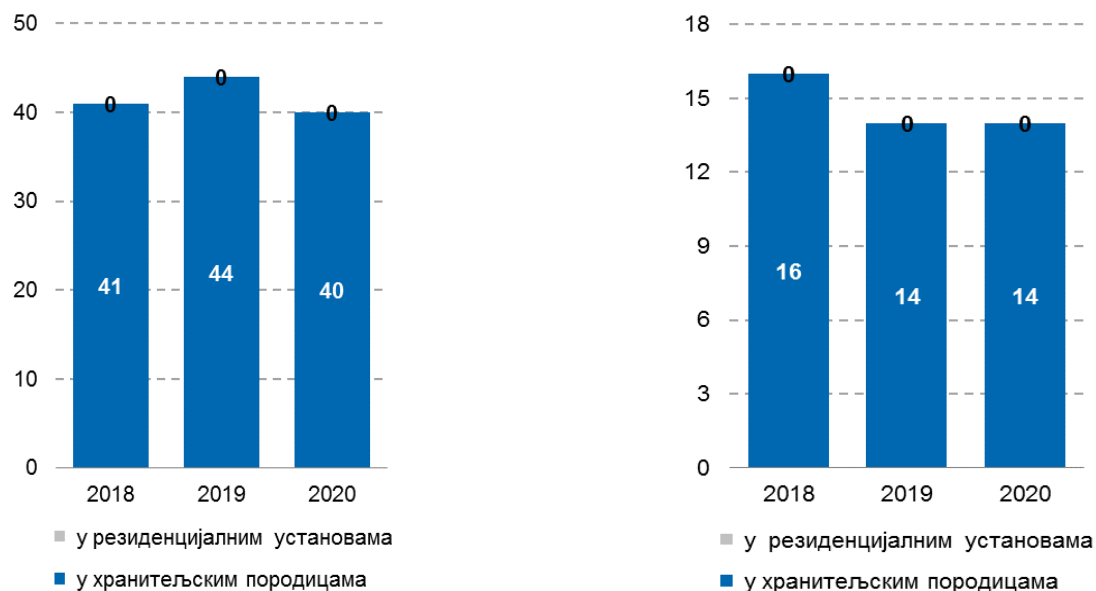
Табела 34. Услуге смештаја

Хранитељске породице*	37	(2020)
Број деце која користе услуге смештаја (0– 17 година)*	49	(2020)
Стопа деце која користе услуге смештаја (на 1 000 деце)*	20,4	(2020)
Стопа деце у резиденцијалним установама (на 1 000 деце)*	0,0	(2020)
Стопа деце у хранитељским породицама (на 1 000 деце)*	20,4	(2020)
Број деце са инвалидитетом која користе услуге смештаја*	16	(2020)
Број корисника државних домова који имају 65 и више година*	23	(2020)
Удео корисника државних домова старости 65 и више година у укупном броју лица старости 65 и више година (%)*	1	(2020)

* стање на дан 31.12.

Извор: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Графикон 23. Деца која користе услуге смештаја према врсти смештаја, 2018– 2020.

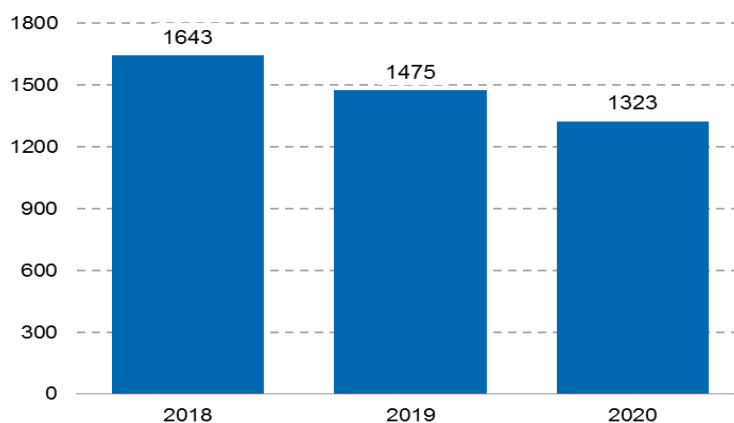
* стање на дан 31.12.

Извор: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Табела 35. Корисници новчане социјалне помоћи и дечијег додатка

Број корисника новчане социјалне помоћи*	1654	(2020)
Удео корисника новчане социјалне помоћи у укупној популацији (%)*	14,5	(2020)
Број корисника дечијег додатка (0_ 17 година)*	696	(2020)
Број корисника увећаног дечијег додатка (0_ 17 година)*	300	(2020)
Број корисника основног додатка за негу и помоћ другог лица*	47	(2020)
Број корисника увећаног додатка за негу и помоћ другог лица*	101	(2020)
Удео корисника увећаног додатка за негу и помоћ другог лица у укупној популацији (%)*	2,37	(2020)

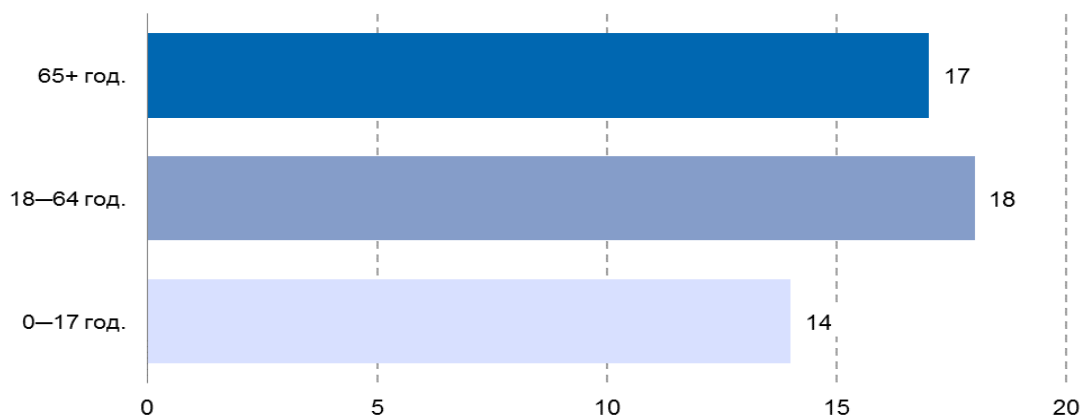
Графикон 24. Број корисника новчане социјалне помоћи, 2018– 2020.*

** стање на дан 31.12.*

Извор: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

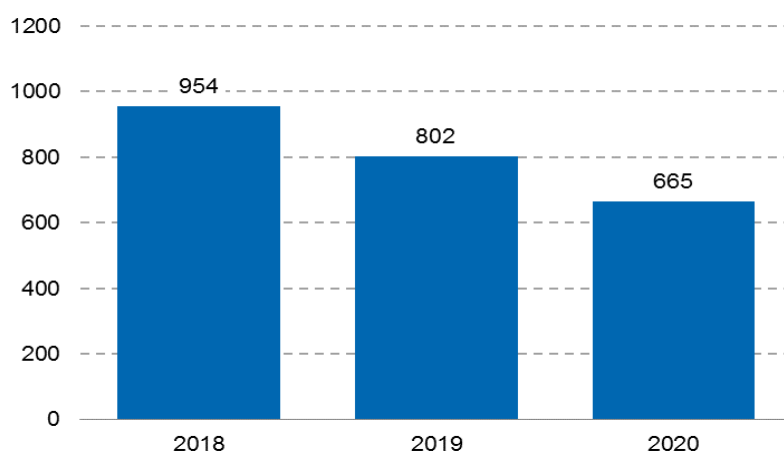
Графикон 25. Број корисника основног додатка за негу и помоћ другог лица према старосним групама, 2020.*

** стање на дан 31.12.*

Извор: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Графикон 26. Број корисника дечијег додатка, 2018– 2020.*

** стање на дан 31.12.*

Извор: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Закључак

Уз оптималан ниво опремљености медицинском опремом који би испуњавао захтеве за пружање квалитетне здравствене заштите на примарном нивоу, као и уз замену дотрајале медицинске опреме и набавку одређених савременијих медицинских апарата, али и исплату дуга Дома здравља, пружала би се квалитетнија услуга пацијентима, на чему се већ интензивно ради. Поред услуга Дома здравља, локална самоуправа улаже средства у спровођење услуга социјалне заштите које, у сарадњи Центром за социјални рад, обезбеђују социјалну сигурност грађанима, те ће се наставити са пружањем потребних услуга и у будућности.

9. Рањиве групе

9.1 Деца: рани развој као императив

Развој деце у најранијем детињству подразумева њихов раст и развој од мајчине трудноће до поласка у предшколски припремни програм. Доказано је да се у овом периоду постављају темељи за све животне успехе, а пропусти у бризи и стимулацији развоја детета остављају дугорочне последице, које се касније тешко могу надокнадити. Рано препознавање развојних ризика и одступања и ране интервенције могу у великој мери да надокнаде кашњења у развоју деце. Иако смањена, смртност одојчади и деце млађе од пет година која живе у ромским насељима два пута је виша од националног просека. Слично је и са ухрањеношћу. Основни разлози због којих треба улагати у развој детета у раном детињству: рана улагања су најделотворнија (првих пет година живота) – ови програми дају добит већу него касније за цео живот: од 2 до 17 пута. Ефекти су највећи код сиромашне деце, чиме се смањује неравноправност. Мозак се највише развија у првих пет година живота, достижући 80% свог развоја до навршене треће године. И на крају, рани развој детета је његово основно право, гарантовано Конвенцијом УН о правима детета.

У циљу психофизичке припреме трудница и породиља, општина Нови Бечеј је спровела услугу: Формирање и рад „Школе родитељства“ у оквиру мере популационе политике „Пут ка здравом материнству“.

Циљна група: брачни парови који очекују дете као и они чија су деца до годину дана старости.

Часови су организовани on line, два пута недељно (уторак и петак) у трајању од 1 h 30 мин.

Обука је трајала 20 часова (10 недеља) и омогућила је брачним паровима едукацију на тему здраве трудноће, порођаја и неге новорођенчета.

Психофизичка припрема је почела у 26. недељи трудноће и за све полазнице овог програма је била неопходна сагласност (извештај) изабраног гинеколога.

Број полазница(трудница)- 16

Припрема трудница за порођај је конципирана кроз теоријски и практични део часа и има за циљ да информисе трудницу о стањима у трудноћи и току порођаја, помогне јој да лакше превлада бол кроз технике дисања и да се лакше припреми за порођај.

Реализовани програм рада психофизичке припреме трудница за порођај подразумевао је обраду следећих тема: исхрана у трудноћи (значај исхране, енергетске и нутритивне потребе у трудноћи, савремене препоруке, утицај пушења и алкохола у трудноћи, мерење крвног притиска, унос витамина и минерала), индикације и контраиндикације у трудноћи, појаве и стања до порођаја (горушица, мука и повраћање у трудноћи, проширене вене, појачано лучење жлезда, учестало мокрење, затвор, појава отока,..), предзнаци и знаци порођаја (сигурни и несигурни знаци порођаја), вежбе релаксације и вежбе дисања- значај правилног дисања у трудноћи и током порођаја- програм се састоји од :

- физичких вежби - имају за циљ повећање опште кондиције,јачање групе мишића које се користе у фази истискивања плода-мишићи карличног дна;
- вежби дисања - побољшавање оксигенације током трудноће и у самом порођају, упознавање са дисајном мускулатуром и начином коришћења, чиме се обезбеђује њена употреба у фази напињања и истискивања плода;
- техника дисања- препознавање фазе порођаја и начина примене дисања за обезбољавање контракција;
- техника релаксације- локалне и опште, које се примењују у трудноћи и порођају за отклањање страха, напетости и бола, као и превенција локалног и општег замора;
- заузимање одређених положаја за ублажавање бола и смањење притиска на материцу током порођаја;
- технике напињања- за истискивање плода из порођајног канала

Одлазак у породилиште- списак (списак потребних ствари за одлазак у породилиште- Зрењанин, Нови Сад, Кикинда), трудноћа и порођај у време епидемије Covid 19, припрема тврдог и меког порођајног пута (припрема коштаног и меког дела- упознавање трудница са најосновнијим појмовима из анатомије и физиологије женских полних органа и физиологије трудноће), природне порођајне снаге- контракције и напон, порођај: природан, царски рез, епидурална анестезија (значај природног порођаја , могућности одласка на царски рез, припрема за епидуралну анестезију), нега епизиотомије после порођаја, прво устајање, мокрење, столица (значај правилне неге епизиотомије, правилне исхране и

довољног уноса течности), дојење (предности дојења, припрема за подој, први подој, колострум), дојење (контрола успешности дојења, колике, рагаде, маститис), долазак кући - дечија соба (опремање дечије собе и потребне ствари за долазак новорођенчета), купање новорођенчета и широки повој (техника купања) хигијена гениталних органа новорођенчета, обрада пупчаника (техника обраде пупчаног патрљка), физиолошка жутица, сор, темењача (превенција сор-а, темењаче и препоруке дојења код повишених вредности билирубина), прва контрола породиље и новорођенчета (педијатар- гинеколог).

Психолошка подршка

СЕСИЈЕ

I. Упознавање, представљање

Промене у организму током трудноће - физиолошке и психичке
Брак/партнерска заједница, долазак првог детета на свет
Шта се мења у партнерском односу доласком детета
Нове улоге у партнерском односу

II. Односи у породици

Примарна породица - подршка/одсуство подршке
Однос према новцу
Однос према васпитању деце
Однос према подели кућних послова

III. Проблеми који се могу јавити

Како решавамо проблеме
Комуникација - грешке у комуникацији/унапређење
Комуникације

Тематско предавање: трудноћа и порођај у пандемији ковида 19

При "Школи родитељства" одржано је предавање на тему "Трудноћа и порођај у доба пандемије КОВИД-19". Предавање је започето основним информацијама о корона вирусу, болести, симптомима, начину откривања и терапији. Пажња је стављена на труднице као потенцијалну угроженију групу. Полазнице су активно учествовале и постављале питања. Највише их је бринуло и интересовало да ли и на који начин корона вирус може да утиче на плод, да ли оставља последице и на трудноћу, на њен исход. Тако се прешло и на тему самог порођаја у случају да је

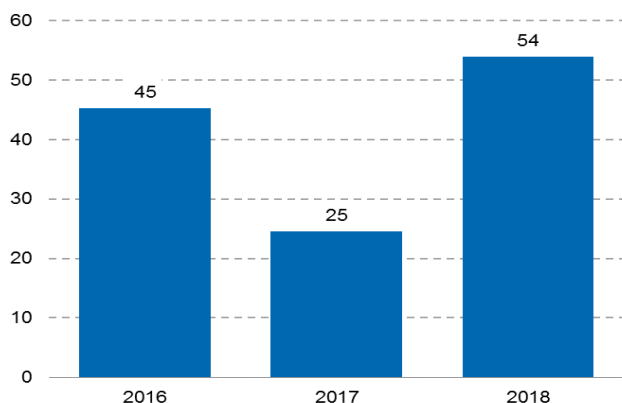
мајка позитивна, причали смо о процедурама у болници, а и препорукама СЗО, УНИЦЕФа и зашто се код нас разликују ставови. Мајке највише развијају страхове везане за одвајање од новорођенчета, па се акценат ставио на то да се у тој ситуацији оснаже да одрже лактацију. Предавање је приведено крају причом о самом дојењу и акценту да је мајчино млеко у време пандемије и иначе најдрагоценија храна коју новорођенче може да добије, јер је дојење и имунитет, а и нега и пажња и близина. Током целе сесије инсистирало се на хигијени, ношењу маски, прању руку и дистанци као превентиви током трудноће, а и као мерама заштите након порођаја.

Родитељима, васпитачима, наставницима, социјалним радницима, потребно је учење и овладавање новим вештинама васпитања деце, развијање партнерских релација у интересу детета и усаглашености метода што ће доприносити већим ефектима рада сваког од њих појединачно, у чијем центру сарадње је дете. У циљу јачања родитељских компетенција реализована је обука „Дете у центру“ коју је успешно је завршило 40 полазника, односно две групе родитеља. Прва група су били родитељи деце предшколског узраста, а другу групу су чинили родитељи деце основношколског узраста и то по 20 полазника у свакој групи.

У организацији Министарства здравља, локална самоуправа је, у сарадњи са здравственим медијаторкама, педагошким асистентом, Домом здравља и невладиним сектором, реализована је акције „Опери руке“. Акција је имала за циљ обуку ромске заједнице, односно родитеља и деце о хигијени руку уз коришћење одговарајућег едукативног материјала. Акцијом је обухваћено 205 породица, односно 416 деце ромске заједнице којима је на занимљив начин представљен значај хигијене руку као превентивне мере за спречавање и сузбијање заразне болести КОВИД-19.

9.2 Млади као рањива група

Графикон 27. Стопа малолетничких порођаја, 2016– 2018. (на 1 000 породиља)

Извор: Институт за јавно здравље Србије

Када је у питању циљ који се односи на здравље и благостање младих, најчешћи проблеми који су препознати јесу болести зависности (дуван, алкохол, наркоманија, клађење, коцка, зависност од интернета). За циљне групе у ризику су проблем ХИВ/АИДС; Хепатит Ц. Млади у Србији у прве сексуалне односе ступају рано и неспремни, због чега предњаче међу вршњацима из Европе по броју оболелих од полно преносивих болести и намерних прекида трудноће. Проценат раног рађања и малолетничких трудноћа знатно је смањен, али је и даље висок проценат малолетничких трудноћа у ромским насељима. Честа је појава малолетничких бракова у ромској заједници на територији општине Нови Бечеј, против које се годинама уназад активно бори Удружење Рома Нови Бечеј и спроводи програме подршке за младе Ромкиње које рано ступају у брак.

Млади су суочени са бројним стресовима и потребна им је подршка у превазилажењу стреса (више од 50% средњошколаца наводи да је у протекле две године доживело бар један стресогени животни догађај). Једна од последица је и учестала појава самоубистава и покушаја самоубистава међу младима, као и депресије. У циљу превенције суицида, Комисија за родну равноправност општине Нови Бечеј организовала је предавање на тему суицида које је било намењено ученицима средње школе. Поред тога, Савет за популациону политику организовао је предавања на тему репродуктивног здравља, као једну од мера популационе политике, које се реализовало у свим школама на територији општине Нови Бечеј.

9.3 Старији као рањива група

Општина Нови Бечеј, у сарадњи са Центром за социјални рад Нови Бечеј, као и са Установа за одрасле и старије „Свети Василије Острошки Чудотворац“ заједничким снагама ради на унапређењу рада на отвореним облицима социјалне заштите у циљу укупног решавања проблематике старих на територији општине Нови Бечеј.

Локална самоуправа опредељује средства из буџета за материјалне трошкове и функционисање Клуба за дневни боравак, као и службе Помоћ у кући.

Уредба о наменским трансферима у социјалној заштити („Сл.Гласник, бр.18/2016) почела је да се примењује почетком 2016. Установа за одрасле и старије „Свети Василије Острошки Чудотворац“ је са локалном имала потписане Споразуме о коришћењу средстава из наменских трансфера за 2016, 2017 и 2018. годину. Од 2019. године општина Нови Бечеј расписује јавну набавку за средства добијена из наменских трансфера за набавку услуге Помоћ у кући – геронтодомаћице. Обзиром да Установа за одрасле и старије „Свети Василије Острошки Чудотворац“ од 2019. године поседује лиценцу за пружање услуге Помоћ у кући, учествовала је као понуђач у поступку јавне набавке који је расписивала Општина Нови Бечеј у 2019. и 2020. години. Као једини понуђач у том поступку јавне набавке, Установа за одрасле и старије „Свети Василије Острошки Чудотворац“ закључила је Уговор са Општином Нови Бечеј и јавила се као пружалац услуге Помоћ у кући - геронтодомаћице, финансиране из наменских трансфера.

Услуга Помоћ у кући подразумева:

- помоћ у обезбеђивању исхране, укључујући по потреби: набавку намирница, разношење готових obroka, припрема лаких obroka, припрема освежавајућих напитака, помоћ при храњењу;
- помоћ у одржавању личне и хигијене стана, укључујући по потреби: помоћ при облачењу и свлачењу, обављању физиолошких потреба, умивању, купању, прању косе, чешљању, бријању, сечењу ноктију, прању и одржавању постељине, одеће и обуће, одржавању чистоће просторија, судова и уређаја у домаћинству;
- помоћ у загревању просторија, укључујући по потреби: ложење ватре, чишћење пећи, помоћ у набавци грева;
- сређивање дворишта и окућница - чишћење снега, кошење траве, изношење смећа, поправке и бојење оградe и капија. и сл;
- помоћ у задовољавању социјалних, културно-забавних, и других потреба, укључујући: помоћ при кретању унутар и ван куће, набавку новина и књига, иницирање социјалних контаката и укључивање корисника у пригодне културне

активности у локалној заједници, старање о плаћању рачуна за електричну енергију, телефон, комуналије и сл;

- посредовање у обезбеђивању различитих врста услуга, укључујући по потреби: посредовање у поправци водоводних, електричних и других инсталација, столарије, уређаја за домаћинство, кречењу стана и других услуга;

- набавка рецепата за лекове у Дому здравља, и у апотекама;

- надгледање узимања лекова и примена савета преписаних од стране квалификованих медицинских стручњака и одвођење на лекарске прегледе;

- контролу виталних функција (крвног притиска, телесне температуре, нивоа шећера у крви, уношења и избацивање течности);

- давање инсулина, санирање и превијање рана, санирање и обрада декубита, мењање стоме, катетера и сл;

- саветодавни и превентивни рад са корисницима и породицом, пружање савета о адаптацији куће како би била безбедна и прилагођена одржавању покретности, промоција здраве исхране, промоција континенције, пружање савета о спречавању инфекција, јачање социјалних веза између корисника и сродника и суседа;

- успостављање контакта са разним службама (социјалним, здравственим и др.)

Активности услуге помоћи у кући усмерене су ка одржању и унапређењу квалитета живота старих, односно њиховог живота у породици и непосредном окружењу.

Закључак

У свим јавним политикама потребно је препознати рањиве групе и њихове потребе и потенцијале, те у складу са тим доносити стратешке одлуке и деловати интерсекторски, како би се побољшали механизми за њихово квалитетно учешће у заједници.

10. Безбедност у заједници

Безбедност у саобраћају¹¹

Праћење апсолутних показатеља безбедности саобраћаја (број и последице саобраћајних незгода) представља један од најчешће коришћених елемената за праћење стања безбедности саобраћаја на одређеном подручју, планирање мера и активности и праћење ефеката примењених мера. У складу са тим Агенција је извршила анализу стања безбедности саобраћаја за сваку локалну самоуправу (општину и град) појединачно и израдила Извештај са најважнијим чињеницама за сваку локалну самоуправу. Анализе су извршене на основу података о саобраћајним незгодама које су се догодиле у периоду од 2016. до 2020. године и резултата истраживања индикатора безбедности саобраћаја у Републици Србији 2020. године.

Агенција за безбедност саобраћаја анализира вредности јавног пондерисаног ризика страдања становништва у друмском саобраћају на годишњем нивоу за сваку локалну самоуправу (општину и град) у Републици Србији. Јавни пондерисани ризик представља однос пондерисаног укупног броја настрадалих лица у саобраћајним незгодама (погинули, тешко повређени и лако повређени) током 2019. године и броја становника за сваку локалну самоуправу. Вредности јавног пондерисаног ризика су подељене у 5 класа. Јавни пондерисани ризик за општину Нови Бечеј припада класи веома ниске вредности ризика, при чему је у 2020. години дошло до смањења јавног пондерисаног ризика у односу на 2019. годину.

Стање у општини Бечеј за период 2016-202 године:

- Укупан број регистрованих саобраћајних незгода, у периоду 2016-2020. године, је: 231.
- Укупан број саобраћајних незгода са настрадалим (погинулим и повређеним) лицима, у периоду 2016-2020. године, је: 151.
- Укупан број погинулих лица у саобраћајним незгодама, у периоду 2016-2020. године, је: 8.

¹¹ Комплетан одељак о безбедности у саобраћају преузет је из Извештаја Агенције за безбедност саобраћаја о основним показатељима стања безбедности саобраћаја у периоду од 2016. до 2020. године у општини Нови Бечеј

- Укупан број повређених лица у саобраћајним незгодама, у периоду 2016-2020. године, је: 203.

Број повређене деце, у посматраном периоду, је 12, док је једно дете погинуло. Деца путници чине 38%, деца пешаци 38%, а деца возачи 23% од укупног броја настрадале деце. Деца највише страдају у јуну и септембру.

Није било погинулих младих лица (у Србији чине 20% погинулих лица), док је број повређених младих 65, што чини 32% укупно повређених лица (у Србији чине 32% повређених лица). Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству возача (65%). Млади највише страдају у септембру.

Укупно је погинуло старијих лица 2, што чини 25% укупно погинулих лица (у Србији чине 28% погинулих лица), док је број повређених старијих лица 19, што чини 9% укупно повређених лица (у Србији чине 11% повређених лица). Старија лица у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству бициклисте (48%). Старији највише страдају у августу и децембру.

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим коефицијентима (ПОГх99; ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да, у односу на категорију возила и својство учешћа настрадалих у саобраћајним незгодама, највише страдају возачи и путници у ПА.

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим коефицијентима (ПОГх99; ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да у саобраћајним незгодама највише страдају лица из старосне групе 31-45 година.

БЕЗБЕДНОСТ ПЕШАКА У САОБРАЋАЈУ (2016-2020. година)

- Број погинулих пешака је 2, што чини 25% погинулих лица у СН (у Србији пешаци чине 26% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених пешака је 6, што чини 3% повређених лица у СН (у Србији пешаци чине 12% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих пешака је међу лицима старости 0-14 година.
- Пешаци највише страдају у новембру.
- У периоду од 2018. до 2020.године најчешће групе утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са настрадалим пешацима су Возач - лоша видљивост, прегледност, ... и Пропусти пешака.

БЕЗБЕДНОСТ БИЦИКЛИСТА У САОБРАЋАЈУ (2016-2020. година)

- Један бициклиста је погинуо, што чини 12% погинулих лица у СН (у Србији чине 8% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених бициклиста је 38, што чини 19% повређених лица у СН (у Србији чине 8% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих бициклиста је међу лицима старости 46-64 година.
- Бициклисти највише страдају у септембру.
- У периоду од 2018. до 2020. године у СН са учешћем бициклиста најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак.
- У периоду од 2018. до 2020. године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са настрадалим бициклистима је Возач - непромишљене радње.

БЕЗБЕДНОСТ МОТОЦИКЛИСТА И МОПЕДИСТА У САОБРАЋАЈУ (2016-2020. година)

- Није било погинулих возача и путника на мотоциклима и мопедима (у Србији чине 11% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених возача и путника на мотоциклима и мопедима је 26, што чини 13% повређених лица у СН (у Србији чине 7% повређених лица у СН).
- Највише настрадалих лица на МОТ и МОП је међу лицима старости 15-30 година.
- Лица на МОТ и МОП највише страдају у јулу.
- У периоду од 2018. до 2020. године у СН са МОТ и МОП најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак.
- У периоду од 2018. до 2020. године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са настрадалим лицима на МОТ и МОП је Возач - непромишљене радње.

БЕЗБЕДНОСТ ПУТНИЧКИХ АУТОМОБИЛА У САОБРАЋАЈУ (2016-2020. година)

- Број погинулих возача и путника у ПА је 4, што чини 50% погинулих лица у СН (у Србији чине 45% погинулих лица у СН).
- Број повређених возача и путника у ПА је 108, што чини 53% повређених лица у СН (у Србији чине 63% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника у ПА је међу лицима старости 31-45 година.
- Возачи и путници у ПА највише страдају у децембру.
- У периоду од 2018. до 2020. године у СН са ПА најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак.

- У периоду од 2018. до 2020. године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са настрадалим возачима и путницима у ПА је Возач - непромишљене радње.

БЕЗБЕДНОСТ ТРАКТОРИСТА У САОБРАЋАЈУ (2016-2020. година)

- Једно лице је погинуло у саобраћајним незгодама са учешћем трактора, што чини 12% погинулих лица у СН (у Србији чине 6% погинулих лица у СН).
- Повређена лица у СН са тракторима чине 6% повређених лица у СН (у Србији чине 2% повређених у СН).
- Највише настрадалих возача и путника на тракторима је међу лицима старости 31-45 година.
- Највише настрадалих лица у СН са тракторима је у септембру.
- У периоду од 2018. до 2020. године код СН са тракторима најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – без скретања.
- У периоду од 2018. до 2020. године најчешћа група утицајних фактора настанка СН са настрадалим лицима са учешћем трактора је Возач - непромишљене радње.

БЕЗБЕДНОСТ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈУ (2016-2020. година)

- Број погинулих лица у СН са учешћем теретних возила је 5, што чини 62% погинулих лица у СН (у Србији чине 25% погинулих лица у СН).
- Повређена лица у СН са теретним возилима чине 23% повређених лица у СН (у Србији чине 16% повређених у СН).
- Највише настрадалих возача и путника у ТВ је међу лицима старости 31-45 година.
- Највише настрадалих лица у СН са теретним возилима је у децембру.
- У периоду од 2018. до 2020. године код СН са ТВ најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – без скретања.
- У периоду од 2018. до 2020. године најчешћа група утицајних фактора настанка СН са настрадалим лицима са учешћем теретних возила је Возач - непромишљене радње.

Истраживањем индикатора безбедности саобраћаја у општини Нови Бечеј, уочено је коришћење **мобилних телефона** код свих категорија учесника у саобраћају. Просечно, највећа стопа коришћења мобилних телефона уочава се код возача аутобуса (18,8%). Возачи аутобуса чешће користе мобилни телефон ван насеља (33,3%). Слично, возачи путничких аутомобила чешће користе мобилни телефон ван насеља (4,5%), као и возачи теретних возила (10,0%).

Коришћење сигурносног појаса у општини Нови Бечеј нешто је мање код сувозача него код возача. Код возача, ове вредности износе 92,3% у насељу и 93,5% ван насеља. Слично је и код сувозача, већа употреба сигурносног појаса бележи се ван насеља (89,6%), а мања у насељу (84,9%). Генерално, забележена је мања употреба сигурносног појаса на задњем седишту и износи 14,6%. Нешто већи ниво употребе сигурносног појаса на задњем седишту уочен је у насељу (20,7%) у односу на употребу ван насеља (11,2%).

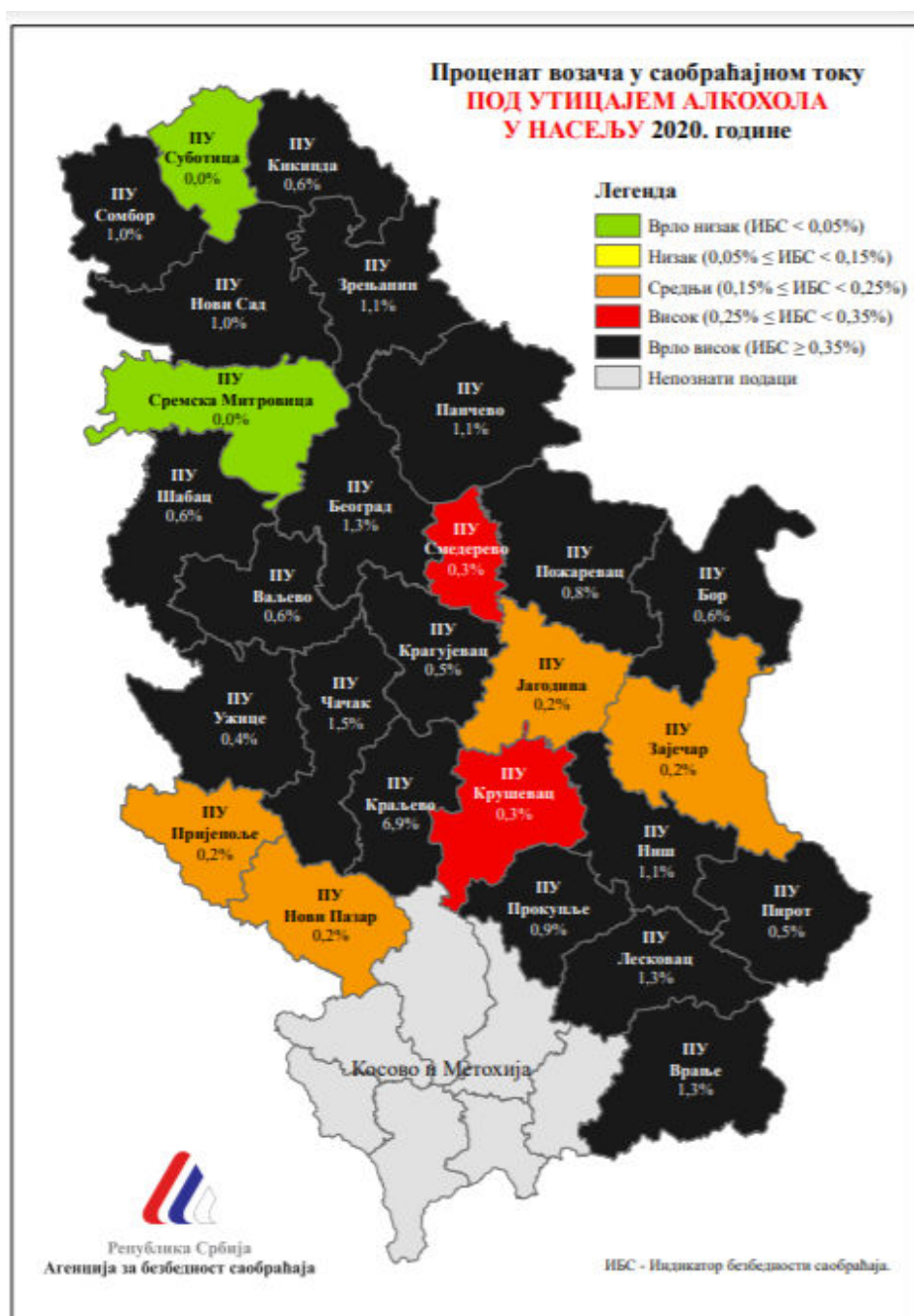
Употреба сигурносног појаса у теретним возилима у општини Нови Бечеј износи 40,0% код возача и 22,9% код сувозача. Већи проценат употребе сигурносног појаса код возача теретних возила забележен је ван насеља (54,0%), док је код сувозача то случај у насељу (23,8%). Са друге стране, мањи ниво употребе сигурносног појаса уочен је у насељу код возача теретних возила (26,0%), односно, код сувозача ван насеља (22,2%).

Употреба сигурносног појаса у аутобусима у општини Нови Бечеј већа је код возача у односу на сувозаче аутобуса. Код возача аутобуса овај проценат износи 71,4% у насељу и 44,4% ван насеља, а просечно износи 56,3%. Са друге стране, код сувозача аутобуса просечна употреба сигурносног појаса износи 50,0%, и већа је ван насеља (60,0%).

Употреба заштитних система за децу у општини Нови Бечеј износи 35,3%. Код деце до 3 године, употреба заштитних система за децу износи 33,3%, а код старије деце од 4 до 12 година 38,5%. Употреба заштитних система за децу до 3 године у насељу износи 11,1% и мања је у односу на ван насеља (50,0%). Употреба заштитних система за децу од 4 до 12 година мања је у насељу (14,3%) у односу на ван насеља (66,7%).

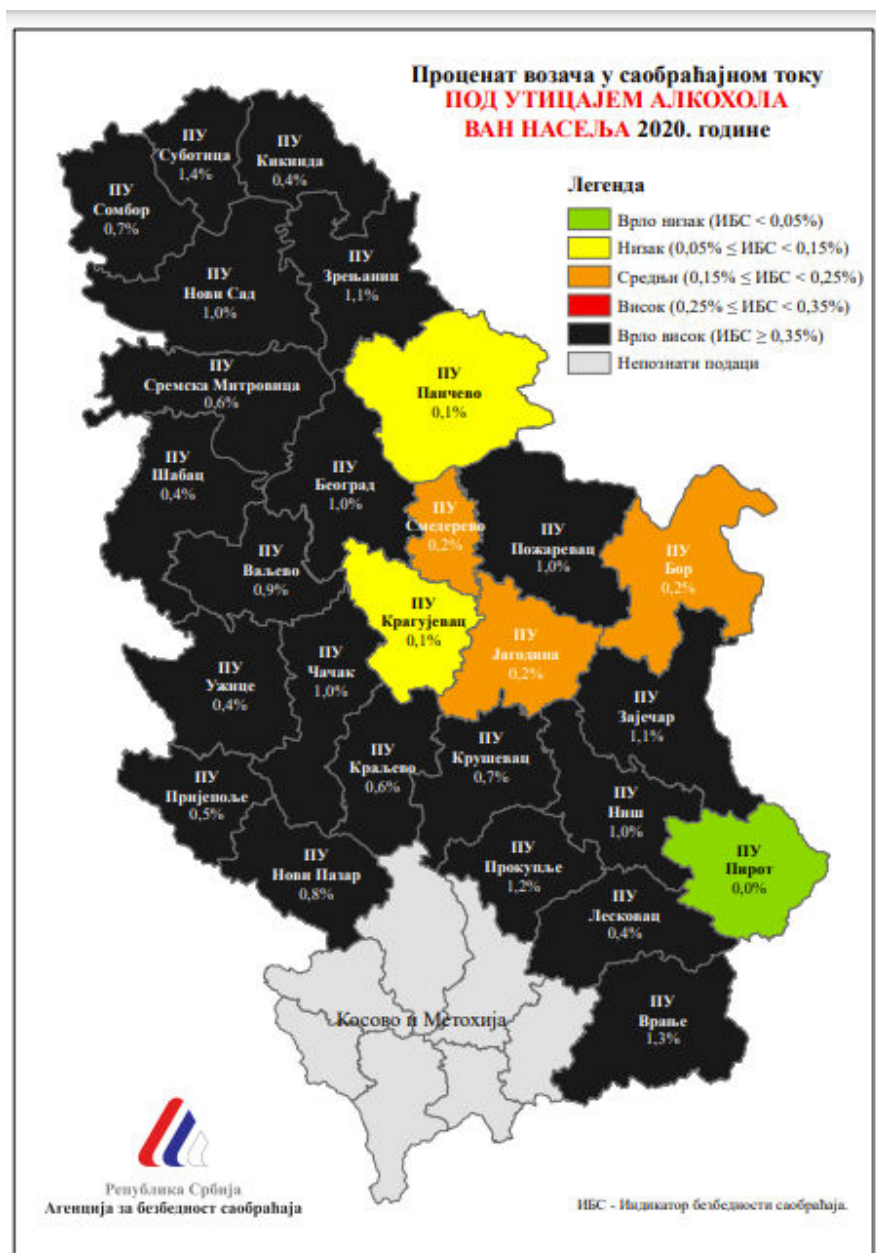
Истраживања понашања пешака на подручју општине Нови Бечеј показала су да 16,0% пешака прелази улицу када им је прелазак забрањен црвеним светлом. Већи проценат пешака у посматраној општини прелази улицу ван обележеног пешачког прелаза, њих 23,2%. Такође, 4,8% пешака имало је ометену пажњу приликом преласка улице услед коришћења телекомуникационих уређаја. Чак 30,0% деце пешака врши неправилан прелазак улице.

Кад је у питању употреба алкохола, из наредних мапа може се закључити да је **проценат возача** у саобраћајном току **под утицајем алкохола** како у насељу тако и ван насеља током 2020. године на територији Полицијске управе Зрењанин, којој припада и општина Нови Бечеј, био веома висок.

Извор: Агенција за безбедност саобраћаја

<https://www.abs.gov.rs/admin/upload/documents/20210727071224--vozaca-u-saobracajnom-toku-pod-uticajem-alkohola-u-naselju-2020.pdf>, 15.10.2021

Извор: Агенција за безбедност саобраћаја,
<https://www.abs.gov.rs/admin/upload/documents/20210727071218--vozaca-u-saobracajnom-toku-pod-uticajem-alkohola-van-naselja-2020.pdf>

Насиље

Насиље (родно, породично, вршњачко) феномен је са чијом се ескалацијом суочавамо. Држава је донела Општи протокол о поступању и сарадњи установа, органа и организација у ситуацијама насиља над женама у породици и у партнерским односима.

Према Закону о спречавању насиља у породици, уколико се осврнемо на податке који се односе само на период од 01.01.2020. године до 31.03.2020. године, долазимо до информација да је за само три месеца Основни суд примио 23 предмета за кривично дело насиље у породици за територију општине Нови Бечеј. Већи број предмета који су поднети у прва три месеца текуће године је решен, док су тренутно, у раду, остала три нерешена предмета. Према Закону о спречавању насиља у породици, у прва три месеца 2020. године, поднето је укупно 14 предлога за продужење хитних мера од стране Основног јавног тужилаштва, док је Основни суд све предлоге сматрао основаним, те су хитне мере продужене на период од 30 дана.

Општина Нови Бечеј је 2018. године потписала Споразум о интерсекторској сарадњи у заштити деце од насиља, злостављања и занемаривања у циљу обезбеђивања ефективне и ефикасне заштите деце од насиља, злостављања и занемаривања у Општини Нови Бечеј, превенирање ризика и пружања целовите подршке деци која се нађу у ситуацијама насиља, злостављања и занемаривања кроз:

1. Успостављање ефикасне сарадње између потписника Споразума у области планирања и реализације превентивних активности у заштити деце од насиља;
2. Прецизно одређивање начина сарадње, канала и правила комуникације у поступку заштите деце од насиља;
3. Допуну интерних процедура поступања у ситуацијама насиља, злостављања и занемаривања ради ефикасније координације;
4. Осигурање безбедности детета које је жртва насиља, злостављања и занемаривања;
5. Ефикасно здравствено збрињавање детета/документовање повреда;
6. Осигурање безбедности укључених професионалаца.

Потписници споразума су: Општина Нови Бечеј, Центар за социјални рад Нови Бечеј, Основни суд у Бечеју, Основно јавно тужилаштво у Бечеју, Прекршајни суд у Зрењанину, Полицијска станица Нови Бечеј, Дом здравља Нови Бечеј, Предшколска установа „Пава Сударски“, Средња школа Нови Бечеј, Основна

школа „Јосиф Маринковић“ Нови Бечеј, Основна школа „Милоје Чиплић“ Нови Бечеј, Основна школа „Ђорђе Јоановић“ Ново Милошево, Основна школа „Милан Станчић Уча“ Кумане, Основна школа „Доситеј Обрадовић“ Бочар, невладина организација „Удружење Рома Нови Бечеј“.

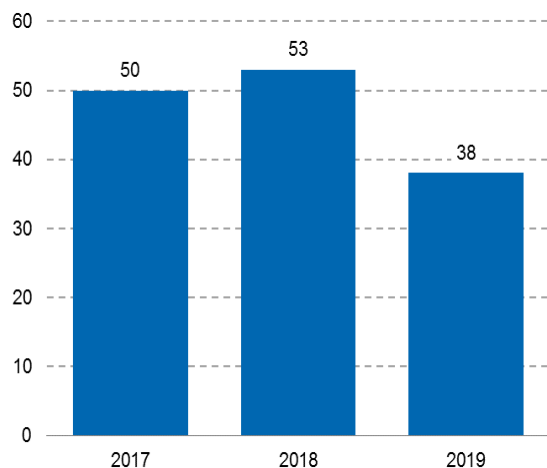
10.1. Малолетничка делинквенција

Табела 36. Подаци о насиљу

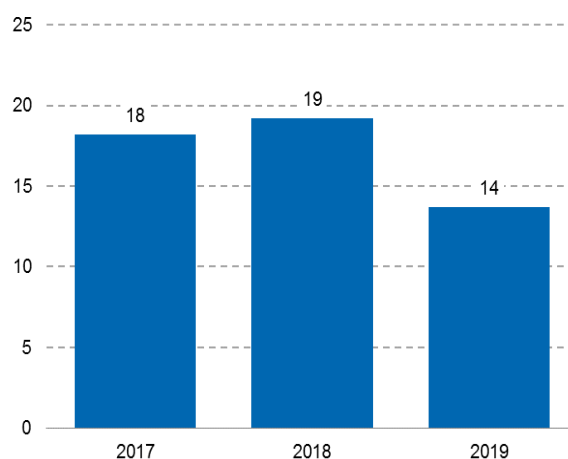
Број пријављених случајева породичног насиља према деци	10	(2019)
Број пријављених случајева породичног насиља према женама	56	(2019)
Број деце у сукобу са законом (6– 17 година)	38	(2019)
Стопа деце у сукобу са законом (6– 17 година) (на 1000 деце)	14	(2019)

Извор: Републички завод за социјалну заштиту

Графикон 28. Број деце (6– 17 година) у сукобу са законом, 2017– 2019.

Графикон 29. Стопа деце (6– 17 година) у сукобу са законом, 2017– 2019. (на 1000 деце)

Извор: Републички завод за социјалну заштиту

Што се тиче општег криминалитета и броја почињених кривичних дела, у току првог тромесечја 2020. године 42 пријаве које се односе на општину Нови Бечеј. Најчешћа почињена кривична дела према Кривичном законiku су:

Крађа (према члану 203)- 9 предмета

Тешка крађа (према члану 204)- 5 предмета

Шумска крађа (према члану 275)- 3 предмета

Угрожавање сигурности (према члану 138)- 2 предмета

Лака телесна повреда (према члану 122)- 5 предмета

Тешка телесна повреда (према члану 121)- 4 предмета

Недавање издржавања (према члану 195)- 8 предмета

Превара (према члану 208)- 3 предмета

Неовлашћено држање опојних дрога (према члану 246/a)- 3 предмета

У првом тромесечју 2020. године уочен пораст кривичних дела са елементима насиља, те да је било 30 прекршаја. На основу Закона о јавном реду и миру, процесуирано је 37 лица, што представља повећање броја противправних дела против јавног реда и мира. Наведени подаци могу се довести у везу са мерама које су се спроводиле у циљу спречавања ширења вируса КОВИД -19, ако које су подразумевале ограничену слободу кретања људи и увођењем ванредног стања на територији Републике Србије.

Закључак

Потребно је оснаживање вулнерабилних група становништва, уз већ доследно спровођење мера предвиђених Законом о спречавању насиља у породици, како би се овакво понашање свело на најмању могућу меру и коначно схватило као апсолутно друштвено неприхватљиво понашање.

У области безбедности у саобраћају потребно је интензивирати активности превентивног карактера кад је у питању безбедност учесника у саобраћају, посебно везано за коришћење алкохола од стране возача и поштовање саобраћајних прописа за све учеснике у саобраћају.

11. Рекреација и спорт

11.1. Спортски клубови , удружења и објекти

Општина Нови Бечеј, са своја четири насељена места, представља одличну базу за бављење спортом. Сама чињеница да се Нови Бечеј налази на левој обали реке Тисе, представља природни ресурс за спортски риболов, лов и освежење лети истинских заљубљеника у природу.

Бављење спортом на нивоу сваке локалне самоуправе, па тако и у Општини Нови Бечеј, може се реализовати на неколико начина, зависно од узраста и личног афинитета појединца који се жели бавити спортом, па тако имамо поделу на Спортска удружења и Спортске клубове, Школски спорт, Рекреативни спорт, Спорт особа са инвалидитетом и Спорт за све (Раднички спорт).

Предуслов за било какво бављење спортом је спортска инфраструктура, односно постојање спортских терена, борилишта, спортских дворана (хала), теретана, отворених терена и слично. За сва насељена места у општини Нови Бечеј можемо рећи да има добре услове за бављењем спортом, нарочито насељено место Нови Бечеј који са својом инфраструктуром и георафским положајем има капацитете и за развој спортског туризма као привредне гране.

На територији општине Нови Бечеј, са своја четири насељена места, имамо 28 клубова и спортских удружења који су чланови Спортског савеза општине Нови Бечен, а који се баве: фудбалом, рукометом, кошарком, женском кошарком, фудсалом, одбојком, каратеом, теквондоом, боксом, кунг-фуом, спортским риболовом, шахом, дизањем тегова, куглањем. Постоје и спортска удружења која се се баве спортовима који нису признати од стране Спортског савеза Србије, као легитиман спорт или се баве плесом, пилатесом и слично, али они нису чланови Спортског савеза општине Нови Бечеј, као кровне организације за спорт из горе наведених разлога.

Спортски клубови на територији општине Нови Бечеј:

- Фудбалски клуб „Јединство“ Нови Бечеј
- Кошаркашки клуб „Јединство“ Нови Бечеј
- Рукометни клуб „Јединство“ Нови Бечеј
- Одбојкашки клуб „Јединство“ Нови Бечеј
- Женски кошаркашки клуб „Јединство“ Нови Бечеј
- Клуб малог фудбала „Тиса“ Нови Бечеј
- Куглашки клуб „Јединство“ Нови Бечеј

Шаховски клуб „Јединство“ Нови Бечеј
Клуб борилачких спортова „Јединство“ Нови Бечеј
Боксерски клуб „Јединство“ Нови Бечеј
Теквондо клуб „Нови Бечеј“ Нови Бечеј
Карате клуб „Јединство“ Нови Бечеј
Карате клуб „Сен паи“ Нови Бечеј
Фудбалски клуб „Војводина“ Ново Милошево
Кошаркашки клуб „Војводина“ Ново Милошево
Карате клуб „Младост“ Ново Милошево
Фудбалски клуб „2. октобар“ Кумане
Шаховски клуб „2. октобар“ Кумане
Спортско удружење „2. октобар“ Кумане
Фудбалски клуб „Јединство“ Бочар
Рукометни клуб „Јединство“ Бочар

Школски спорт на територији Општине Нови Бечеј се спроводи кроз наставу физичког васпитања у основним и средњој школи, као и кроз Општинска такмичења у спортовима за које наставници физичког васпитања процене да могу да саставе школске тимове. У већини случајева то су мали фудбал, кошарка, одбојка, рукомет, атлетика, стони тенис и повремено карате, пливање, гимнастика и сл. Победници на општинским такмичењима стичу право наступа на Окружном такмичењу, које се сваке године у једном од спортова организује и у нашој општини. Треба напоменути да већина ђака која учествује у школским такмичењима су већ чланови млађих селекција клубова и удружења са наше територије.

Рекреативни спорт представља значајан вид спортских активности, зато што представља наставак спортских активности након школског и професионалног (активног) спорта, па би омасовљењем ове врсте спорта добила здравија популација што проверено утиче на радну способност и продуктивност. Сем тога ово је популација која може значајно да утиче на подизање нивоа спортске културе, јер би се и њихова деца васпитавала у спортском духу. У нашој општини рекреативни спорт је доста заступљен, али је повремен, стихијски, што је донекле разумљиво пошто је то популација која већином ради, има породицу, децу и друге обавезе. Већим делом се спроводи преко ветерана клубова у којима су некада били активни спортисти, као и на отвореним теренима на којима може слободно и бесплатно да се баве спортом у свом слободном времену.

Када се пре отприлике годину и по појавија епидемија короне, утицала је негативно на све сегменте друштва у читавом свету, па и у нашој земљи. Тога није

поштеђен ни спорт у целини, па и на нивоу локалних самоуправа, посебно што се у већини спортова захтева одређени контакт међу спортистима, спорт је био међу првима који је драстично смањивао или чак престајао са свим активностима на почетку епидемије када се још врло мало знало на који начин се заштити од исте. Ни у нашој општини ситуација није била другачија, у 2020. години. Већина такмичења је била прекинута, или значајно скраћена, а у контактним спортовима и потпуно укинута, гледаоцима је био забрањен улаз на спортским приредбама. Епидемија је утицала и на економију, што је клубовима додатно отежавало већ тешку ситуацију. Почетком нове школске године, настава физичког васпитања је настављена и на неки начин сви су се прилагодили, колико је то могуће, животу са епидемијом, па тако и спортисти.

Свеобухватна ситуација са короном, која је негативно утицала и на локалну економију, што је довело до смањења улагања у спорт, као и истицање месних самодприноса у свим насељеним местима у нашој општини прошле године, од којих су наши клубови добијали средства, довело наше клубове и удружења у врло тешку ситуацију, нарочито колеткивних спортова у којима је ангажовано највише учесника, до те мере да су поједини клубови са вишедеценијском традицијом и иступили привремено из такмичења да би консолидовали своје клубове. То је утицало и на резултате постигнуте у последњих годину и по.

У садашњем тренутку, јасније неко икад се види важност бављења спортом и физичком културом у школама, пошто бављење спортом појачава имунитет, људи су отпорнији на болести или их лакше подносе.

Закључак

На територији општине Нови Бечеј присутно је 28 клубова и спортских удружења који су чланови Спортског савеза општине Нови Бечеј. Такође, локална самоуправа општине Нови Бечеј подржава и организује такмичења у школском спорту на општинском нивоу, и учествује у организацији и спровођењу програма који су важни за подизање квалитета школског спорта како у Новом Бечеју, тако и у школама у насељеним местима општине Нови Бечеј.

12. Култура

Табела 37. Подаци о културним дешавањима

Основни подаци, 2020.		
Број биоскопа	0	(2020)
Број посетилаца биоскопа	0	(2020)
Број музеја	0	(2020)
Број посетилаца музеја	0	(2020)
Број позоришта	1	(2020)
Број позоришних представа	2	(2020)
Број посетилаца позоришта	500	(2020)
<i>Извор: Завод за проучавање културног развитка</i>		

Културна понуда у општини Нови Бечеј је сведена на садржаје који не захтевају неке велике финансијске издатке или не захтевају, сем режијских или путних трошкова, никакве издатке (изложбе слика, књижевне вечери, монодраме, соло концерти или дуети озбиљне или променадне музике, те разноврсни поклон концерти).

Сталне манифестације које организује Дом културе су:

- „Обзорја на Тиси” - Дани Јосифа Маринковића,
- Завршна Смотра ликовних уметника аматера Војводине,
- Ликовна колонија Тиска академија акварела.

У објектима културе општине Нови Бечеј, простор за рад је нашло више фолклорних секција и друштава:

- КУД „Банат” Нови Бечеј
- Удружење градског фолклора „Бећарац” Нови Бечеј
- КУД „Ђерам” Нови Бечеј
- МКУД „Јокаи Мор”

Осим наведених фолклорних друштава и секција, које раде у Дому културе општине Нови Бечеј, у насељеним местима општине Нови Бечеј функционишу и:

- КУД „Јован Аћимац” Кумане
- КУД „Теодор Павловић” Ново Милошево

- КУД „ДЗНМ Бочар“ („Друштво за неговање музике, обичаја и фолклора Бочар“)

Независно од КУД-ова, у новобечејској општини функционишу и два тамбурашка оркестра: „Тиски цвет“ и „Дурка и син“.

У реализацији квалитетних музичких програма, Дом културе има сарадњу са Музичком омладином Новог Сада, Академијом уметности из Новог Сада, Факултетом музичке уметности из Београда, Југоконцертом из Београда, а од пре неколико година и са Академијом умјетности из Бања Луке. У сарадњи са овим установама, у Новом Бечеју и осталим местима наше општине, организован је велики број културних садржаја у којима су учешће имали признати уметници из земље и иностранства.

У области међународне сарадње, важно је напоменути међународну размену програма са Чонградом, Мезетуром и Сегваром из Мађарске и Штуровом из Словачке, као и сарадња са местима из Словеније (Словењ Градец, Межице, Ормож, Марибор и Равне на Корошке). Такође постоји и успешна сарадња са више установа и домова културе у нашој земљи – Књажевац, Гаџин Хан, Србобран, Темерин, Вршац, Бечеј, Зајечар и др., те са Музејом хлеба – Пећинци.

Поп рок сцена новобечејске општине се годинама мењала, почев од бендова са почетка 90-тих „Свети грал“, „Забрањено у лево“..., до данашњег дана када се овом врстом музике бави око 15 бендова, као што су „Лаки кеш“, „Теодор“, „Дан 6.“, „Механизам“, „Рибица кисеоник“, „Складиште 58“ итд., и појединци попут Владимира Тодоровића (акустична гитара).

Поред Дома културе у Општини постоје и други **објекти културе**, и то:

- Народна библиотека Нови Бечеј
- Центар за културу и уметност младих ЦАКУМ „КућаКућа2“
- Дом младих „Братство и јединство“ Шушањ
- Биоскоп у Бочару који се користи као дом културе
- Задружни дом Кумане
- Дом културе „Марија Пајић“ у Новом Милошеву није у функцији (стари изгорео у пожару а нови није у потпуности завршен), те се за културна дешавања користи ОШ „Ђорђе Јоановић“ и
- Први приватни дом културе - Банатски Културни Центар „БКЦ“ - Радована Влаховића.
 - Удружења која се баве културом:
- ЕДУФОНС- културне потребе младих
- ПЛЕНУМ – издаваштво и едукација младих

- ЗЕЛЕНИ ОБЈЕКТИВ – уметничка фотографија

Народна библиотека Нови Бечеј је једна од најстаријих библиотека у Војводини. Први пут се спомиње 1838. године под називом касина, да би 1888. године као читаоница већ регулисала права и обавезе својих чланова. Током историје често је мењала место свог боравка све до 1957. године, када се целокупан књижни фонд обједињује под једним кровом и када волонтери замењују професионалци, а број читалаца се знатно повећава. Осамдесетих година прошлог века се дефинитивно смешта у у улици Жарка Зрењанина 9, у некадашњој кући породице Толмачев. 1989. године су завршене просторије Завичајне збирке, у дворишту библиотеке, да би 2009. била завршена адаптација таванског простора у модерну галерију, као и комплетно реновирање зграде. Данас је зграда библиотеке одржавана, солидно опремљена зграда која може да одговори потребама Новобечејаца на одговарајући начин. Истовремено културна политика установе је веома ажурна и огледа се у сталном праћењу и проширивању књижног фонда најактуелнијим насловима домаће и светске књижевности. Културна дешавања која Народна библиотека Нови Бечеј организује а која посећује велики број Новобечејаца допринела су да се повећа број чланова библиотеке.

У току године књижевне вечери се организују једном месечно док је у току лета то чешће и организују се једном недељно. Реновиран тавански простор је идеалан за одржавање монодрама, изложби и концерата камерног типа, као и предавања и радионица које се такође често организују. Од традиционалних манифестација које организује Библиотека истичу се: Покрајинска смотре рецитатора „Песнице народамог“, „Читалачка значка“, „Лето у Авлији“, „Најчиталац године“, „Ја верујем у Деда Мраза“. „Лето у Авлији“ чини читав низ књижевно, музичко-сценских активности које е одржавају најмање једанпут, а често и два пута недељно, и завршава се сад већ култном „Авлијом забавлијом“ , програмом за децу.

Обзиром на мултикултуралност средине Народна библиотека поред програма на српском језику, често организује и двојезични програм, као и програм на мађарском језику.

Са својим огранцима у Новом Милошеву, Бочару и Куману Народна библиотека поседује књижни фонд од око 70.000 књига а број читалаца је око 1000.

При Народној библиотеци је формирана Завичајна збирка која је годинама сакупљана и која обједињује сва сазнања везана за Нови Бечеј и Новобечејце и која представља есенцију наше културне баштине.

Општина Нови Бечеј **нема званично регистровану музејску установу**, али има тризбирке које су доступне јавности и које имају различити статус.

- ЗАВИЧАЈНИ МУЗЕЈ „ГЛАВАШЕВА КУЋА“ сеналази у заштићеној амбијенталној целини Старог центра Врањева – део Новог Бечеја. Кућу, која је саграђена у првој половини 19. века је, 1907. године Српској православној црквеној општини поклонио др. Владимир Главаш, велики хуманиста и добротвор. Објекат је општина Нови Бечеј почела да адаптира 2006. године, у фазама. Од 2007 – 2012. године завршено је комплетно уређење и опремање објеката и поставке. У главној згради се налази приказ ентеријера варошке куће из прве половине 19. века, изложба посвећена композитору Јосифу Маринковићу, приказ старих фотографија затечених у кући, као и обновљени подрум. У помоћном објекту се налазе берберска, коларска и бачварска – пинтерска радионица, као и пољопривредни алат и машине. О музеју се стара Туристичка организација општине Нови Бечеј Завичајни клуб Новобечејаца и Врањевчана.
- ЗАВИЧАЈНИ КЛУБ НОВОБЕЧЕЈАЦА И ВРАЊЕВЧАНА бави се неговањем културе, традиције и издаваштвом усмереним ка завичајним темама.
- МУЗЕЈ „ЖЕРАВИЦА“ се налази у Новом Милошеву, у склопу BOSCH Diesel centra. У наменски изграђеним халама и дворишном простору изложено је неколико хиљада предмета, од којих се издвајају колекције старих трактора, парних машина, пољопривредних машина, стајаћих мотора, аутомобила, покућства...Колекција трактора, која је једна од јачих у Европи, поседује најстарији примерак који датира из 1914. године. Посебно је атрактивна поставка старих занатских радионица, међу којима се издваја: сарачка, коларска, столарска, сајцијска, опанчарска, ткачка, содацијска, берберска, машинбраварска, фризерска и др. О музеју се стара власник.
- ЗАВИЧАЈНИ МУЗЕЈ „КОТАРКА“ се налази у склопу амбијенталне целине дворца грофовске породице Карачоњи у Новом Милошеву. Објекат је саграђен 1834. године као спремиште за чување кукуруза – котарка. Од 2002. године почела је реконструкција објекта. Радови на објекту и уређење поставке завршени су 2012. године. Поставка се састоји из више целина међу којима су: историјски и урбанистички развој Новог Милошева, три црквене парохије, породица Карачоњи, трговина, занатство и друштвени живот, Теодор Павловић и др. Ђорђе Јоановић, текстилни предмети и гостинска соба. Посебну целину представља дрвени део објекта у коме се налази део поставке посвећен пољопривреди. О објекту и збирци се стара задужбинар. У перспективи се планира отварање Галерије икона, Музеја играчака, Музеја жита...

Културно-историјски споменици

Захваљујући вишевековном боравању људи на овом простору, данас се могу уочити остаци археолошких налазишта, тврђава, црква и двораца који имају непроцењиву вредност и истовремено говоре о богатој историји, култури и обичајима народа који су ту живели и који ту и данас живе. Да ови локалитети заиста имају своју културно- историјску вредност, говори и чињеница да је већи део објеката данас под заштитом државе као културна добра од великог значаја. На територији Општине постоји чак 14 црква. Један број црква је у доста добром стању и у њима се свакодневно одвија активан црквени живот, док је неким црквама потребна хитна рестаурација.

Културно-историјски споменици у општини Нови Бечеј су:

- Арача из XIII века
- Остаци утврђења на ТисиXI века
- Летњиковац „Соколац“
- Православна црква Нови Бечеј
- Православна црква Врањево, Нови Бечеј
- Римокатоличка црква Нови Бечеј
- Римокатоличка црква Врањево, Нови Бечеј
- Православна црква Драгутиново, Ново Милошево
- Православна црква Беодра, Ново Милошево
- Римокатоличка црква Беодра, Ново Милошево
- Православна црква Кумане
- Римокатоличка црква, Бочар
- Православна црква Бочар
- Дворац породице Карачоњи у Новом Милошеву
- Праисторијски локалитет Медењаче и Борђош
- Стари центар Врањева – амбијентална културно-историјска целина

Једини објекат који има статус споменика културе од изузетног значаја, је **Арача**. Према подацима, који потичу из прве половине XIII века, Арача је била црква Бенедиктанског самостана. То је тробродна базилика без трансепта, засведена крстастим сводовима, са три полукружне олтарске апсиде. Арача је стављена под заштиту државе 1948. године, као културно добро од изузетног значаја. Већина црква се налази под заштитом државе као културна добра од великог значаја, који статус имају: Капела „Манастир“, подигнута у XVIII веку, Црква Св. Јована Претече (Нови Бечеј), изграђена почетком XIX века, црква светих Арханђела Михаила и Гаврила у Новом Бечеју, саграђена 1814. године у духу класицизма, црква Св. Арханђела, подигнута 1842. године.

Значајан део изграђених ресурса представљају **дворци и кастели** богатих племићких и грофовских породица из прошлих времена. На подручју општине Нови Бечеј има их пет:

- Дворац Рохоњци, изграђен крајем XIX века на имању Гедона Рохоњција, као летња спахијска резиденција некада изузетно развијеног и светски познатог пољопривредног добра. Преовлађују стилски елементи из репертоара класицизма и барока. У склопу целине летњиковца и дворца на имањима у Војводини, овај споменик културе заузима једно од истакнутих места и представља значајну карику у развоју резиденцијалне архитектуре. Проглашен је за споменик културе 1997. године.
- Дворац „Ивановић“ на Соколцу је изградио Лазар Дунђерски у последњим деценијама XIX века. Дворац је добила у мираз Емилија Ивановић, ћерка Лазара Дунђерског. Данас је дворац са парком у доста лошем стању, а једино је сачувана соба Ленке Дунђерски која је овде посећивала сестру. Дворац је 2001. године проглашен за споменик културе.
- Дворац Карачоњи стављен је под заштиту државе од 1968. године. Саградио га је 1842. године Лајош Карачоњи на свом имању у Беодри, данас Ново Милошево. Грађен је као репрезентативан резиденцијални објект, који својом просторном диспозицијом, волуменом и архитектонским решењем заузима доминантан положај у просторном парку. Архитектонски је обликован у доследно спроведеном класицистичком стилу.
- У Бочару налазе се још дворци „Бајић“ и „Хетерленди“.

Позоришна делатност

У згради Дома културе своје активности реализује **Аматерско позориште Нови Бечеј**, које наставља богату традицију позоришне делатности која датира још из 1830. године, од када је у Новом Бечеју деловало дилетантско путујуће позориште Јована Кнежевића. У току године, културна понуда обухвата мање од 10 професионалних позоришних представа за децу и одрасле.

У Новом Бечеју позориште има дугу и богату традицију, тако да се у Дому културе тренутно одржава у сарадњи са Аматерским позориштем, Зонска смотра аматерских позоришних друштава Војводине за средње и севернобанатски округ и Северну Бачку а у плану је да од октобра 2013. поново почне да се одржава Фестивал комедије „Јован Кнежевић Цаца“, док Група ПААД, са мањим прекидима је до сада реализовала десет међународних Фестивала амбијенталних и уличних остварења ФЕСТ ПО „Јоца Савић“ на којем су до сада учествовали уметници из

Европе, Азије и Северне Америке. Фестивал носи име Јоце Савића (1847 – 1915), великана позоришта рођеног у Новом Бечеју, који је касније позоришну славу остварио у Вајмарском дворском позоришту, док је у Минхену основао нову Шекспирову позорницу.

На великој и малој сцени Дома културе, Аматерско позориште (функциониште по систему размене) и Група ПААД сваке године представе се љубитељима позоришта новом представом. Ове две позоришне групе окупљају 40-так чланова разних узраста, а дугогодишњи рад је крунисан многим наградама, захвалницама и плакетама на покрајинским смотрама. Сем тога Група ПААД има традиционалну прекограничну сарадњу са позориштима из Словенградеца, Орможа, Марибора, Равнем на Корошке и Межица из Словеније.

Позориштанце за децу „Радионица снова“ усмерено на рад са децом предшколског и основношколског узраста.

Драмски студио за децу и младе „Радионица“ који делује у оквиру Дома културе, а усмерен је на стицањ основних глумачких вештина.

Повремено поред ових трупa и неки од горепоменутих КУД-ова организују позоришне представе. На жалост, и поред велике потребе, не постоји позориште на мађарском језику иако је до седамдесетих година прошлог века постојала Мађарска културна заједница са својом позоришном сценом.

Ликовно стваралаштво

Нови Бечеј има богату ликовну традицију, велики број ликовних стваралаца посебно у области наивне уметности. У Новом Бечеју је основана Група „Село“, која је окупљала праву плејаду уметника наиваца, које је предводио родоначелник групе Драгиша Буњевачки, да би касније пуну афирмацију и међународни углед стекли Јанош Месарош и Тивадар Кошут. Дом културе општине Нови Бечеј је организатор многобројних изложби које користе простор Галерије „Село“, у којој се одржи више десетина изложби у току године. Дом културе општине Нови Бечеј је организатор многобројних изложби, а од 2005. године, у сарадњи са Заводом за културу Војводине и Савезом аматера Војводине, организује и завршну Смотру ликовних уметника аматера Војводине.

Посебан печат ликовном животу Новог Бечеја и ове потиске општине, дају ликовни ствараоци у оквиру ликовне колоније **Тиска академија акварела**. Ликовна колонија је почела са радом 1996. године, и окупила је најзначајније сликаре акварела са ових простора. Ликовни радови Тиске академије акварела, били су изложени у многим градовима у нашој земљи. Како би слике настале у претходних 12 година рада Тиске академије акварела биле ближе ликовним посленицима, крајем 2006. године, а поводом обележавања 30 година рада Дома културе, отворена је Галерија Тиске академије акварела, као стална поставка.

Ликовна радионица у оквиру Дома културе где деца основношколског узраста стичу основна знања и вештине у области ликовне културе.

„Мала колонија великог срца“ основана од стране удружења КНАП ради подстицања младих ликовних талената.

Уопштено говорећи проблеми у култури се могу представити кроз

материјалне:

- недостатак савремене опреме (озвука, рефлектори, миксете, музички уређаји, видеобим пројектори, ласери и др.),
- недостатак костима и народних ношњи,
- недостатак новчаних средстава за продукцију,
- запуштени простори и објекти културе, без решеног система грејања и расхлађивања,

нематеријалне:

- Недостатак стручног кадра адекватног за рад са млађим узрастом,
- Недостатак усавршавања постојећег кадра,
- Застарео менаџмент у култури,
- Недостатак подршке од стране доносиоца одлука да се нагомилани проблеми у култури институционално реше.
- Менаџменти појединачних удружења и КУД-ова функционишу по принципу свако за себе што не пружа могућност ширег деловања.

Закључак

Дом културе општине Нови Бечеј представља кључну установу културе у Новом Бечеју и одговоран је за развој нових облика културних делатности по којима ће Нови Бечеј и даље бити препознатљив у ширем окружењу. Међутим, пандемија вируса ковид-19 у великој мери је умањила број културних догађаја обзиром да се они везују за веће скупове људи. Поред тога, неопходно је систематично решавати проблеме у култури већим улагањима, како у материјалне, тако и нематеријалне ресурсе у култури.

13. Медији

У општини Нови Бечеј последњих година медијско тржиште и јавна гласила су у драматичном суноврату. Носиоц медијске дистрибуције информација чини ТВ продукција Инфо НБ - Телевизија Нови Бечеј НБ (2012) која своју продукцију емитује кроз кабловски систем Сат Тракт и саставни су део мреже Комнет групе. У оквиру њиховог деловања је штампање месечника Новобечејски дани (2016). ТВ прилози се емитују искључиво путем кабла и доступни су само онима који су

прикључени на локалног провајдера Сат Тракт из Бачке Тополе који држи и Нови Бечеј. Месечник Новобечејски дани се дистрибуирају једном месечно на кућне адресе свих домаћинстава општине Нови Бечеј и у суштини оне имају задатак информисања грађана за протекли месец дана о свему што се догодило у општини. И једно и друго информативно гласило или медиј нису фокусирани нити технички у могућности да допру са својим информацијама правовремено и у складу са законима информисања грађана по угледу на јавни сервис.

Јавни сервис је било Јавно предузеће радиодифузне делатности „Радио Нови Бечеј“ које је основано Одлуком Скупштине општине Нови Бечеј 05.05.1994. године.

1997. године, августа, „Радио НБ“ је почео са експерименталним програмом, да би исте године у новембру почео са редовним емитовањем програма. „РадиоНБ“ је 2008. Године добио дозволу за рад од регулаторног тела РРА (бројдозволе 259/2008-1) која важи до 2016. године. Од самог оснивања Радио НБ емитује програм на српском, мађарском и ромском језику и представљао је јавни и медијски сервис грађана општине Нови Бечеј. На жалост лошом приватизацијом и лошим корацима тадашњег општинског руководства ЈП Радио Нови Бечеј је 31.11.2015. престао са радом чак годину дана пре него што му је истекла лиценца за емитовање и право на фреквенцију, чиме је у неповрат отишла могућност брзог, актуелног, тренутног информисања наших грађана на три језика (српски, мађарски и ромски) чиме се губи општа могућност информисања у стилу јавног сервиса грађана.

Телевизија

Телевизија Инфо НБ је почела са радом 2012. године и покрива територију насељених места Нови Бечеј и Кумане, јер се емитује преко кабловске телевизије Елта до 2015.године а потом послови телевизијске продукције поверени су ТВ продукција Инфо НБ - Телевизија Нови Бечеј НБ (2012) која своју продукцију емитује кроз кабловски систем Сат Тракт и саставни су део мреже Комнет групе.

Новине

Од 2010. године, агенција за ПР и маркетинг Промолајнплус издала је први број часописа „Новобечејски информатор“. Ово је тада био једини штампани материјал који је грађанима општине презентовао рад локалне самоуправе. Овај месечник је престао да излази од 2016. године а уместо њега су почеле да излазе Новобечејски дани са сличним концептом и начином дистрибуције на кућну адресу али другог издавача

Интернет

Информисање у општини Нови Бечеј се врши и путем web портала:

- www.webinfo.rs информативни портал о оба Бечеја

Удружење грађана ИНФО-НБ је 2011. године, основало јавно гласило „WEBINFO“, са циљем да грађане општина Нови Бечеј и Бечеј информише путем интернета, тренутно најбржег и најпопуларнијег „вида“ информисања. Ово је независни медиј који функционише на територији општина Нови Бечеј и Бечеј путем писаних текстова, аутентичних и едукативних видео и аудио прилога израђених у сопственој продукцији, а који се увек и у сваком тренутку могу прочитати, односно погледати и послушати на порталу, али и на сајту и јутјуб каналу овог медија. За разлику од већине „традиционалних“ медија посетиоцима је омогућена интеракција, што „WEBINFO“ чини двосмерним и омогућава тренутно и јавно изражавање мишљења или става путем коментара, гласања, анкета.

Поред поменутих портала, информисање се врши и путем страница на друштвеним мрежама Facebook, Twitter и другим.

Званична страница општине Нови Бечеј www.novibecelj.rs и представља још један вид информисања грађана.

Медији би требало да представљају најбоље партнере у активностима јавног здравља. Својим активностима могу промовисати све акције које доприносе здрављу, могу допринети да оне имају већи значај, да информишу људе о организацији здравствених активности. Њихове поруке гледа и слуша цела популација, па се самим тим потребне информације преносе на бржи и лакши начин. Својим активностима такође могу да допринесу подизању панике и страха, па стога имају и велику одговорност. Зато је сарадња са медијима драгоцена и треба је стално развијати и одржавати. И ми смо њима потребни, јер је њихов посао да пренесу информације. Поред сарадње коју би требало да имамо или имамо у редовним активностима, било би неопходно да их укључимо у стратешко планирање, али и у реализацију акционог плана. Однос са медијима треба да буде двосмеран, зато је важно да их на прави начин укључимо у процес планирања и реализације плана, као и да им обезбедимо правовремене, одговарајуће и прилагођене информације за извештавање.

Закључак

Један од закључака који се намеће из свега горе наведеног је да ми тренутно у општини Нови Бечеј немамо адекватан медији који тренутно и актуелно и правовремено информисање грађанство у форматима шта се десило, шта се тренутно дешава и да најављује шта ће се дешавати, па тако имамо и проблема брзог и што ширег информисања грађана наше општине. Било би неопходно да се тај проблем на адекватан и брз начин превазиђе.

14. Верске заједнице

На територији општине Нови Бечеј делују углавном Традиционалне верске заједнице православне и католичке вероисповести (поседујемо 8 православних храмова и 5 католичких), и непризнате Јеванђелстичке и Адвентистичке верске заједнице. До 1947. постојала је и Синагога која је тада порушена.

Све верске заједнице имају одређене активности хуманитарног и здравствено превентивног рада са верницима у складу са својим верским шизмама. Углавном верске заједнице и органи и организације световног дела друштва комуницирају али акције спроводе сепаратно свако за себе

Уз своје редовне активности, верске заједнице могу у сарадњи са здравственим установама да допринесу промоцији здравља. Бројни су примери подршке верских заједница борби против ХИВ-а и других полно преносивих болести, болести зависности, имунизацији, обележавању важних догађаја у календару јавног здравља и акцијама за старе.

15. Удружења грађана

Општина Нови Бечеј је једна од ретких општина која има усвојену Декларацију о сарадњи невладиних организација и Општине (усвојена на Скупштини општине марта 2007. године) што јасно говори о високој свести о неопходности међусобне сарадње на унапређењу и развоју грађанског друштва наше општине. Невладине организације или удружења грађана се могу поделити на тзв. **традиционална**: Црвени крст, удружења голубара, удружења ловаца, удружења риболоваца, добровољна ватрогасна друштва, извиђачи, удружења завичајаца, удружења жена, удружења бораца (разних ратова), удружење резервних војних официра и слично.

Организације цивилног друштва - ОЦД

Табела 38. Невладине организације на територији општине Нови Бечеј

Коло српских сестара Ново Милошево
Центар за одрживост заједнице- Нови Бечеј
Завичајни клуб „Новобечејаца и врањевчана“
Удружење кротивно направљени предмети „КНАП“ Нови Бечеј
Удружење сеоског фолклора ветерана „Теодор Павловић“ Ново Милошево
Радионица снова
Гранада- грађанска нада
Удружење особа са инвалидитетом општине Нови Бечеј, церебралне и дечије парализе
Удружење банатски културни центар Ново Милошево
Центар за учење и културу „Пленум“ Нови Бечеј
Културно уметничко друштво „Јован Аћимац“
Удружење љубитеља фотографије, природе и заштите животне средине „Зелени објектив“ Нови Бечеј
Удружење грађана „Покрет Рома“ Нови Бечеј
Удружење за неговање традиције Нови Бечеј
Бећарац
Клуб љубитеља реке Тисе „Тиса 63“
Теледом Нови Бечеј
УГ центар за развој психофизичких и менталних способности грађана- „Буђинкан дођо“ Нови Бечеј
Клуб родитеља Кумане
ПААД- центар за социокултуролошке изузетности
Центар за учење и културу - Пленум
Центар за развој заједнице
ЕДУФОНС- Центар за целоживотно образовање
Мото клуб- „Road runners“
Удружење грађана „Самопоуздање- Önbizalom“ Нови Бечеј
Удружење пензионера Кумане
Удружење родитеља и старатеља „Клуб три плус“
Удружење грађана „Актив младих Ново село“
Ново општинско удружење пензионера Нови Бечеј
Удружење „Будимо пријатељи“
Удружење пензионера Бочар
Удружење пензионера Ново Милошево
Општинска организација инвалида рада Нови Бечеј
Удружење пчелара „Кошнице Воја“ Ново Милошево
Удружење одгајивача оваца и коза „ВАЊ“
УСР „Караш“ Ново Милошево
Друштво пчелара Нови Бечеј
Удружење за одгој голубова, птица и ситних животиња општине Нови Бечеј

Удружења грађана, односно организације цивилног друштва у општини Нови Бечеј се развијају, раде и окупљају значајан број Новобечејаца.

Из општинског буџета тренутно се директно финансира Црвени крст и Удружење за неговање традиције Нови Бечеј, док остала удружења финансијска средства добијају путем јавних конкурса.

Удружења грађана и невладине организације на територији Општине реализовале су и низ пројеката, директно или индиректно повезане са социјалном заштитом. На овом месту свакако вреди истаћи:

- Удружење Рома Нови Бечеј и СОС на језицима националних мањина
- Женски ромски центар Ромњако Ило
- Удружење особа са инвалидитетом општине Нови Бечеј, церебралне и дечије парализе
- Општинска организација инвалида рада Нови Бечеј
- Хуманитарни центар СУНЦОКРЕТ
- Сјај у оку
- УГ центар за развој психофизичких и менталних способности грађана- „Буђинкан дођо“ Нови Бечеј
- Удружење родитеља и старатеља „Клуб три плус“

Закључак

У Новом Бечеју делује значајан број различитих невладиних организација које имају и различите капацитете. Локална самоуправа сарађује са њима кроз заједничке иницијативе и акције, као и кроз финансирање њиховог рада путем јавних конкурса. Основни проблем невладиних организација и удружења грађана јесте недостатак адекватног простора за рад.

16. Финансирање здравља на локалном нивоу

Средства за реализацију програмских активности јавног здравља обезбеђују се у складу са Законом о јавном здрављу, Одлуком о буџету општине Нови Бечеј и другим законским и подзаконским актима, националним стратешким документима, као и путем наменских трансфера и реализацијом пројеката.

17. SWOT анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<p>Стратешка документа; Јавне политике у области здравља; Европски претприступни фондови; Прекогранична сарадња; Процена и праћење здравља у заједници Промотивне активности Организације цивилног друштва која се баве темом јавног здравља Реновирање Дома здравља Вакцинација (97%); Контрола и превенција заразних болести; Доступност здравствене заштите 24 сата дневно; Добра опремљеност санитетским возилима; Организациони капацитети Постојања и доступност институција здравља; Стручни кадар; Здравље мајке и бебе;</p>	<p>Становништво (просечна старост, миграције, наталитет, просечан број чланова домаћинства, некомерцијална домаћинства Рањиве популационе групе (мигранти, избеглице, Роми/Ромкиње, инвалиди, незапослени Образовна структура становника Компјутерска писменост Просечна зарада Дуговања Дома здравља Социјалне и економске детерминанте здравља Недовољан број превентивних активности Тежа доступност одређених специјалистичких служби Велики број септичких јама Анализа воде (јавне чесме и део водовода); Дивље депоније; Загађеност река и канала;</p>
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
<p>Сарадња са покрајинским и републичким органима и организација; Сарадња са општинама у околини; Унапређење Прекограничне сарадње; Сарадња са Републичким фондом за здравство; Сарадња са Заводом за јавно здравље; Стратешка документа на националном нивоу; Међусекторска сарадња; Претприступни фондови ЕУ; Финансије;</p>	<p>Природне катастрофе (поплаве, земљотреси, суша); Повољни услови за нове претње; Повећање броја оболелих од масовних незаразних болести. Инфективне болести Болести зависности повезане са пушењем, алкохолом и дрогом; Гојазност као глобални проблем; Лимитирана финансијска средства; Лоша демографска и социјална структура становништва-константно присутан</p>

негативан тренд природног прираштаја;
Неповољна економска ситуација;(висок
ниво незапосености као последица
неповољних привредних кретања);
Распад јавно-здравственог система у
случају ванредне ситуације;

18. АКЦИОНИ ПЛАН

ОПШТИ ЦИЉ:	УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВЉА СТАНОВНИКА ОПШТИНЕ НОВИ БЕЧЕЈ И СМАЊЕЊЕ НЕЈЕДНАКОСТИ У ЗДРАВЉУ					
Показатељи на нивоу општег циља (показатељи ефеката)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Очекиване године живота на рођењу (по полу) становника општине	године живота	2020	73	2026	75	РЗС РФЗО

ПОСЕБАН ЦИЉ 1:	УНАПРЕЂЕЊЕ ФИЗИЧКОГ, МЕНТАЛНОГ И СОЦИЈАЛНОГ ЗДРАВЉА СТАНОВНИШТВА ОПШТИНЕ НОВИ БЕЧЕЈ					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број усвојених програма јавног здравља у области физичког, менталног и социјалног здравља	Број	2021	0	2026	1	ЈЛС
Број реализованих програма јавног здравља у области физичког, менталног и социјалног здравља	Број	2021	0	2026	1	ЈЛС

МЕРА 1.1:	Унапређење услова за друштвену бригу за јавно здравље – унапређење партнерства и друштвене укључености за здравље у ЈЛС	Тип мере ¹² :	Подстицајна
Носилац мере:	ЈЛС – Савет за здравље	Партнери:	Учесници у области јавног здравља: органи РС, АП и ЈЛС,

¹² У складу са *Законом о планском систему* („Сл. гласник РС“ бр. 30/2018), мере јавних политика могу бити: 1) регулаторне, којима се успостављају стандарди и правила којима се уређују односи у друштву; 2) подстицајне, у које спадају: фискалне мере (субвенције, порези и друго) и друге финансијске и нефинансијске мере; 3) информативно едукативне (информационе и образовне кампање и друго); 4) институционално-управљачко-организационе (формирање нових и укидање постојећих институција, промена организационе структуре одређених субјеката, промена броја и компетенција запослених и др.), и 5) обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције (капитални и инфраструктурни пројекти, инвестиције и др.)

			здравствене службе (дом здравља, И/ЗЈЗ, приватна пракса), РФЗО, васпитно-образовне установе, средства јавног информисања, јавна предузећа, привредници, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)					
Период спровођења:	континуирано	Потребне измене прописа:			Не			
Процењена вредност за меру (РСД):	1.000.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):		200.000,00		Процењена вредност по изворима финансир.:		ЈЛС 1.000.000,00
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026	
Успостављен функционалан савет за здравље *		Број	2021	1	1	2	²	Извештај ЈЛС

*Развити скалу оцењивања: 0-не постоји савет, 1-постоји нефункционалан и 2-функционалан савет

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
1.1.1	Едукација чланова Савета из области јавног здравља	ЈЛС	И/ЗЈЗ, СКГО, образовне установе (академске школе и факултети)	2022-26.	300,000.00	60,000.00	ЈЛС 300,000.00
1.1.2	Протоколи о сарадњи са партнерима	ЈЛС	И/ЗЈЗ, здравствене службе, васпитно-образовне установе, ЈКП, предузетници, СУП, тужилаштво, инспекцијске службе, Заштитник права пацијената, РФЗО, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)	2022-26.	/	/	/

МЕРА 1.2:	Праћење здравственог стања становништва у свим животним добрима, посебно осетљивих	Тип мере:	Подстицајна
------------------	--	-----------	-------------

	друштвених група и утврђивање приоритета за промоцију здравља и превенцију болести							
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	И/ЗЈЗ, здравствене службе, цивилни сектор			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:			13 НЕ			
Процењена вредност за меру (РСД):	120.000,000	Процењена вредност по годинама (РСД):		40.000,00		Процењена вредност по изворима финансир.:	ЈЛС 120.000,000	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026.	
Реализован програм јавног здравља „Анализа здравственог стања становништва о Општине Нови Бечеј“		Број	2021	0	1	2	2	Извештаји ЈЛС
Усвојени и реализовани програми ЈЗ на тему промоције здравља и превенције болести		Број	2021	0	1	1	1	Извештаји ЈЛС
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)	
1.2.1	Израда годишње анализе здравственог стања општине	ЈЛС	ЈЛС, И/ЗЈЗ	2022-26.	120.000,00	40.000,00	ЈЛС 120.000,00	
1.2.2	Радионица за израду Сlike здравља општине	ЈЛС- Савет за здравље	СКГО, И/ЗЈЗ, Савет за јавно здравље, ОЦД	2026.	/	/	/	
1.2.3	Израда Сlike здравља општине	ЈЛС-Савет за здравље	И/ЗЈЗ	2026.	/	/	/	
1.2.4.	Укључивање јавности у процес планирања и одлучивања о здрављу	ЈЛС	И/ЗЈЗ, здравствене службе, васпитно-образовне установе, ЈКП,	2026.	/	/	/	

¹³ Уноси се одговор ДА или НЕ у зависности од тога да ли је за спровођење конкретне мере јавне политике потребна измена прописа/аката . Уколико је одговор ДА, у ово поље се уноси се и назив прописа/акта.

			предузетници, МУП, тужилаштво, инспекцијске службе, Заштитник права пацијената, РФЗО, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења), медији				
1.2.5	Израда годишњег извештаја савета за здравље	ЈЛС- Савет за здравље	И/ЗЈЗ, носиоци активности програма ЈЗ	2022-26.	/	/	/

МЕРА 1.3.	Мапирање фактора ризика по здравље опште популације и осетљивих популационих група на нивоу ЈЛС			Тип мере:	Подстицајна			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	И/ЗЈЗ, цивилни сектор			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:			14 Не			
Процењена вредност за меру (РСД):	120.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):		40.000,00	Процењена вредност по изворима финансир.:		ЈЛС 120.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026.	
Мапирани фактори ризика по здравља		Број	2021	0	1	1	1	Извештај ЈЛС
Идентификовани приоритети		Број	2021	0	1	1	1	Извештај ЈЛС
Број усвојених програма дефинисаних у		Број	2021	0	1	1	1	Извештај ЈЛС

¹⁴ Уноси се одговор ДА или НЕ у зависности од тога да ли је за спровођење конкретне мере јавне политике потребна измена прописа/аката . Уколико је одговор ДА, у ово поље се уноси се и назив прописа/акта.

односу на приоритете								
Број реализованих планова дефинисаних у односу на приоритете		Број	2021	0	1	1	1	Извештај ЈЛС
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)	
1.3.1	Процена фактора ризика по здравље опште популације и осетљивих популационих група и њихових потреба ј (ризичи из животне средине и радне околине, неправилна исхрана, физичка неактивност, ризично сексуално понашање, небезбедно понашање у саобраћају, употреба алкохола, дувана и психоактивних супстанци, коцкање, игре на срећу, стрес, насиље и злостављање, социјална искљученост) на репрезентативном узорку за општину	ЈЛС	И/ЗЈЗ, агенција за животну средину, предузећа, васпитно-образовне установе, МУП, агенција за безбедност у саобраћају, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)	2022-26.	120.000,00	40.000,00	ЈЛС 120.000,00	
1.3.2	Идентификовање осетљивих популационих група и њихових удружења на локалном нивоу	ЈЛС	Установе социјалне заштите/ Цивилни сектор	2022-26.	/	/	/	
1.3.3	Израда годишњег извештаја и евалуација	ЈЛС – Савет за здравље	И/ЗЈЗ, агенција за животну средину, предузећа, васпитно-образовне установе, МУП, агенција за безбедност у саобраћају, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)УНИЦЕФ,	2022-26.	/	/	/	

			цивилни сектор				
--	--	--	----------------	--	--	--	--

МЕРА 1.4:	Унапређење интегрисаних међусекторских услуга			Тип мере:	Обезбеђивање добара и пружање услуга			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	ЗУ, ШУ, ЦСР, установе СЗ, приватан сектор, ОЦД			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:			Да			
Процењена вредност за меру (РСД):	63.000.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):		12.600.000,00	Процењена вредност по изворима финансир.:		ЈЛС 63.000.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026.	
1.Број пријављених случаја породичног насиља према деци / женама*		Број	2021	5/50	10/60	15/70	20/80	ЦСР, Покрајински и републички завод за социјалну заштиту, РЗС
2.Развијене интегрисане међусекторске услуге у областима ОПГ у контексту унапређења јавног здравља		Број	2021	2	2	3	4	РЗС / ДЕВ инфо ДЕВ инфо ЈЛС

Ознака	Назив активности (свака активност може бити посебан програм/пројекат са низом активности)	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
1.4.1	Унапређење подршке и развој услуга намењених раном развоју деце и родитељству (од трудноће до 6 година)	ЈЛС	И/ЗЈЗ, здравствена служба, РФЗО, цивилни сектор	2022-26.	/	/	/
1.4.2	Спровођење протокола о међусекторској сарадњи у подршци програмима намењеним осетљивим популационим групама (ОПГ)	ЈЛС	Здравствена служба, васпитно-образовне институције, РФЗО,ЦСР, цивилни сектор	2022-26.	/	/	/

1.4.3	Развој интегрисаних соціоздравствених мултифункционалних інклузивнихх услуга интегрисаних услуга за ОПГ (деца, старији, ОСИ, особе са сметњама у развоју и менталним сметњама итд)	ЈЛС	Здравствена служба, васпитно-образовне институције, РФЗО,ЦСР, цивилни сектор	2022-26.	63.000.000,00	12.600.000,00	ЈЛС 63.000.000,00
1.4.4	Спровођење протокола о поступању у одговору на насиље, злостављање и занеаривање (породично, у школама, родно засновано, над старим лицима итд)	ЈЛС	Здравствена служба, васпитно-образовне институције, РФЗО,ЦСР, цивилни сектор	2022-26.	/	/	/
1.4.5	Испитивање задовољства корисника нових интегрисаних услуга	ЈЛС		2022-26.	/	/	/

ПОСЕБАН ЦИЉ 2:	УНАПРЕЂЕНА ПРОМОЦИЈА ЗДРАВЉА И ПРЕВЕНЦИЈА БОЛЕСТИ					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Очекивано трајање живота живорођених	Трајање живота	2021	73,28	2026	75	ДЕВ инфо ЈЛС
Просечна старост по полу	Године живота	2021	42,7	2026	44	ДЕВ инфо ЈЛС
Индекс старења	Индекс	2021	132,49	2026	129	ДЕВ инфо ЈЛС
Број усвојених програма јавног здравља у области промоције здравља и превенције болести у општини Нови Бечеј	Број	2021	0	2026	1	ДЕВ инфо ЈЛС
Број реализованих програма јавног здравља у области промоције здравља и превенције болести у општини Нови Бечеј	Број	2021	0	2026	1	ДЕВ инфо ЈЛС

МЕРА 2.1:	Унапређење доступности и квалитета превентивних услуга у области сексуалног и репродуктивног здравља			Тип мере:	Обезбеђење добара и пружање услуга		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	ЗУ, цивилни сектор		
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:			Не		
Процењена вредност за меру (РСД):	1.450.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):	290.000,00	Процењена вредност по изворима финансир.:	ЈЛС:1.000.000,00 Други извори: 450.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022	2024.	2026	
Стопа малолетничких порођаја на 1000 породиља	Стопа	2021	31,1	< 30	< 25	< 20	РЗС, ДЗ, ЗЈЗ, ЈЛС
Обухват жена у току првог триместра трудноће савременом здравственом заштитом	Број	2021	73,58	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	РЗС, ДЗ, ЗЈЗ, ЈЛС
Обухват трудница патронажним посетама	Број	2021	5	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	РЗС, ДЗ, ЗЈЗ, ЈЛС
% корисница од 15 до 49 година којима је урађен превентивни преглед и дат савет у вези са планирањем породице, односно са методама ефективне контрацепције *	%	2021	0	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет	РЗС, ДЗ, ЗЈЗ, ЈЛС

				РФЗО за текућу годину	РФЗО за текућу годину	РФЗО за текућу годину	
% трудница код којих је урађен превентивни преглед за рано откривање гестациског дијабетеса*	%	2021	2	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	У складу са правилником о садржају и обиму услуга на терет РФЗО за текућу годину	РЗС, ДЗ, ЗЈЗ, ЈЛС

*Извор података: повратне информације о показатељима квалитета из РФЗО добијених преко ИЗЈЗ или ЗЈЗ. РЕФ предлог новог правилника о показатељима квалитета.

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
2.1.1	Праћење и анализирање фактора ризика за сексуално и репродуктивно здравље (СРЗ) (посебно осетљивих друштвених група/ПОДГ)	ЈЛС, Савет за здравље	Институти и заводи за јавно здравље, домови здравља, центри за социјални рад,	2022-26.	150.000,00	30.000,00	ЈЛС 150.000,00
2.1. 2	Развој услуга саветовања о сексуалном и репродуктивном здрављу кроз интерсекторску сарадњу прилагођено потребама циљних група	ЈЛС, Савет за здравље	ЗЈЗ/ИЗЈЗ здравствене установе, ОЦД удружења грађана, школске установе,	2022-26	250.000,00	50.000,00	ЈЛС 250.000,00
2.1.3	Реализовање семинара/обука/курсева континуиране медицинске едукације (КМЕ) за запослене лекаре у примарној здравственој заштити (ПЗЗ) за рад на превенцији и промоцији СРЗ међу припадницима ПОДГ	ЈЛС, Савет за здравље	Коморе здравствених радника, здравствене установе	2022-26	500.000,00	100.000,00	ЈЛС 500.000,00
2.1.4	Едукације у области сексуалног и	ЈЛС, Савет	Здравствене и	2022-26	250.000,00	50.000,00	ЈЛС

	репродуктивног здравља кроз интерсекторску сарадњу са различитим осетљивим групама (ПОДГ)	за здравље	школске установе, удружења грађана, ЦСР				250.000,00
2.1.5	Спроводи парњачку подршку за кључне популације у ризику	ЈЛС, Савет за здравље	Здравствене установе, удружења грађана, ЦСР	2022-26	50.000,00	10.000,00	ЈЛС 50.000,00
2.1.6	Спроводи активности на видљивости и заступљености тема из области сексуалног и репродуктивног здравља кроз све канале медијске комуникације	ЈЛС	Медији, здравствене установе, удружења грађана	2022-26	100.000,00	20.000,00	ЈЛС 100.000,00
2.1.7	Спроводи и подржати активности на превенцији и смањењу стигме и дискриминације у окружењу према кључним популацијама у ризику	ЈЛС	Медији, здравствене установе, удружења грађана	2022-26	100.000,00	20.000,00	ЈЛС 100.000,00
2.1.8	Мерење задовољства корисника услуга здравствене заштите у удружења грађана у области очувања и унапређења сексуалног и репродуктивног здравља	ЈЛС	, здравствене установе, удружења грађана	2022-26	50.000,00	10.000,00	ЈЛС 50.000,00

МЕРА 2.2:	Унапређење доступности и квалитета услуга у области заштите менталног здравља		Тип мере:	Обезбеђење добара и пружање услуга			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	ЗУ, ШУ, ОЦД, ЦСР, медији			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:		Не			
Процењена вредност за меру (РСД):	1.500.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):	500.000,00	Процењена вредност по изворима финансир.:		ЈЛС: 200.000,00 Други извори: 300.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026	
Стопа смртности услед самоубиства 100.000	Стопа	2021	18,1	17	15	10	РЗС

становника							
Број пријављених случајева породичног насиља према деци	број	2021	5	10	15	20	ЦСР, Покрајински и републички завод за социјалну заштиту, РЗС
Број пријављених случајева породичног насиља према женама	број	2021	50	60	70	80	ЦСР, Покрајински и републички завод за социјалну заштиту, РЗС
Стопа деце у сукобу са законом на 1000 деце (од 6 до 17)	стопа	2021	21,1	15	10	5	РЗС
% регистрованих корисника примарне здр. заштите старијих од 18 година којима је процењен ризик за депресију*	%	2021	27	25	20	15	ЗЈЗ/ИЗЈЗ

*Извор података: повратне информације о показатељима квалитета из РФЗО добијених преко ИЗЈЗ или ЗЈЗ. РЕФ предлог новог правилника о показатељима квалитета.

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
2.2.1	Спровођење програма унапређења социо-емоционалних вештина код деце и младих	ЈЛС	Предшколске и школске установе здравствене установе, удружења грађана, установе социјалне заштите	2022-26	200.000,00	40.000,00	ЈЛС 200.000,00
2.2.2	Развијање иновативних услуга психолошког саветовања и едукације за циљне групе у заједници (нпр. <i>On line</i> саветовање, саветовање у заједници)	ЈЛС	здравствене установе, удружења грађана, установе социјалне заштите предшколске	2022-26	1.000.000,00	200.000,00	ЈЛС 1.000.000,00

			и школске установе				
2.2.3	Спроводити и подржати активности на превенцији и смањењу стигме и дискриминације у окружењу према кључним популацијама (особе са потешкоћама у психосоцијалном функционисању, ЛГБТ популација, мигранти, сексуалне раднице и радници и остале маргинализоване групе)	ЈЛС	удружења грађана, здравствене установе, установе социјалне заштите, локални омбудсман	2022-26	500.000,00	100.000,00	ЈЛС 500.000,00
2.2.4	Обезбедити спровођење програма превенције вршњачког насиља, родно заснованог насиља и свих других врста насиља	ЈЛС	Предшколске и школске установе, удружења грађана, установе социјалне заштите, здравствене установе, удружења грађана, локални омбудсман	2022-26	300.000,00	60.000,00	ЈЛС 300.000,00
2.2.5	Обезбедити спровођење програма подршке старима са потешкоћама у психосоцијалном функционисању и развијање међугенерациске повезаности	ЈЛС	Установе социјалне заштите, здравствене установе, предшколске и школске установе, удружења грађана	2022-26	500.000,00	100.000,00	ЈЛС 500.000,00

МЕРА 2.3:	Унапредити доступност и квалитет услуга у превенцији хроничних незаразних болести (ХНБ)			Тип мере:	Обезбеђење добара и пружање услуга			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	ЗУ, приватан сектор, ОЦД, ШУ, ЦСР			
Период спровођења:	2022-2026	Потребне измене прописа:			не			
Процењена вредност за меру (РСД):	20.500.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):		4.100.000,00		Процењена вредност по изворима финансир.:		ЈЛС 20.500.000,00
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024	2026.	
Број кампања у области промоције здравих животних стилова и превенције ХНБ		Број	2021	0	1	1	1	ЈЛС
% регистрованих корисника старијих од 45 година код којих је у претходних 12 месеци процењен ризик за тип 2 дијабетеса*		%	2021	13	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	ДЗ, ЗЈЗ/ИЗЈЗ
% регистрованих корисника мушког пола са навршених 35 година и женског пола са навршених 45 година до навршених 69 година обухваћених скринингом за процену ризика од КВБ*		%	2021	2	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	ДЗ, ЗЈЗ/ИЗЈЗ
% регистрованих корисника са навршених 50 година до навршених 74 година обухваћених скринингом на карцином дебелог црева*		%	2021	0,1	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	ДЗ, ЗЈЗ/ИЗЈЗ
% регистрованих корисница од 25 до 64 година старости обухваћених скринингом ради раног откривања рака грлића материце*		%	2021	2	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	ДЗ, ЗЈЗ/ИЗЈЗ

% корисника од 50 до 69 година старости обухваћених скринингом ради раног откривања рака дојке у претходних 12 месеци*	%	2021	7	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	ДЗ, ЗЈЗ/ИЗЈЗ
% регистрованих корисника у дому здравља старијих од 35 година код којих је регистрован пушачки статус*	%	2021	10	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	Правилник о садржају и обиму услуга за текућу годину	ДЗ, ЗЈЗ/ИЗЈЗ

*Извор података: повратне информације о показатељима квалитета из РФЗО добијених преко ИЗЈЗ или ЗЈЗ. РЕФ предлог новог правилника о показатељима квалитета.

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
2.3.1	Спроводити активности социјалног маркетинга у промоцији здравих животних стилова за све популационе групе	ЈЛС	Министарство надлежно за послове здравља, медији, удружења грађана	2022-26	100.000,00	20.000,000	ЈЛС 100.000,00
2.3.2	Омогућити доступност хране за циљне групе по принципима правилне исхране (школске кухиње, народне кухиње итд)	ЈЛС	Привредни субјекти, удружења грађана	2022-26	20.000.000,00	4.000.000,00	ЈЛС 20.000.000,00
2.3.4	Повећати контролу спровођења Закона о дувану и Закона о заштити становништва од изложености дуванском диму и видљивости спровођења мера	ЈЛС	Медији, надлежне инспекције	2022-26	100.000,00	20.000,000	ЈЛС 100.000,00
2.3.5	Спроводити активности едукације и услуге саветовања на теме превенције пушења и одвикавања од пушења за различите циљне	ЈЛС	Здравствене установе, удружења грађана,	2022-26	300.000,00	60.000,00	ЈЛС 300.000,00

	групе		медији				
2.3.6	Спроводи преентивне прегледе за рано откривање ХНБ (мобилне јединце за скрининге, базари здравља, слање скрининг-тестова поштом, самовалуација...)	ЈЛС	Здравствене установе, 3337ИЗЈЗ	2022-26	/	/	/

ЕРА 2.4:	Унапредити доступност и квалитет услуга у превенцији болести зависности		Тип мере:		Обезбеђење добара и пружање услуга			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:		ЗУ, ШУ, ЦСР; ОЦД, медији			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:		Да (уредбе ЈЛС о раду киоска за продају дувана и алкохолних пића)				
Процењена вредност за меру (РСД):	500.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):		100.000,00		Процењена вредност по изворима финансир.:		ЈЛС 500.000,00
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026	
Ученици прве године основне школе који не користе психоактивне супстанце		%	2021	БЕЗ ПОДАТАКА	90	93	95	Анкетно истраживање; ИЗЈЗ Батут
Ученици прве године средње школе који не користе психоактивне супстанце		%	2021	БЕЗ ПОДАТАКА	80	85	90	Анкетно истраживање; ИЗЈЗ Батут
Ученици који на крају завршене основне школе не пуше дуван		%	2021	БЕЗ ПОДАТАКА	80	85	90	Анкетно истраживање; ИЗЈЗ Батут
Ученици који на крају средње школе не користе дуван		%	2021	БЕЗ ПОДАТАКА	70	75	80	Анкетно истраживање, ИЗЈЗ Батут
Особе на супституционој терапији без релапса		%	2021	БЕЗ ПОДАТАКА	0	0	0	Подаци здравствених установа (ДЗ

*Извор података: повратне информације о показатељима квалитета из РФЗО добијених преко ИЗЈЗ или 3333. РЕФ предлог новог правилника о показатељима квалитета.

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
2.4.1	Обезбедити подршку програмима едукације циљних група у области (деца и омладина, родитеља и професионалци) превенције болести зависности	ЈЛС	Канцеларија за дроге РС, Здравствене установе, Организације цивилног друштва, Црвени крст, установе образовања, медиј, Канцеларије за младе	2022-2026	100.000,00	20.000,00	ЈЛС 100.000,00
2.4.2	Обезбедити и подржати спровођење програма смањења штета у области употребе ПАС	ЈЛС	Канцеларија за дроге, Здравствене установе, Организације цивилног друштва, Црвени крст, установе образовања, установе културе, спортски клубови, медији	2022-2026	150.000,00	30.000,00	ЈЛС 150.000,00
2.4.3.	Развити програме за младе који користе психоактивне супстанце	ЈЛС	Канцеларија за дроге РС, Здравствене установе, Организације	2022-2026	250.000,00	50.000,00	ЈЛС 250.000,00

			цивилног друштва, Црвени крст, Центар за социјални рад				
--	--	--	--	--	--	--	--

МЕРА 2.5:	Унапредити промоцију здравља и здравствено васпитање у области заразних болести		Тип мере:	Информативно едукативна			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	ЗУ, ОЦД, приватан сектор, ШУ			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:					
Процењена вредност за меру (РСД):	500.000,000	Процењена вредност по годинама (РСД):	100.000,000	Процењена вредност по изворима финансир.:	ЈЛС 500.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026.	
Инциденција Туберкулозе на 100.000 становника	Инциденција	2021	0	0	0	0	ДЕВ инфо
% регистрованих корисника у ДЗ старијих од 65 година код којих је извршена вакцинација против сезонског грипа	%	2021	88	90	95	99	ДЗ
% регистрованих корисника у ДЗ старијих од 18 година код којих је извршена вакцинација против COVID - 19	%	2021	46	50	60	70	ДЗ
% деце која су вакцинисана вакцинама из обавезног програма (према важећем правилнику)	%	2021	94	95	97	99	ДЗ
% деце вакцинисана ММР вакцином према узрасту	%	2021	92	93	95	97	ДЗ
Број лекара обухваћених едукацијама из области превенције заразних болести (за годину дана)	%	2021	100	100	100	100	ДЗ / ЗЗЈЗ и ИЗЈЗ
Број становника обухваћених едукацијама у области превенције заразних болести	Број	2021	60	65	70	80	ЗЗЈЗ и ИЗЈЗ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
2.5.1	Обезбедити подршку програмима едукације циљних група за спровођење општих и посебних мера спречавања ширења заразних болести	ЈЛС	Здравствене и школске установе, удружења грађана	2022-2026.	150.000,00	30.000,00	ЈЛС 150.000,00
2.5.2	Обезбедити подршку програмима едукације циљних група о значају имунизације	ЈЛС	Здравствене установе, удружења грађана	2022-2026.	150.000,00	30.000,00	ЈЛС 150.000,00
2.5.3	Повећање пропорције родитеља који имају позитиван став према вакцинацији против ХПВ девојчица узраста 9-14 година (као препорученог облика имунизације)	ЈЛС	Школске и здравствене установе, удружења грађана	2022-2026.	50.000,00	10.000,00	ЈЛС 50.000,00
2.5.4	Повећање пропорције родитеља који познају мере спречавања каријеса у раном детињству	ЈЛС	Школске и здравствене установе	2022-2026.	100.000,00	20.000,00	ЈЛС 100.000,00
2.5.5	Мерење задовољства корисника	ЈЛС	Здравствене установе, удружења грађана	2022-2026.	50.000,00	10.000,00	ЈЛС 50.000,00

МЕРА 2.6:	Унапређење санитарно-хигијенског и епидемиолошког надзора у циљу сузбијања незаразних и заразних болести		Тип мере:	Регулаторна				
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	Инспекција, И/ЗЈЗ, делатност производње и промета намирница и предмета опште употребе, јавни водоводи, делатност социјалне заштите, угоститељска делатност, делатност спорта и рекреације, васпитно-образовна делатност, услужне делатности хигијене, неге и улепшавања, јавни саобраћај				
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:		Не				
Процењена вредност за меру (РСД):	9.000.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):		3.000.000,00	Процењена вредност по изворима финансир.:		ЈЛС 9.000.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026.	
Број реализованих санитарно-хигијенских контрола		Број	2021	/	15	20	25	Извештаји инспекција
% негативних налаза у односу на укупан број извршених контрола		%	2021	/	0	0	0	Извештаји инспекција

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
2.6.1	Повећање обухвата санитарно-хигијенског и епидемиолошког надзора	ЈЛС	Инспекција, И/ЗЈЗ, правна лица која подлежу СХЕ надзору у складу са законом и правилницима	2022-26	9.000.000,00	3.000.000,00	ЈЛС 9.000.000,00
2.6.2	Редовно извештавање о надзору	ЈЛС – Савет за здравље	Инспекције	2022-26	/	/	/
2.6.3	Надзор над спроведеним корективним мерама	ЈЛС – Савет за здравље	ЈЛС – Савет за здравље	2022-26	/	/	/

			инспекције				
2.6.4	Развој и спровођење програма/пројеката за унапређење санитарно-хигијенског и епидемиолошког надзора	ЈЛС	Инспекција, И/ЗЈЗ,	2022-26	/	/	/
2.6.5	Испитивање задовољства корисника услуга у делатности ма које су биле предмет програма/пројекта	ЈЛС	И/ЗЈЗ, правна лица која учествују у програму/пројекту	2022-26	/	/	/
2.6.6	Извештај о спроведеним активностима	ЈЛС	Инспекције. И/ЗЈЗ, правна лица	2022-26	/	/	/

ПОСЕБАН ЦИЉ 3:	УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВЉА СТАНОВНИШТВА УПРАВЉАЊЕМ ФАКТОРИМА РИЗИКА ИЗ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број усвојених програма ЈЗ из области друштвена брига за здравље и животна средина	Број	2021	0	2026	1	ЈЛС
Број реализованих програма ЈЗ из области друштвена брига за здравље и животна средина	Број	2021	0	2026	1	ЈЛС

МЕРА 3.1:	Формирање посебне организационе јединице/запослених надлежних за послове јавног здравља у оквиру ЈЛС		Тип мере:	Институционално-управљачко-организациона			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	Локални Савет за здравље, СКГО			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:		Да, Правилник о систематизацији			
Процењена вредност за меру (РСД):	5.000.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):	1.000.000,00	Процењена вредност по изворима финансирања.:	ЈЛС 5.000.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026.	
Обезбеђени правно-финансијски услови за почетак функционисања организационе јединице за јавно здравље/запослених на пословима ЈЗ у ЈЛС	Број запослених	2021	0	0	1	1	Службени лист ЈЛС
Нова организациона јединица ЈЛС функционално активирана/запослени на пословима ЈЗ	Број	2021	0	0	1	1	Службени лист ЈЛС, извештај ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
3.1.1	Измене и допуне Правилника о систематизацији	ЈЛС	СКГО	2023	/	/	/
3.1.2	Обезбеђивање кадровских и техничких капацитета	ЈЛС	/	2023	5.000.000,00	1.000.000,00	ЈЛС 5.000.000,00
3.1.3	Редовни тренинзи и едукација (<i>Развој и унапређење компетенција запослених у ЈЛС за област јавног здравља</i>)	ЈЛС	СКГО, МЗ, НАЈУ, ИЗЈЗ/ЗЈ,	2023	/	/	/
3.1.4	Програмирање, планирање, праћење и извештавање о питањима од значаја за јавно здравље	ЈЛС	МЗ, СКГО, ИЗЈЗ/ЗЈЗ	2023	/	/	/

МЕРА 3.2:	Обезбеђивање заштите изворишта водоснабдевања у циљу обезбеђивања здравствено исправне воде за пиће		Тип мере:	Регулаторна			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	ЈКП, санитарна инспекција, МПШВ- Дирекција за воде			
Период спровођења:	2022-2026	Потребне измене прописа:		Не			
Процењена вредност за меру (РСД):	9.000.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):	1.400.000,00	Процењена вредност изворима финансирања:	ЈЛС 9.000.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026.	
Постојање јавних водоводних система са обезбеђеним зонама санитарне заштите	Број	2021	4	4	4	4	ЈЛС, ЈКП

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност	Процењена вредност по годинама	Процењена вредност по изворима (РСД)
--------	------------------	---------	----------	--------------------	---------------------------	--------------------------------	--------------------------------------

					(РСД)	(РСД)	
3.2.1	Израда елабората о зонама санитарне заштите изворишта за јавно водоснабдевање	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП, лиценцирани пружалац услуге	2022-26	5.900.000,00	1.180.000,00	5.900.000,00
3.2.2	Имплементација мера дефинисаних елаборатом о зонама	ЈЛС	МПШВ, МЗЖС	2022-26	1.500.000,00	300.000,00	1.500.000,00
3.3.3	Контрола спровођења елабората	Санитарна инспекција	ЈЛС, ЈП	2022-26	/	/	/
3.3.4	Праћење квалитета/исправности воде са изворишта водоснабдевања	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП	2022-26	0000		
3.3.5	Извештавање о резултатима спровођења активности	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ; ЈКП	2022-26	/	/	/
3.3.6	Едукација на тему значаја заштите изворишта воде за пиће	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ Санитарна инспекција	2022-26	100.000,00	20.000,00	100.000,00
3.3.7	Задовољство корисника	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ	2022-26	/	/	/

МЕРА 3.3:	Праћење здравствене исправности воде за пиће		Тип мере:	Регулаторна			
Носилац мере:	ЈКП, ЈЛС		Партнери:	МЗ-Санитарна инспекција, Институт/Завод за јавно здравље			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:		Не			
Процењена вредност за меру (РСД):	10.000.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):	2.000.000,00	Процењена вредност по изворима финансир.:	ЈЛС 10.000.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024	2026.	
Број(%) јавних водовода у којима се прати здравствена исправност воде за пиће	Број (%)	2021	4(100%)	4(100%)	4(100%)	4(100%)	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
3.3.1	Узорковање и лабораторијска анализа (врста и број контрола према месту узорковања) са стручним мишљењем и проценом утицаја на	ЈП, ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна	2022-26	9.900.000,00	1.980.000,00	ЈЛС 9.900.000,00

	здравље		инспекција				
3.3.2	Прикупљање и статистичка обрада података према врсти анализе, броју узорaka и месту узорковања	ЈП, ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2022-26	/	/	/
3.3.3	Формирање базе података о сваком водном објекту (изворишта, дужина мреже, број корисника, итд.)	ЈП, ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ	2022-26	/	/	/
3.3.4	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЈП, ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ	2022-26	/	/	/
3.3.5	Информисање јавности о здравственој исправности воде за пиће и препорукама за коришћење	ЈП, ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2022-26	/	/	/
3.3.6	Едукација на тему значаја обезбеђивања здравствено исправне воде за пиће употребом мас медија, интернет портала и промотивних материјала	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈП, СКГО	2022-26	100.000,00	20.000,00	ЈЛС 20.000,00

МЕРА 3.4:	Увођење и имплементација Плана за обезбеђење здравствене исправности воде за пиће од изворишта до точећег места			Тип мере:	Регулаторна			
Носилац мере:	ЈКП			Партнери:	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, Санитарна инспекција			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:			/			
Процењена вредност за меру (РСД):	30.000.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):		6.000.000,00		Процењена вредност по изворима финансир.:		ЈЛС 21.000.000,00 Виши нивои власти 9.000.000,00
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026.	
Број (%) јавних водовода са уведеним и спроведеним плановима		Број (%)	2021.	4(100%)	4(100%)	4(100%)	4(100%)	ЈКП

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
3.4.1	Едукација актера сачињавању Плана	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ ЈКП, СКГО	2022-26	2.500.000,00	500.000,00	ЈЛС 2.500.000,00
3.4.2	Идентификација опасности у систему јавног водоснабдевања (од изворишта до потрошача)	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП, Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије	2022-26	5.000.000,00	1.000.000,00	ЈЛС 5.000.000,00
3.4.3	Процена нивоа ризика за сваку од утврђених опасности у односу на вероватноћу појаве и тежину утицаја	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије	2022-26	5.000.000,00	1.000.000,00	ЈЛС 5.000.000,00

3.4.4	Дефинисање корективних мера	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије	2022-26	1.500.000,00	300.000,00	ЈЛС 1.500.000,00
3.4.5	Имплементација и контрола ефикасности примењених корективних мера	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије	2022-26	6.000.000,00	1.200.000,00	ЈЛС 6.000.000,00
3.4.6	Верификациони мониторинг	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије, МЗ- Санитарна инспекција	2022-26	6.000.000,00	1.200.000,00	ЈЛС 6.000.000,00
3.4.7	Редовно унапређење дефинисаног Плана и усклађивање са новонасталим околностима	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије	2022-26	1.500.000,00	300.000,00	ЈЛС 1.500.000,00
3.4.8	Екстерна контрола примене Плана	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, Санитарна инспекција	ЈКП, ЈЛС	2022-26	2.500.000,00	500.000,00	ЈЛС 2.500.000,00

МЕРА 3.6:	Праћење квалитета површинске воде за купање, рекреацију и спортове на води	Тип мере:	5
Носилац мере:	ЈЛС, ЈП	Партнери:	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција

Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:		/			
Процењена вредност за меру (РСД):	750.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):	150.000,00	Процењена вредност по изворима финансир.:	ЈЛС 750.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026.	
Број (%) јавних купалишта где се прати квалитет површинске воде намењене купању, рекреацији и спортовима на води	Број (%)	2021	100	100	100	100	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
3.6.1	Узорковање и лабораторијска анализа (врста и број контрола према месту узорковања) са стручним мишљењем и проценом утицаја на здравље	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2022-26	750.000,00	150.000,00	ЈЛС 750.000,00
3.6.2	Прикупљање и статистичка обрада података према врсти анализе, броју узорака и месту узорковања	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2022-26	/	/	/
3.6.3	Формирање базе података о сваком јавном купалишту	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција		/	/	/
3.6.4	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2022-26	/	/	/
3.6.5	Упитник о задовољству корисника и оцена задовољства корисника квалитетом пружених услуга	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2022-26	/	/	/
3.6.6	Информисање јавности о квалитету површинске воде и препорукама за безбедно купање путем мас медија	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2022-26	/	/	/
3.6.7	Едукација на тему значаја одржавања прописаног квалитета површинске воде за купање, рекреацију и	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна	2022-26	/	/	/

	спортове на води воде		инспекција				
3.6.8	Задовољство корисника	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ	2022-26	/	/	/

МЕРА 3.7:	Успостављање оптималног праћења квалитета ваздуха животне средине у циљу унапређења здравља становништва		Тип мере:	Обезбеђење добара и пружање услуга			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:					
Процењена вредност за меру (РСД):	3.100.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):	620.000,00	Процењена вредност по изворима финансирања:	ЈЛС 3.100.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026.	
Обезбеђењени услови за успостављање праћења квалитета ваздуха у ЈЛС	Број	2021	3	4	4	4	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
3.7.1	Израда Плана праћења квалитета ваздуха са имплементацијом и евалуацијом	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2022-26	/	/	/
3.7.2	Подизање техничких капацитета за праћење квалитета ваздуха	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2022-26	1.500.000,00	300.000,00	300.000,00
3.7.3	Континуирани мониторинг квалитета ваздуха животне средине (врста и број контрола према месту узорковања) са стручним мишљењем и проценом утицаја на здравље	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2022-26	1.600.000,00	320.000,00	320.000,00
3.7.4	Израда индекса квалитета ваздуха животне средине у циљу јасног обавештавања становништва у односу	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2022-26	/	/	/

	на присуство загађујућих материја у ваздуху						
3.7.5	Прикупљање и статистичка обрада података према врсти анализе, броју узорак и месту узорковања	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2022-26	/	/	/
3.7.6	Формирање базе података	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2022-26	/	/	/
3.7.7	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2022-26	/	/	/
3.7.8	Информисање јавности о квалитету ваздуха и препоруке за понашање становништва	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2022-26	/	/	/
3.7.19	Задовољство корисника	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2022-26	/	/	/
3.7. 10	Едукација на тему значаја обезбеђивања техничких капацитета за праћење квалитета ваздуха животне средине употребом интернет портала, он лине едукација и промотивних материјала	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2022-26	/	/	/

МЕРА 3.8:	Здраво урбано планирање и урбана мобилност		Тип мере:	Обезбеђење добара и пружање услуга			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:					
Процењена вредност за меру (РСД):	8.500.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):	1.700.000,00	Процењена вредност по изворима финансирања.:	ЈЛС 8.500.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026	
Дужина бициклистичких стаза /трака	км	2021	0.97	1.00	2.00	3.00	ЈЛС
Величина површина насеља центра ЈЛС под	m ²	2021	41.573	42.000	43.000	44.000	ЈЛС

зеленилом							
Број објеката који користе алтернативне изворе енергије	Број	2021	0	1	1	1	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
3.9.1	Анализа постојећег стања у вези са наведеном мером	ЈЛС	Институције надлежне за област просторног планирања	2022-2026	/	/	/
3.9.2	Израда Плана повећања дужина бицикличких стаза, зелених површина, броја објеката који користе алтернативну енергију, прилагођавања саобраћаја смањењу аерозагађења и других мера еколошког урбаног планирања.	ЈЛС	Институције надлежне за област просторног планирања, Дирекције за изградњу ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ,	2022-2026	/	/	/
3.9.3	Повећање зелених површина у урбаним целинама у циљу унапређења здравља	ЈЛС	Институције надлежне за област просторног планирања, Дирекције за изградњу, ЈКП	2022-2026	/	/	/
3.9.4	Повећање пешачких и бицикличких стаза целинама у циљу унапређења здравља	ЈЛС	Институције надлежне за област просторног планирања, Дирекције за изградњу, ЈКП	2022-2026	8.500.000,00	1.700.000,00	ЈЛС 8.500.000,00
3.9.5	Промоција и подстицање субституције енергената у циљу смањења штетних емисија целинама у циљу унапређења здравља	ЈЛС	Институције надлежне за област енергетике, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, СКГО, ОЦД	2022-2026	/	/	/

3.9.6	Подршка обележавању Европске недеље мобилности у граду– јачање свести грађана о значају активних видова кретања и бенефитима по здравље	ЈЛС	Организационе јединице управе надлежне за саобраћај и заштиту животне средине, Савет за безбедност саобраћаја, медији, ОЦД	2022-2026	/	/	/
-------	---	-----	--	-----------	---	---	---

МЕРА 3.10:	Праћење концентрације алергена у ваздуху животне средине у циљу унапређења здравља људи		Тип мере:		Обезбеђење добара и пружање услуга		
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:		ПМФ, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ		
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	6.600.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		1.320.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	ЈЛС 6.600.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026.	
Извештај о постигнутој концентрације нивоа алергена у ваздуху у нивоу прописаних граница	Број	2021	0	1	2	3	Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Сл.Гласник РС",бр,11/2010, 75/2010 и 63/2013)

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
3.10.1	Мапирање површина под алергеним културама, са пратећим подацима о власништву.	ЈЛС	ПМФ, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ	2022-26	6.600.000,00	1.320.000,00	ЈЛС 6.600.000,00

3.10.2	Информисање становништва са предлогом мера	ЈЛС	ПМФ, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ	2022-26	/	/	/
--------	--	-----	----------------	---------	---	---	---

МЕРА 3.11:	Праћење нивоа буке у животној средини у циље заштите здравља људи			Тип мере:	Обезбеђење добара и пружање услуга		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС		
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:					
Процењена вредност за меру (РСД):	160.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):	32.000,00		Процењена вредност по изворима финансирања:	ЈЛС 160.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024	2026.	
Успостављен систем праћења нивоа буке на територији ЈЛС (мерна места)	Број	2021	2	2	3	3	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
3.11.1	Израда Плана за праћење нивоа буке у животној средини са имплементацијом и евалуацијом	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС; ОЦД,	2022-26	/	/	/
3.11.2	Мерење нивоа буке на Планом дефинисаним мерним местима	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2022-26	160.000,00	32.000,00	32.000,00
3.11.3	Анкетно испитивање становништва о субјективном доживљају буке	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2022-26	/	/	/
3.11.4	Прикупљање и статистичка обрада података према дефинисаним мерним местима и прикупљеним анкетним подацима	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2022-26	/	/	/
3.11.5	Формирање базе података	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2022-26	/	/	/
3.11.6	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2022-26	/	/	/

	мера за унапређење услова животне средине и заштите здравља људи						
3.11.7	Информисање јавности	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2022-26	/	/	/
3.11.8	Задовољство корисника/грађана	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2022-26	/	/	/
3.11.9	Едукација на тему значаја праћења нивоа буке са проценом утицаја на здравље људи употребом мас медија, интернет портала, он лине едукација и промотивних материјала	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС, ОЦД, академске установе	2022-26	/	/	/

МЕРА 3.13:	Затварање и рекултивација дивљих депонија на територији ЈЛС у циљу заштите здравља становништва			Тип мере:	Обезбеђење добара и пружање услуга			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Приватан сектор, ЈКП, ОЦД			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:						
Процењена вредност за меру (РСД):	11.500.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):		2.3000,00		Процењена вредност по изворима финансир.:		ЈЛС 11.500.000,00
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026.	
Број затворених депонија (санитарних и несанитарних/дивљих)		Број	2021	0	3	3	6	ЈЛС
Број култивисаних дивљих депонија у ЈЛС		Број	2021	0	1	1	1	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
3.13.1	Образовање радне групе за мапирање дивљих депонија на територији ЈЛС	ЈЛС	ЈКП, ОЦД, ДЗ		/	/	/
/3.13.2	Мапирање дивљих депонија	ЈЛС	ЈКП, МЖС,		/	/	/

			Агенција за ЗЖС СКГО, ОЦД				
3.13.3	Израда пројекта санације и рекултивације дивљих депонија	ЈЛС	ЈКП; ОЦД		2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00
3.13.4	Имплементација пројекта санације и рекултивације дивљих депонија	ЈЛС	ЈКП, ОЦД		9.500.000,00	1.900.000,00	1.900.000,00
3.13.5	Контрола и континуирани инспекцијски надзор	Инспекције	МЖС, МЗ, ЈКП, ЈЛС, ОЦД		/	/	/
3.13.6	Извештавање јавности	ЈЛС	ОЦД; медији		/	/	/
3.13.7	Задовољство корисника	ЈЛС	ОЦД, ЗЈЗ/ИЗЈЗ		/	/	/
3.13.8	Едукација на тему значаја управљања отпадом употребом мас медија, интернет портала, он лине едукација и промотивних материјала	ЈЛС	МЖС, МЗ, СКГО, ОЦД		/	/	/

МЕРА 3.16:	Праћење фактора ризика по здравље деце и омладине у васпитно образовним установама		Тип мере:	Обезбеђење добара и пружање услуга			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:		/			
Процењена вредност за меру (РСД):	2.000.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):	400.000,00	Процењена вредност по изворима финансир.:	ЈЛС 2.000.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026.	
Број објеката у предшколским установама у којима се прате фактори ризика по здравље деце	Број (%)	2021	8	8	8	8	ЈЛС
Број (%) школских установа у којима се прате фактори ризика по здравље деце	Број (%)	2021	5	5	5	5	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
3.16.1	Израда Плана контроле параметара квалитета и здравствене исправности различитих елемената и медијума животне средине	ЈЛС; установе	ЗЈЗ/ИЗЈЗ	2022-26	200.000,00	40.000,00	ЈЛС 200.000,00
3.16.2	Контрола здравствене исправности воде за пиће	ЈЛС,	ИЗЈЗ/ЗЈЗ, установе	2022-26	1.200.000,00	240.000,00	ЈЛС 1.200.000,00
3.16.3	Контрола квалитета ваздуха унутрашњег простора	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЈЗ, ЈЛС, установе	2022-26	600.000,00	120.000,00	ЈЛС 600.000,00
3.16.4	Едукација и информисање надлежних у васпитно образовним установама, деце, омладине и родитеља	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЈЗ, ЈЛС, установе	2022-26	/	/	/
3.16.5	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење свих контролираних услова у васпитно образовним установама и заштите здравља свих корисника простора	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЈЗ, ЈЛС, установе	2022-26	/	/	/
3.16.6	Задовољство корисника	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЈЗ, ЈЛС, установе	2022-26	/	/	/
3.16.7	Едукација на тему праћења фактора ризика по здравље деце и омладине у васпитно образовним установама употребом мас медија, интернет портала, он лине едукација и промотивних материјала	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЈЗ, ЈЛС, установе	2022-26	/	/	/

МЕРА 3.17:	Праћење здравствене исправности воде за пиће из јавних бунара	Тип мере:	Обезбеђење добара и пружање услуга
Носилац мере:	ЈКП, ЈЛС	Партнери:	МЗ-Санитарна инспекција, Институт/Завод за јавно здравље
Период	2021-26	Потребне измене прописа:	/

спровођења:								
Процењена вредност за меру (РСД):	10.030.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):	2.310.000,00	Процењена вредност изворима финансир.:	ЈЛС	10.030.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере	
				2022	2024.	2026.		
Проценат бунара код којих се прати здравствена исправност воде за пиће у односу на укупан број	Број	2021	14	21	21	21	ЈЛС ЗЈЗ/ИЗЈЗ, ЈКП	

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
3.17.1	Израда План мониторинга здравствене исправности воде за пиће из јавних бунара	ЈЛС	ЗЈЗ/ИЗЈЗ, ЈП	2022-26	1.900.000,00	1.900.000,00	1.900.000,00
3.17.2	Узорковање и лабораторијска анализа (врста и број анализа према месту узорковања) са стручним мишљењем и проценом утицаја на здравље	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција, ЈП	2022-26	9.650.000,00	1.930.000,00	1.930.000,00
3.17.3	Прикупљање и статистичка обрада података према врсти анализе, броју узорака и месту узорковања	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција, ЈП	2022-26	/	/	/
3.17.4	Формирање базе података о сваком водном објекту (изворишта, број корисника, итд.)	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈП	2022-26	/	/	/
3.17.5	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈП	2022-26	/	/	/
3.17.7	Информисање јавности о здравственој исправности воде за пиће и препорукама за коришћење	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2022-26	/	/	/
3.17.8	Едукација на тему значајности обезбеђивања здравствено исправне	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ОЦД; ЈП, СКГО	2022-26	/	/	/

	воде за пиће употребом мас медија, интернет портала и промотивних материјала						
--	--	--	--	--	--	--	--

МЕРА 3.18:	Утврђивање ризика по здравље људи проузрокованог опасностима из животне средине			Тип мере:	Обезбеђење добара и пружање услуга		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ		
Период спровођења:		Потребне измене прописа:					
Процењена вредност за меру (РСД):	15.000.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):		3.000.000,00	Процењена вредност по изворима по финансирању:	ЈЛС 15.000.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026	
Број утврђених опасности по здравље људи у животној средини у ЈЛС	Број	2021	1	1	0	0	ЗЈЗ/ИЗЈЗ
Број утврђених ризика по здравље људи проузрокованих опасностима из животне средине у ЈЛС	Број	2021	1	1	0	0	ЗЈЗ /ИЗЈЗ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
3.18.1	Израда Плана за утврђивање опасности у животној средини и процену ризика по здравље људи у ЈЛС	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ,	2022-26	7.500.000,00	1.500.000,00	ЈЛС 7.500.000,00
3.18.2	Прикупљање и анализа података (база података) о опасностима из животне средине у континуираном периоду од најмање пет година	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ,	2022-26	7.500.000,00	1.500.000,00	ЈЛС 7.500.000,00
3.18.3	Формирање базе података ризика и рангирање ризика	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ,	2022-26	/	/	/

3.18.4	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење услова животне средине и заштите здравља људи	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ,	2022-26	/	/	/
3.18.5	Информисање јавности са предлогом мера о понашању становништва	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ,	2022-26	/	/	/
3.18.6	Едукација на тему значаја праћења ризика по здравље људи проузрокованих опасностима из животне средине употребом мас медија, интернет портала, он лине едукација и промотивних материјала	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ОЦД, образовне установе	2022-26	/	/	/

МЕРА 3.21:	Обезбеђивање црпљења, одвожења и третирања фекалних отпадних вода из септичких и сабирних јама у циљу заштите здравља становништва			Тип мере:	5		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	ЈП, приватан сектор		
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:					
Процењена вредност за меру (РСД):	17.500.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):	3.500.000,00	Процењена вредност по изворима финансир.:	3.500.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026	
Број домаћинстава/МЗкоје врше црпљење и одвожење фекалних отпадних вода из септичких и сабирних јама	Број	2021	1500	1450	1400	1350	ЈЛС
Проценат третираних фекалних отпадних вода из септичких и сабирних јама	%	2021	0%	0%	0%	0%	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена	Процењена вредност по	Процењена вредност по изворима (РСД)
--------	------------------	---------	----------	--------------------	------------------	-----------------------	--------------------------------------

					вредност (РСД)	годинама (РСД)	
3.21.1	Израда Одлуке којом се регулише црпљење, одвожење и третирање фекалних отпадних вода из септичких и сабирних јама	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МГСИ, МЗЖС, МПШВ, СКГО	2022-26	/	/	/
3.21.2	Имплементација за црпљење, одвожење и третирање фекалних отпадних вода из септичких и сабирних јама	ЈЛС	ЈКП, приватан сектор	2022-26	17.500.000,00	3.500.000,00	3.500.000,00
3.21.3	Вођење евиденције (формирање базе евиденција) о црпљењу, одвожењу и третирању фекалних отпадних вода из септичких и сабирних јама	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ,	2022-26	/	/	/
3.21.4	Задовољство корисника	ЈЛС	СКГО	2022-26	/	/	/
3.21.5	Едукација о значају адекватног и безбедног управљања црпљењем, одвожењем и третирањем фекалних отпадних вода из септичких и сабирних јама	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МГСИ, МЗЖС, МПШВ, СКГО, ОЦД, медији, образовне установе	2022-26	/	/	/

ПОСЕБАН ЦИЉ 4:		СТВАРАЊЕ ПОДСТИЦАЈНОГ ОКРУЖЕЊА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ				
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број повреда на раду и професионалних обољења на годишњем нивоу у ЈЛС	број	2021	1	2026	0	Записници о повреда на раду и професионалним обољењима

МЕРА 4.1:	Унапређење институционалног оквира за БЗР на локалном нивоу	Тип мере:	Регулаторна
------------------	--	-----------	-------------

Носилац мере:	ЈЛС Савет за здравље		Партнери:	Службе БЗР и Службе медицине рада на нивоу ЈЛС			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:		15 да			
Процењена вредност за меру (РСД):	840.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):	168.000,00		Процењена вредност по изворима финансир.:	168.000,00 ЈЛС	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022	2024.	2026.	
Формирана и функционална РГ	Број	2021	0	1	1	1	ЈЛС
Потписан споразум о сарадњи	Број	2021	0	1	1	1	ЈЛС
Сачињен АП за БЗР на нивоу ЈЛС	Број	2021	0	1	1	1	ЈЛС
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
4.1.1	Креирање и усвајање одлуке о формирању РГ, пословника о раду и плана рада РГ	Скупштина ЈЛС и РГ за БЗР	Службе БЗР и Службе МР, ИМП Србије, Заводи за ЗЗР	2022	/	/	/
4.1.2	Формирање радне групе за БЗР у оквиру Савета за здравље	Савет за здравље	Савет за здравље, Службе БЗР и Службе МР, ИМП Србије, Заводи за ЗЗР	2022	/	/	/
4.1.3	Успостављање међуинституционалне сарадње кроз потписивање споразума о сарадњи	РГ за БЗР на нивоу ЈЛС	Службе БЗР и Службе МР, ИМП Србије, Заводи за ЗЗР НСЗ, Пословни савети, Социјално економски савети	2022	/	/	/
4.1.4	Креирање АП за БЗР на нивоу ЈЛС	РГ за БЗР на нивоу ЈЛС	Службе БЗР и Службе МР, ИМП Србије,	2022	350.000,00	70.000,00	350.000,00 ЈЛС

			Заводи за ЗЗР НСЗ, Пословни савети, Социјално економски савети				
--	--	--	---	--	--	--	--

МЕРА 4.2:	Мапирање фактора ризика, ризичних група и унапређење безбедности и здравља на раду код непокривених сектора економије			Тип мере:	Регулаторна			
Носилац мере:	РГ за БЗР			Партнери:	Службе БЗР и Службе МР,приватан сектор ИМП Србије, Заводи за ЗЗР, Управа за БЗР			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:						
Процењена вредност за меру (РСД):	600.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):		120.000,00	Процењена вредност по изворима финансир.:		600.000,00 ЈЛС	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)(Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022	2024.	2026.	
Израђена листа фактора ризика		Број	2021	0	1	1	1	Листа фактора ризика
Израђена листа фактора ризика у вези са дечијим радом		Број		0	1	1	1	Листа фактора ризика у вези са дечијим радом
Формиране базе података фактора ризика и БЗР		Број	2021	0	1	1	1	База података фактора ризика и БЗР
Формирана база података о повредама на раду, апсентизму, професионалним обољењима и болестима у вези са радом		Број	2021	0	1	1	1	База података о повредама на раду, апсентизму, професионалним обољењима и болестима у вези са радом
Креирана структура извештаја и периодика извештавања		Број	2021	0	1	1	1	Извештај

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
4.2.1	Мапирање фактора ризика БЗР у	РГ за БЗР	Службе	2022-26	130.000,00	26.000,00	130.000,00

	малим и средњим предузећима, самозапослених, пољопривредника и друго, без обзира на радни статус		МР, Службе БЗР, ИМР Србије, Заводи за ЗЗР				
4.2.2	Мапирање фактора ризика у вези са дечијим радом	ЈЛС, ЦСР; Управа за безбедност	ОЦД; Службе МР	2022-26	130.000,00	26.000,00	130.000,00
4.2.3	Формирање базе података о факторима ризика и БЗР	ЈЛС	ИМР Србије, Заводи за ЗЗР Службе МР, Службе БЗР, Управа за БЗР	2022-26	120.000,00	24.000,000	120.000,00
4.2.4	Формирање базе података о повредама на раду, апсентизму, професионалним обољењима и болестима у вези са радом	ЈЛС	ИМР Србије, Заводи за ЗЗР Службе МР, Службе БЗР, Управа за БЗР	2022-26	120.000,00	24.000,000	120.000,00
4.2.5	Креирање система праћења и извештавања	ЈЛС	Управа за БЗР	2022-26	100.000,00	20.000,00	100.000,00

ПОСЕБАН ЦИЉ 5:	УНАПРЕЂЕЊЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И ФУНКЦИОНИСАЊА ЗДРАВСТВЕНОГ СИСТЕМА (УНАПРЕЂЕЊЕ ДОСТУПНОСТИ, ЕФИКАСНОСТИ И КВАЛИТЕТА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ)					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Обезбеђеност докторима медицине, стоматолозима и фармацеутима (број на 1000 становника)	Број	2021	1,1	2026	У складу са законском регулативом	РЗС, ЗЈЗ/ИЗЈЗ; ДЗ
Обухват деце (%) вакцинацијом (дифтерија, тетанус, пертусис, полио, хемофилус Б) у првој години живота	Проценат	2021	94	2026	У складу са законском регулативом	РЗС, ЗЈЗ/ИЗЈЗ; ДЗ
Обухват деце (%) вакцином против малих богиња, заушака и рубеоле у другој години	Проценат	2021	84,4	2026	У складу са законском регулативом	РЗС, ЗЈЗ/ИЗЈЗ; ДЗ
Обухват вакцинацијом против грипа старијих од 65 година	Проценат	2021	90	2026	У складу са законском регулативом	РЗС, ЗЈЗ/ИЗЈЗ; ДЗ

Обухват циљне популације скринингом на рак – три национална скрининга	Проценат	2021	0	2026	У складу са законском регулативом	РЗС, ЗЈЗ/ИЗЈЗ; ДЗ
---	----------	------	---	------	-----------------------------------	-------------------

МЕРА 5.1:	Стварање услова за приступачност и уједначеност коришћења примарне здравствене заштите			Тип мере:	Обезбеђивање добара и пружања услуга			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Здравствена служба (дом здравља, апотека, приватне праксе, И/ЗЈЗ)			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:			Не			
Процењена вредност за меру (РСД):	45.000.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):		9.000.000,00		Процењена вредност по изворима финансир.:		Министарство здравља 45.000.000,00
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)Сто		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026.	
Обухват (%) становништва општине обавезним здравственим осигурањем (по полу, годинама и по основама осигурања)		%	2021	78	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	РЗС, ЗЈЗ/ИЗЈЗ; ДЗ
Број лекара на 1000 становника		Број	2021	1,2	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	РЗС, ЗЈЗ/ИЗЈЗ; ДЗ
Лекари (здр. заштита деце до 6 година) на 1000		Број	2021	2,6	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	РЗС, ЗЈЗ/ИЗЈЗ; ДЗ
Лекари (здр. з. школске деце и омладине) на 1000		Број	2021	0,3	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	РЗС, ЗЈЗ/ИЗЈЗ; ДЗ
Лекари (здр.з. одраслог становништва) на 1000		Број	2021	1	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	РЗС, ЗЈЗ/ИЗЈЗ; ДЗ
Стоматолози на 1000		Број	2021	0,7	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	РЗС, ЗЈЗ/ИЗЈЗ; ДЗ
Лекари (здр. з. жена) на 1000		Број	2021	0,1	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	У складу са законском регулативом	ДЕВ инфо; ДЗ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
5.1.1	Праћење и анализа рада, организације, ресурса и коришћења здравствене заштите	ЈЛС – Савет за здравље	И/ЗЈЗ, здравствена служба	2022-26.	/	/	/
5.1.2	Процена доступности и приступачности примарне здравствене заштите	ЈЛС – Савет за здравље	И/ЗЈЗ, здравствена служба	2022-26.	/	/	/
5.1.3	Инвестициона улагања и одржавања, закуп простора и опреме, набавка, опреме, медицинске и немедицинске у складу са законом и актом о оснивању	ЈЛС – Савет за здравље	И/ЗЈЗ, здравствена служба Министарство здравља и РСЗО	2022-26.	45.000.000,00	9.000.000,00	Министарство здравља 45.000.000,00

МЕРА 5.2:	Унапређивање свеобухватне доступности и приступачности здравствене службе за осетљиве популационе групе (деца, жене, стари, особе са инвалидитето, жртве трговине људима, мигранти, Роми, интерно расељана лица, бивши осуђеници и др)			Тип мере:	Обезбеђивање добара и пружања услуга			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Здравствена служба (дом здравља, апотека, приватне праксе, И/ЗЈЗ), међународни пројекти, медији			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:			Не			
Процењена вредност за меру (РСД):	3.150.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):		630.000,00		Процењена вредност по изворима финансир.:		ЈЛС 3.150.000,00
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026.	
% приступачних јавних објеката		%	2021	50	50	70	100	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
5.2.1	Едукација здравствених радника за комуникацију са ОПГ (са евалуацијом задовољства учесника)	ЈЛС	Цивилни сектор (удружења ОПГ), И/ЗЈЗ, међународни пројекти, медији	2022-26.	150.000,00	30.000,00	Цивилни сектор 150.000,00
5.2.2	Уклањање физичких баријера и постављање рампи, нарочито у здравственим установама и осталим јавним објектима у надлежности ЈЛС	ЈЛС	Цивилни сектор (удружења ОПГ), предузетници, привредна друштва, међународни пројекти, медији	2022-26.	3.5 3.000.000,00	600.000,00	ЈЛС 3.000.000,00
5.2.3	Испитивање задовољства корисника услуга	ЈЛС	Корисници услуга(удружења ОПГ)	2022-26.	/	/	/

МЕРА 5.3:	Спровођење заштите права пацијената			Тип мере:	Информативно-едукативна			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Министрства, цивилни сектор, И/ЗЈЗ, СКГО			
Период спровођења:	2022.-2026	Потребне измене прописа:			Не			
Процењена вредност за меру (РСД):	100.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):		20.000,00		Процењена вредност по изворима финансир.:	ЈЛС 100.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026.	
Број медијских изјава/кампања промоције права пацијената		Број	2021	0	1	1	1	ЗЈЗ
Број едукација здравствених радника и становништва на тему ЗПП		Број	2021	0	1	1	1	ЗЈЗ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за	Укупно	Процењена	Процењена
--------	------------------	---------	----------	--------	--------	-----------	-----------

				реализацију	процењена вредност (РСД)	вредност по годинама (РСД)	вредност по изворима (РСД)
5.3.1	Едукација заштитника права пацијената (са евалуацијом задовољства учесника)	ЈЛС	СКГО, И/ЗЈЗ, цивилни сектор	2022-26.	/	/	/
5.3.2	Едукација здравствених радника и сарадника о правима пацијената (са евалуацијом задовољства учесника)	ЈЛС	СКГО, И/ЗЈЗ, цивилни сектор	2022-26.	/	/	/
5.3.3	Едукација пацијената о правима пацијената (са евалуацијом задовољства учесника)	ЈЛС	СКГО, И/ЗЈЗ, цивилни сектор	2022-26.	/	/	/
5.3.4	Кампања о правима пацијената	ЈЛС	СКГО, И/ЗЈЗ, цивилни сектор, медији	2022-26.	/	/	/
5.3.5	Медијска промоција права пацијената	ЈЛС	СКГО, И/ЗЈЗ, цивилни сектор, медији	2022-26.	/	/	/
5.3.6	Израда лифлета о правима пацијената	ЈЛС	ЈЛС, ЗЈЗ	2022-26.	50.000,00	10.000,00	ЈЛС 50.000,00
5.3.7	Израда постера о правима пацијената	ЈЛС	МЗ, СКГО	2022-26.	50.000,00	10.000,00	ЈЛС 50.000,00

МЕРА 5.4.:	Унапређење организације хитне медицинске помоћи			Тип мере:	Институционално-управљачко-организациона			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Здравствена служба			
Период спровођења:	2022-2026	Потребне измене прописа:			Да			
Процењена вредност за меру (РСД):	16.000.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):		5.900.000,00	Процењена вредност по изворима финансирања:		Покрајинска Влада 11.000.000,00 ЈЛС 5.000.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026	
Постојање Службе ХМП; Унапређени кадровски и технички капацитети		Број екипа	2021					ИЗЈЗ Батут, ДЗ

ХМП		(лекар, МС/МТ; возач)		7	7	9	10	
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)	
5.4.1	Иницијатива за измену и допуну Правилника о ближим условима за обављање здравствене делатности у области хитне медицинске помоћи	ЈЛС; МЗ, СКГО	ЗУ, Министарство здравља, ИЈЗ Батут, РФЗО	2022-26.	/	/	/	
5.4.2	Набавка возила за хитну медицинску помоћ и обезбеђење санитетског превоза	ЈЛС; МЗ	ЗУ	2022-26.	9.000.000,00	4.500.000,00	Покрајинска Влада 9.000.000,00	
5.4.3	Обезбеђење додатне неопходне кадровске подршке у односу на потребе ХМП	ЈЛС; МЗ	ЗУ	2022-26.	5.000.000,00	1.000.000,00	ЈЛС 5.000.000,00	
5.4.4	Обезбеђење додатне едукације запослених у оквиру ХМП	ЈЛС; МЗ, ЗЈЗ/ИЈЗ; ЗХМП	ЗУ	2022-26.	/	/	/	
5.4.5	Обезбеђење додатне опреме за потребе ХМП	ЈЛС; МЗ	ЗУ, Министарство здравља, ИЈЗ Батут, РФЗО	2022-26.	2.000.000,00	400.000,00	Покрајинска Влада 2.000.000,00	

МЕРА 5.5:	Унапређење квалитета здравствене заштите			Тип мере:	Подстицајна			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	ЗУ			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:			Не			
Процењена вредност за меру (РСД):	21.250.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):		4.250.000,00		Процењена вредност по изворима финансир.:		ЈЛС 21.250.000,00
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026.	
% буџета ЈЛС издвојеног за обезбеђивање		%	2021	3,29	3,30	3,35	3,40	ЈЛС

додатне подршке здр. систему на територији ЈЛС							
--	--	--	--	--	--	--	--

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
5.5.1	Обезбеђење додатне неопходне кадровске подршке у односу на потребе	ЈЛС	Здравствене службе, Национална служба за запошљавање	2022-26.	15.000.000,00	3.000.000,00	15.000.000,00 ЈЛС
5.5.2	Обезбеђење додатне неопходне савремене опреме	ЈЛС	Здравствене службе, привредници, предузетници	2022-26.	5.000.000,00	1.000.000,00	5.000.000,00 ЈЛС
5.5.3	Израда посебних програма здравствене заштите за поједине категорије становништва, односно врсте болести које су специфичне за ЈЛС	ЈЛС	Здравствене службе, И/ЗЈЗ	2022-26.	1.250.000,00	250.000,00	1.250.000,00 ЈЛС

ПОСЕБАН ЦИЉ 1:		Унапређење отпорности заједнице у кризним и ванредним ситуацијама у области јавног здравља					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број усвојених програма јавног здравља у области друштвене бриге за здравље у кризним и ванредним ситуацијама		Број	2021	1	2026	1	ЈЛС
Број реализованих програма јавног здравља у области друштвене бриге за здравље у кризним и ванредним ситуацијама		Број	2021	1	2026	1	ЈЛС

МЕРА 6.1:		Израда процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација		Тип мере ¹⁶ :		Регулаторна						
Носилац мере:		ЈЛС			Партнери:		Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције (РХМЗ, Републички сеизмолошки завод, Геолошки институт Србије итд), СЗО, СКГО					
Период спровођења:		2022-26		Потребне измене прописа:			¹⁷ НЕ					
Процењена вредност за меру (РСД):		520.000,00		Процењена вредност по годинама (РСД):		520.000,00		Процењена вредност по изворима финансир.:		ЈЛС 520.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)				Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере		
							2022.	2024.	2026.			
Израђена Процена јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација на нивоу ЈЛС.					2021	0	1				Нацрт Процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација на нивоу ЈЛС.	
Усвојена Процена јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација на нивоу ЈЛС.					2021	0		1			Службени лист ЈЛС.	
Ознака	Назив активности	Носилац		Партнери		Рок за реализацију		Укупно процењена вредност (РСД)		Процењена вредност по годинама (РСД)		Процењена вредност по изворима (РСД)
6.1.1	Креирање и усвајање одлуке о формирању РГ за израду процене јавноздравствених ризика од	Извршни органи и Скупштина		Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље		2022-26		/		/		/

¹⁶ У складу са Законом о планском систему („Сл. гласник РС“ бр. 30/2018), мере јавних политика могу бити: 1) регулаторне, којима се успостављају стандарди и правила којима се уређују односи у друштву; 2) подстицајне, у које спадају: фискалне мере (субвенције, порези и друго) и друге финансијске и нефинансијске мере; 3) информативно едукативне (информационе и образовне кампање и друго); 4) институционално-управљачко-организационе (формирање нових и укидање постојећих институција, промена организационе структуре одређених субјеката, промена броја и компетенција запослених и др.), и 5) обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције (капитални и инфраструктурни пројекти, инвестиције и др.)

¹⁷ Уноси се одговор ДА или НЕ у зависности од тога да ли је за спровођење конкретне мере јавне политике потребна измена прописа/аката . Уколико је одговор ДА, у ово поље се уноси се и назив прописа/акта.

	појединих врста кризних и ванредних ситуација, са дефинисаним задатком	ЈЛС					
6.1.2	Конституисање радне групе, дефинисање и усвајање пословника о раду и плана рада РГ	РГ, ЈЛС и Савет за здравље.	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције,	2022-26	/	/	/
6.1.3	Организовање обуке за чланове РГ о методологији СЗО за израду процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација, која обухвата мапирање ризика и идентификацију вулнерабилних група.	ЈЛС и Савет за здравље	Институти/заводи за јавно здравље, СКГО, СЗО, Сектор за ванредне ситуације	2022-26	/	/	/
6.1.4	Реализација израде процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација, мапирање ризика и идентификација вулнерабилних група.	РГ и ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције (РХМЗ, Републички сеизмолошки завод, Геолошки институт Србије итд), СЗО.	2022-26	520.000,00	520.000,00	ЈЛС 520.000,00
6.1.5	Усвајање и објављивање Процене	ЈЛС	Институти/заводи	2022-26	/	/	/

	јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација.		за јавно здравље, сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, организације цивилног друштва, грађани, итд.				
--	--	--	--	--	--	--	--

МЕРА 6.2:	Израда плана смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација.		Тип мере:	Регулаторна			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, ЈП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО, СКГО			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:		НЕ			
Процењена вредност за меру (РСД):	600.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):	600.000,00	Процењена вредност по изворима финансир.:		ЈЛС 600.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026.	
Израђен План смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација.			0		1		Нацрт Плана смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација.
Усвојен План смањења/ублажавања			0			1	Службени лист ЈЛС.

доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација.							
---	--	--	--	--	--	--	--

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
6.2.1	Креирање и усвајање одлуке о формирању РГ са дефинисаним задацима: израда плана смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација, израда плана спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама, израда плана обука за одговор на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама, израда плана симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама, израда модела анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби).	ЈЛС.	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, институти/заводи за јавно здравље, СЗО, Сектор за ванредне ситуације.	2022-26	/	/	/
6.2.2	Конституисање радне групе, дефинисање и усвајање пословника о раду и плана рада РГ	ЈЛС	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције	2022-26	/	/	/

6.2.3	Организовање обуке за чланове РГ о методологији СЗО за израду плана смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација.	ЈЛС и Савет за здравље	Институти/заводи за јавно здравље, СКГО, СЗО, Сектор за ванредне ситуације	2022-26	/	/	/
6.2.4	Реализација израде плана смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација.	РГ и ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, СКГО, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције (РХМЗ, Републички сеизмолошки завод, Геолошки институт Србије итд), СЗО.	2022-26	600.000,00	600.000,00	ЈЛС 600.000,00
6.2.5	Усвајање Плана смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација.	ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, организације цивилног друштва, грађани, итд.	2022-26	/	/	/

МЕРА 6.3:	Израда плана спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним	Тип мере:	Регулаторна
------------------	---	-----------	-------------

	ситуацијама							
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, ЈП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО., СКГО			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:			НЕ			
Процењена вредност за меру (РСД):	530,000.00	Процењена вредност по годинама (РСД):		530,000.00	Процењена вредност по изворима финансир.:		ЈЛС 530,000.00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022	2024.	2026	
Израђен План спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама			2021	0			1	Нацрт Плана спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама
Усвојен План спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама			2021				1	Службени лист ЈЛС.

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
6.3.1	Организовање обуке за чланове РГ о методологији СЗО за Израду плана спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама	ЈЛС и Савет за здравље	Институти/заводи за јавно здравље, СКГО, СЗО, Сектор за ванредне ситуације	2022-26	180,000.00	180,000.00	ЈЛС 180,000.00
6.3.2	Реализација израде плана спремности и одговора ЈЛС на	РГ и ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље,	2022-26	350,000.00	350,000.00	ЈЛС 350,000.00

	јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама		Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, СКГО, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО.				
6.3.3	Усвајање Плана спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама.	ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, организације цивилног друштва, грађани, итд.	2022-26	/	/	/

МЕРА 6.4:	Израда плана обука за одговор на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама			Тип мере:	Регулаторна			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, ЈП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО, СКГО			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:			НЕ			
Процењена вредност за меру (РСД):	530.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):		530.000,00	Процењена вредност по изворима финансир.:		ЈЛС 530.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022	2024.	2026	
Израђен План обука за одговор на јавноздравствене претње у ванредним		Број	2021	0			1	Нацрт Плана обука за одговор на

ситуацијама							јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама
Усвојен План спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама	Број	2021	0			1	Службени лист ЈЛС.

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
6.4.1	Организовање обуке за чланове РГ о методологији СЗО за израду плана обука за одговор на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама	ЈЛС и Савет за здравље	Институти/заводи за јавно здравље, СКГО, СЗО, Сектор за ванредне ситуације	2022-26	180,000.00	180,000.00	ЈЛС 180,000.00
6.4.2	Реализација израде плана обука за одговор на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама	РГ и ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, ЈКП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО.	2022-26	350,000.00	350,000.00	ЈЛС 350,000.00
6.4.3	Усвајање Плана обука за одговор на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама.	ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, организације	2022-26	/	/	/

			цивилног друштва, грађани, итд.				
--	--	--	---------------------------------------	--	--	--	--

МЕРА 6.5:	Израда плана симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама			Тип мере:	Регулаторна			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, ЈП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО, СКГО.			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:			НЕ			
Процењена вредност за меру (РСД):	530,000.00	Процењена вредност по годинама (РСД):		530,000.00		Процењена вредност по изворима финансир.:		ЈЛС 530,000.00
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022	2024.	2026.	
Израђен План симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама		Број	2021	0			1	Нацрт Плана симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама
Усвојен План симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама		Број	2021	0			1	Службени лист ЈЛС.

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
6.5.1	Организовање обуке за чланове РГ о методологији СЗО за израду плана симулационих вежби одговора на јавноздравствене	ЈЛС и Савет за здравље	Институти/заводи за јавно здравље, СКГО, СЗО, Сектор за	2022-26	180,000.00	180,000.00	ЈЛС 180,000.00

	претње у ванредним ситуацијама.		ванредне ситуације				
6.5.2	Реализација израде плана симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама.	РГ и ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, СКГО, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО.	2022-26	350,000.00	350,000.00	ЈЛС 350,000.00
6.5.3	Усвајање Плана симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама	ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, рганизације цивилног друштва, грађани, итд.	2022-26	/	/	/

МЕРА 6.6:	Израда модела анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби)		Тип мере:	Регулаторна			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, ЈП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО, СКГО			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:		НЕ			
Процењена вредност за меру (РСД):	490.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):	490.000,00	Процењена вредност по изворима финансир.:	ЈЛС 490.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи		Јединица	Базна	Базна	Циљне вредности		Извор провере

результата)	мере	година	вредност	2022	2024.	2026	
Израђен модел анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби)	Број	2021	0			1	Нацрт модела анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби)
Усвојен модел анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби)	Број	2021	0			1	Службени лист ЈЛС.

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
6.6.1	Организовање обуке за чланове РГ о методологији СЗО за израду модела анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби).	ЈЛС и Савет за здравље	Институти/заводи за јавно здравље, СКГО, СЗО, Сектор за ванредне ситуације	2022-26	190.000,00	190.000,00	ЈЛС 190.000,00
6.6.2	Реализација израде модела анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби).	РГ и ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, СКГО, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО.	2022-26	300.000,00	300.000,00	ЈЛС 300.000,00

6.6.3	Усвајање Модела анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби).	ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, рганизације цивилног друштва, грађани, итд.	2022-26	/	/	/
-------	--	-----	--	---------	---	---	---

МЕРА 6.7:	Редовно информисање становништва и промовисање мера и активности које се спроводе у области спремности за одговор на јавноздравствени аспект кризних и ванредних ситуација		Тип мере:	Информативно-едукативна				
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, Црвени крст, академске институције, специјализоване агенције, СЗО.				
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:		НЕ				
Процењена вредност за меру (РСД):	550.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):		550.000,00	Процењена вредност по изворима финансирања:		ЈЛС 550.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026.	
Израда Плана комуникације и информисања становништва, односно промовисања мера и активности које се спроводе у области спремности за одговор на јавноздравствени аспект кризних и ванредних ситуација		Број	2021	0		1		ЈЛС
Усвајање Плана комуникације, информисања становништва, односно промовисања мера и активности које се спроводе у области спремности за одговор на јавноздравствени		Број	2021	0		1		ЈЛС

аспект кризних и ванредних ситуација							
--------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
6.7.1	Креирање и усвајање одлуке о формирању РГ за израду Плана комуникације и информисања становништва, односно промовисања мера и активности које се спроводе у области спремности за одговор на јавноздравствени аспект кризних и ванредних ситуација	Извршни органи и Скупштина ЈЛС	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље	2022-26	/	/	/
6.7.2	Конституисање радне групе и дефинисање садржаја, методологије и динамике реализације Плана комуникације и информисања становништва, односно промовисања мера и активности које се спроводе у области спремности за одговор на јавноздравствени аспект кризних и ванредних ситуација.	РГ, ЈЛС и Савет за здравље.	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, институти/заводи за јавно здравље, Црвени крст, академске институције, специјализоване агенције, СЗО.	2022-26	/	/	/
6.7.3	Израда Плана комуникације и информисања становништва, односно промовисања мера и активности које се спроводе у области спремности за одговор на јавноздравствени аспект кризних и ванредних ситуација	РГ и ЈЛС	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, институти/заводи за јавно здравље, СКГО, Црвени крст, академске институције, специјализоване агенције, СЗО.	2022-26	250,000.00	250,000.00	ЈЛС 250,000.00
6.7.4	Реализација Плана комуникације и информисања становништва,	ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље,	2024-26	300,000.00	100,000.00	ЈЛС 300,000.00

	односно промовисања мера и активности које се спроводе у области спремности за одговор на јавноздравствени аспект кризних и ванредних ситуација		сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, организације цивилног друштва, грађани, итд.				
--	---	--	--	--	--	--	--

МЕРА 1.8	Спровођење истраживања информисаности и задовољства грађана достигнутим нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација			Тип мере:	Информативно-едукативна		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, Црвени крст, академске институције, специјализоване агенције, СЗО.		
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:			НЕ		
Процењена вредност за меру (РСД):	100.000,00	Процењена вредност по годинама (РСД):		100.000,00	Процењена вредност по изворима финансир.:	ЈЛС 100.000,00	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	20224	2026	
Испланирано истраживање информисаности и задовољства грађана достигнутим нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација		2021	0			1	План истраживања информисаности и задовољства грађана достигнутим нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација
Сprovedено истраживање информисаности и задовољства грађана достигнутим нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација			0			1	Извештај о спроведеном истраживању информисаности и задовољства грађана достигнутим нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно процењена вредност (РСД)	Процењена вредност по годинама (РСД)	Процењена вредност по изворима (РСД)
6.7.1	Креирање и усвајање одлуке о формирању РГ за спровођење истраживања информисности и задовољства грађана достигнутим нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација	Извршни органи и Скупштина ЈЛС	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље	2022-26	/	/	/
6.7.2	Конституисање радне групе и дефинисање садржаја и методологије истраживања и плана рада РГ	РГ, ЈЛС и Савет за здравље.	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, институти/заводи за јавно здравље, Црвени крст, академске институције, специјализоване агенције, СЗО.	2022-26	/	/	/
6.7.3	Реализација истраживања информисаности и задовољства грађана достигнутим нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација.	РГ и ЈЛС	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, институти/заводи за јавно здравље, СКГО, Црвени крст, академске институције, специјализоване агенције, СЗО.	2022-26	80.000,00	80.000,00	ЈЛС 80.000,00
6.7.4	Израда извештаја, објављивање и презентација резултата истраживања информисаности и задовољства грађана достигнутим нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација.	ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита организације цивилног друштва, грађани, итд.	2022-26	20.000,00	20.000,00	ЈЛС 20.000,00

19. ИЗВЕШТАВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ

План јавног здравља општине Нови Бечеј за период 2022-2026. године спроводи се реализацијом мера, односно пројеката и активности утврђених у поглављу АКЦИОНИ ПЛАН, а одговорност за спровођење имају субјекти који су у Акционом плану наведени као „носиоци“. То су органи и организационе јединице (одељења и сл.) јединице локалне самоуправе као и други актери који су Акционим планом дефинисани. Целокупан процес ће бити поверен телу које ће бити успостављено у ову сврху.

Савет за здравље општине Нови Бечеј биће задужен за имплементацију/спровођење и праћење имплементације Плана јавног здравља општине Нови Бечеј за период 2022-2026. године.

Праћење спровођења појединачних активности и пројеката врши се преко показатеља за мерење учинака (индикатора) који су дефинисани за општи циљ, посебне циљеве и мере. Поступак праћења обухвата низ задатака међу којима се, између осталог, налазе:

1. редовна комуникација и размена информација између свих актера укључених у реализацију Плана електронским путем, одржавањем периодичних састанака и подношењем извештаја,
2. прикупљање свих података и информација о томе како тече реализација конкретних мера и активности, укључујући и формирање евиденција које до сада нису вођене, а битне су за вредновање учинка—обезбеђеност и утрошак буџетских средстава за реализацију Плана, поштовање временског оквира спровођења активности, ниво укључености партнера и квалитет сарадње између партнера, број крајњих корисника, оствареност планираних индикатора итд.,
3. дефинисање превентивних мера у случају појаве ризика који могу угрозити спровођење Плана, односно, предлагање конкретних акција за решавање проблема када се они појаве и када угрозе спровођење конкретних активности и пројеката,
4. информисање јавности и свих заинтересованих страна о томе како тече спровођење Плана,
5. припрему и подношење годишњих извештаја о реализацији Плана.

У поступку праћења спровођења Плана најмање два пута годишње ће се организовати координациони састанци свих актера непосредно укључених у спровођење Плана, а састанке сазива и организује Савет за здравље општине Нови Бечеј, који ће сачинити формат за извештавање на годишњем нивоу који ће бити усклађен са дефинисаним индикаторима како би се обезбедили потребни подаци и План усклађивао на начин који је заснован на објективно проверљивим подацима свих институција и организација укључених у имплементацију.

За разлику од мониторинга спровођења Плана који представља континуиран процес током целокупног периода на који се План усваја, евалуација односно вредновање учинка оствареног применом Плана биће периодично рађена.

Вредновање учинка подразумева оцену релевантности, ефикасности, ефективности и одрживости *Плана* у циљу његовог преиспитивања и унапређења, било у процесу његове ревизије или током новог процеса стратешког планирања. Вредновање учинака јавних политика спроводи се уз узимање у обзир података и информација добијених од свих органа и организација које су одговорне за спровођење мера односно активности јавних политика, као и података и информација које су прибављене из других извора, а које се односе на учинке тих јавних политика.

***Ex-post* анализа ефеката** јесте процес који омогућава сагледавање стварних позитивних и негативних, директних и индиректних ефеката које мере садржане у документу јавне политике, производе током примене, како би се утврдило да ли је неопходно предузети додатне и/или корективне мере у циљу смањења негативних ефеката на најмању могућу меру, отклањања узрока проблема насталих у току спровођења јавне политике, те постизања зацртаних циљева.

Годишњи извештај о реализацији Плана укључује и извештај о реализацији пратећег годишњег Програма, а припрема га Савет за здравље и исти подноси Општинском већу које даје сагласност на годишњи извештај најкасније до 31. марта текуће године за претходну.

Петогодишњи извештај о реализацији Плана припрема Савет за здравље и исти подноси општинском већу на сагласност. Након тога се петогодишњи извештај доставља и Скупштини општине Нови Бечеј најкасније у року од 120 дана по истеку пете календарске године од дана усвајања *Плана*.